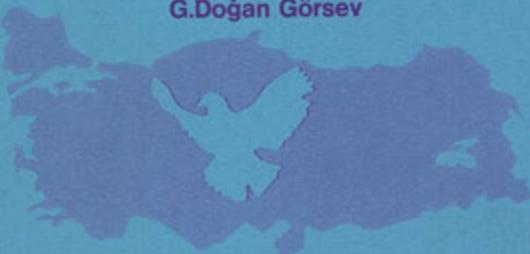

**TÜRKİYE'DE
BARIŞ SAVAŞIMI'NIN**

*Küçük
Seyir Defteri*

G.Doğan Görsev

Ruhr Uluslararası Barış Yılı Girişimi
1986

**TÜRKİYE'DE
BARIŞ SAVAŞIMI'NIN**

*Küçük
Seyir Defteri*

Düzenleyen:
G.Doğan Görsev

TÜSTAV

Düzenleyenin Ön Açıklaması

Herausgeber: *Ruhr Uluslararası
Barış Yılı Girişimi*

INFOMEDIA
satz & verlag GmbH
Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1,
Tel: (0203) 340396

Offset Druckerei
B. Ronnes
4190 Kleve

İstanbul'da Metris Özel Askeri Tutukevinde hazırladığım bu Defter'de, Türkiye'de 1950'li ve 1970'li yıllarda verilmiş olan barış savaşlarının kronolojisi ve kimi önemli belgeleri, -T. Barış Derneği davasında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinin 14.11.1983 günü 736 sayılı gerekçeli mahkûmiyet hükümdeki veriler çerçevesinde kuşbakışı sergilendi. Gerekçeli hükümdede yer almayan gelişmelerin ve belgelerin (örneğin, savunma metinlerinin) genel olarak bu Defter'in kapsamı dışında kaldığını belirtmek istiyorum.

Bu hareket noktasından kaynaklanan kimi eksiklikleri olsa da, bu Defter'de sergilenen olayların, dünya barış hareketinin onurlu bir parçası olan Türkiye barış hareketinin, güncel gelişimleri ötesinde: -genel perspektif olarak: barış içinde yan yana yaşamadan yana (haksız savaşlarla ölümme karşı); -genel eğilim olarak: dentant'tan, yumuşamadan yana (soğuk savaş/gerginliklere/yerel çatışmalara karşı), başka bir deyimle, uluslararası güvenlik ve işbirliğinin gelişmesinden yana (uluslararası dayatmacılığa, istikrarsızlaşdırılmaya karşı);

-politik düzeyde: silahsızlanmadan yana (silahlanma yanına karşı), ulusal güvenlikten yana (empiryalizmin hegemonyacılığına karşı), ulusal bağımsızlıktan yana (sömürgecilige, yeni-sömürgecilige karşı), insan haklarından ve temel özgürlüklerden yana (faşizme, militarizme,ırkçılığa,ırk ayrimına karşı), diyalogdan yana (salırdırganlığa karşı);

-ekonomik düzeyde: kalınuma ve ilerleme için işbirliğinden yana (ambargoculüğe ve tekelci ekonomilerin askerselleştirilmesine karşı), Yeni Uluslararası Ekonomik Düzenden - YUED- yana (empiryalist işbölümüne karşı);

-kültürel düzeyde: kültürel işbirliğinden, aydınlanmadan, ilerlemeden yana (sovenizme, közmopolitizme, gericiliğe karşı)

genel yönelimini belirgin olarak ortaya koyduğu, bu Defter'i zamanında, tutukevinde canlı bir ilgiyle okuyan, çeşitli davardaların devrimci, yurtsever, demokrat tutukluların hemen hemen ortak kanısı olmuştu. İşte bu ortak kanı, 1986 Dünya Barış Yılı'nda, Türkiye'deki barış hareketinin geçmişini kısaca bir sergilemek söz konusu olduğunda, "Türkiye'deki Barış Savunmanın Küçük Seyir Defteri"ni Metris'te hazırladığı haliyle yayinallyamak konusuna benî yüreklenirdi.

Böylesce bu Defter, güncel gelişmelerin temelindeki tarihsel anlamaların, genel eğilimlerin, yasallıkların tanınmasına olanak verdiği ölçüde, her sahibi bilgilendirmeye olduğu gibi, hem -nesnel bakımından- içinde yaşananları anı daha derinden kapramaya, gelecek için öngörülde bulunuymaya olanak verebilir, hem de -öznel bakımından- tek tek bireylere yeni yeni ihtiyaçlarını olusmasına, artan ihtiyaçlarla kişiliklerin gelişmesine, kişilerin yeni ihtiyaçlar doğrultusunda aktifleşmesine, içinde barış davranışının aktif katkılarda güçlenmesine hizmet edebilir. Nitelik, çağımızda barış davasına katkı, gelişkin kişilikler için bir ön-koşul durumuna gelmiştir.

Barış davasına katkıdan söz etmişken, dünyada ve ülkemizde barışın savunulması için bugüne kadar çaba göstermiş tüm insanları burada da hayır annadan geçmek olanaksız. Bu yüzden, bu kısa açıklamanın dar boyutları içinde bile olsa, güçlü kişiliklerinden gelen çabalaryla ülkemizdeki barış savunmanın son on yılında saygın birer örnek olmuş Sayın Mahmud Dikerdem ve Sayın Reha İsvan başta olmak üzere, T. Barış Derneği'nin halen tutuklu tüm yöneticilerini ve onların sahsinda, barış kararlılıkla savunmak için özeriyle çaba göstermiş tüm yiğit barış savunçlarını hayranlıkla selamlıyorum.

Düzenleyenin sonuna eklediğim "Özel Adlar Dizini"nin, -genellikle 14.11.1983 günü Gerekçeli Hüküm'deki verilerle sınırlı olusundan

ötürü, elbette eksikleri olmakla birlikte- barış savasına katkıda bulunmuş kimselerin topluca hatırlamasına yine de yardımcı olacağını umuyorum.

T. Barış Derneği'nin yürüttüğü faaliyetlerin, ülkedeki gelişmeler bütünü içindeki payını, önemini değerlendirmek elbette apayrı bir kodur. Böyle olmakla birlikte, okurun dikkatini birkaç belgeye çekmekten kendimi alıyorum.

Bunlardan biri T. Barış Derneği MYK'nın, 10.12.1978 günü Genel Yönetim Kurulu toplantısına sunulmak üzere hazırladığı raporun Giriş bölümündür. Orada yapılmış olan saptamaları, çok geçmeden, K. Maraş yığınsal katliamının ve ülkenin büyük bir kesiminde sıkıyönetim izlemesi olması, Türkiye'deki gelişmeleri izleyen kişilerin ve kuruluşların pek coğuna parmak ısırtacak bir öngörü örneğidir.

Belgelerden ikincisi, T. Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu'nun CHP'li parlamentolarının, TİP yöneticilerinin, TSİP yöneticilerinin ve diğer demokratik güçlerin katılımıyla yaptığı 26-27 Ocak 1980 günü genişletilmiş toplantısunun Sonuç Bildirgesi'dir. Bu Bildirge gerek içeriği, gerekse birinci bakımından tarihsel bir önem taşımaktadır.

Belgelerden üçüncüsü, T. Barış Derneği'nin 11-13 Temmuz 1980 günlerinde, yanı "12 Eylül" Hükümet Devirmesine iki ay kala, Kuşadası'nda yapılan genişletilmiş GYK toplantısına, T. Barış Derneği İnsan Hakları Komisyonu'nun sunduğu rapordur. Bu raporda, T. Barış Derneği çatılımlarında egemen olan sağduyunun ve öngörünün somut bir göstergesidir.

Dördüncü belge, Genel Başkan Sayın M. Dikerdem'in 15. Antalya Sanat Şenliği'nin "Barış Gececi"nde (Temmuz 1978) Dernek adına yaptığı konuşma, Türkيلي barış savunçlarında egemen olan duyarlığın, Türkçedeki ifade olanaklarıyla içten içe örülu olarak dile getirildiği benzersiz bir çağrıdır. İleride okul kitaplarına girse yeri olan ince bir ıstıup antıdır.

Şu var ki, T. Barış Derneği'nin önemi, ne bu andığım belgelerden, ne de belge yayılmasından ibaret olmuştur.

Kısaca söylemeliyim ki yaşamakta olduğumuz tarih döneminde T. Barış Derneği'nin, cüssesinin çok ötesinde önemli bir işlev gördüğü ve görmekte olduğu daha şimdiden belli olmaktadır.

1. EVRE:

1950'li "Soğuk Savaş" Yıllarında
T. BARIŞSEVERLER CEMİYETİ

- 14.5.1950 – Demokrat Parti'nin seçimleri kazanması ve 27 yıllık CHP iktidarnın son bulması, yerine DP iktidarnın başlaması.
- 25.7.1950 – A. Menderes başkanlığındaki DP hükümetinin, 4500 kişilik bir silahlı birliği "Kore'de BM Silahlı Kuvvetler Komutanlığı emrine gönderme" kararı olması.....(Gerekçeli Hüküm, syf. 62)
- 27.7.1950 – T. Barışseverler Cemiyeti yöneticilerinin toplantısında, Bakanlar Kurulu kararının hem TC Anayasasına, hem de BM Anayasasına aykırı olduğu üzerinde durulması ve "Kore'ye asker gönderilmesi hakkında Bakanlar Kurulunun almış olduğu karar konusunda Cemiyet'in görüş ve temennilerini bildirir bir dilekçenin telgrafla TBMM'ye gönderilmesine, telgraf metninin gazetelere bildirilmesine, ayrıca bu konuya ilişkin Cemiyet görüşlerini bildiren bir beyanamenin 25.000 adet basılarak halka dağıtımasına oybirliğiyle karar" verilmesi (30.12.1950 günü Gerekçeli Hüküm'den)....(GH. 62)
- 27.7.1950 – TBMM'ye gönderilen Dilekçe'nin özeti:
"Kore'ye BM Kuvvetleri Komutanlığı emrine gönderilmesine

Bakanlar Kurulunca karar verilen 4500 kişilik bir Türk Savaş Birliği hakkında verilen kararda isabeti kanuniye bulunmadığı ve bu kararın ancak TBMM tarafından verilmesinin TC Anayasası hükümlerinden olduğu ve Türkiye'nin Kore'deki silahlı iştiraka bu şekilde silinen istirak edecek yerde, Hindistan Hükümetinin yaptığı gibi, barış yolunda yapılacak teşebbüslerle bu harbin durdurulmasına ve dünya barışının tehlikeinden korunmasına çalışılması ve Bakanlar Kurulu kararının bir an önce iptali için TBMM'nin sevkalade toplantıya davet edilmesi temenni edilmiştir."

(30.12.1950 günü Gerekçeli Hüküm'den).....(GH. 62)

27.7.1950 – İstanbul Galata (Şimdiki Karaköy, D.) postahanesinden telgrafla TBMM'ye yapılan başvuru kopyasının basına gönderilmesi.....(GH. 62)

27.7.1950 – T. Barışseverler Cemiyeti'nin yayınladığı Bildiri:

Aziz Türk Halkına:

Adnan Menderes Hükümeti, Kore'de harp etsin diye 4500 Türk çocuğu general Mc Arthur'un emrine veriyor.

Adnan Menderes Hükümetinin bu karar Türk Milletine nasıl gösterilirse göstirlinsin, Amerika'nın menfaatleri uğruna katılmamız demektir. Hükümet bu karar Amerika'nın zorlu ile vermiştir. Çünkü;

15. Temmuz'da Birleşmiş Milletler'den gelen telgrafta Hükümet Birleşmiş Milletler Anayasasının bu gibi işlerde üyelere tanıdığı haklara doğrudan doğrudan Asker göndermemeyeceğini ifâ yolu bir kararlılık vermiştir. Zaten Birleşmiş Milletlerin bu müraacaatını 52 üye devletten ancak 22 si cevaplaşmış ve onlar da bir tek kara askeri göndermemiştir.

Dahaası var: Kore'de harp etmek için gönüllü toplamaya kalkıştığı zaman Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü bir Fransız gazetecisine müläkat vererek "Bazı komşularımıza karşı bir tahrif olur" diye Kore'ye gönüllü göndermeye Hükümetin razi olamayacağını söyledi. Demek oluyor ki Adnan Menderes Hükümeti kara askeri göndermeye ilk önceleri doğru bulmuyor, kendisini buna mecbur saymıyordu.

Derken, senatör Cain 23. Temmuz'da Ankara'ya geldi, Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, Millî Savunma Bakanı Refik Ince ve Genelkurmay Başkanı Nuri Yamut'u konuştı. Bu konuşmalardan sonra, memleketin muhtelif yerlerinde bulunan bakanlar alelacele Ankara'da toplanarak Kore'ye 4500 Türk çocuğu göndermeye karar verdi-

ler. Ankara'da senatör Cain gazetecilere verdiği mülâmatta, (bu harpte piyade kuvvetlerinin rolü büyük, diğer milletlerden kara kuvveti istememizin tek sebebi Amerika'nın yıpranmasını temindir) diyecek işin iç yüzünü meydana koydu, yani bu işin Amerika'nın zorlu ile yapıldığını açıkladı.

Kore'deki savaşa, Türk Milletinin katılmasında istiklalimiz, güvenliğimiz bakımından hiç bir fayda yoktur (biz simdi Kore'ye asker göndermezsek, bizim başımız darda kaldığı zaman Amerika'da bize yardım etmez) diyenler yakın zamana kadar Dışişleri Bakanlığı yapmış ve Milletlerarası işleri içindeki takip etmiş olan Necmettin Sadak cevap veriyor, (Bu işler bir menfaat işidir, hıssı sebepler rol oynamaz, eğer o gün Amerika'nın çırkan varsa bize yardım eder, yoksa etmez) diyor.

Kaldı ki, bugün karşılaştığımız hadise de gösteriyor ki mesele, bize Amerika'nın yardım edip etmemesi değil, fakat bir üçüncü cihan harbine yol açacak maceralarla sürüklemek istemesidir. Bundan da anlaşıyor ki Kore'ye asker göndermeyece Türk Milletinin herhangi bir menfaat yoktur. Türk Milletinin istiklali ve güvenliği Dünya barışına sıkı sıkı bağlıdır. Kore'ye asker göndermek ise Türk Milletine nasih bildirilirse bildirilsin herhalde barış bir hareket değildir.

Bütün dünya milletleri ve bu arada Türk Milleti de bangsseverdir. Türk Halkının menfaati dünya barışının bozulmamasındadır. Bu barışın bozulması için Kore'deki iş savasın barışı yollar bulunarak hemen sona erdirilmeli gerektir. Türk Milletine yaraşan ve gerçek menfaatlerine uygun düşen şey, mesela Hindistan Başbakanı Nehru'nun yaptığı gibi barışı teklifler yapmaktadır.

Biz Türk Bangsseverler Cemiyeti bunları Türk Halk ekârına bildirirken onun en samimi düşüncelerini belirttiğimize ve gerçek her Türk vatanseverinin biziyle aynı fikirde olduğunu inanıyoruz. Adı söylemeden bir harp ilânı demeye gelen Adnan Menderes Hükümetinin bu kararını Türkiye Büyük Millet Meclisinin red edeceğini umuyoruz. Çünkü Anayasamız gereğince harp ilân etme yetkisi sadecə Büyük Millet Meclisine aittir. Millî menfaatlerimize ve dünya barışının korumasına tamamen aykırı olan bu karar şiddetle protesto ederiz.

T. Barışseverler Cemiyeti

(13.6.1951 günü Gerekçeli Hüküm'den).....(GH. 72-73)

29-31.7.1950 – Sanıkların ilk tutuklanmaları.....(GH. 70)

- 7.12.1950 – Sanıkların topluca 1. salıverilmeleri.....(GH. 70)
- 30.12.1950 – Ankara Garnizon Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinin mahkûmiyet kararı'ndan:
"...Dosya münderecatından, duruşmadan alınan intibalardan da, 1948 yılından beri dünya barışseverler cemiyetleri bu gayeye erişmek için çalıştıkları anlaşılmıştır. Türk Barışseverler Derneği'nin gerek açıkça ve gerekse zimni olarak mezkûr cemiyetlerle işbirliği yaptığına dair elde hiçbir delil olmamakla beraber, gaye bakımından birleşmiş olduklarına dair karineler vardır.".....(GH.66)
- "Sanıkların tel ile TBMM'ye gönderdikleri dilekçeye gelince, bu dilekçe münderecatında sanıklara isnad edilecek bir suç görülmemeke ve....".....(GH. 66)
- "İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gönderdiği ve sanıklarını geçmekteki durumlarına ait 11.9.1950 tarih ve 11085/12384 sayılı gizli yazısına karşı da Adnan Cemgil, birer sureti alıp dosya konmuş olan tasdikli vesikalarla itiraz etmiş ve bu itirazları Heyete tamamen varit görülmüştür. Sanıkların mazileri hakkında kanaat edinilmesi arzusuya istenilen bilginin bu surette ve hakikate muğayır olarak verilmesi iyi bir nazarla karışımamakla beraber, bundan sonra buna benzer işlemlere meydan verilmemesi için bu olayın burada zikredilmesinde fayda görülmüştür.".....(GH.66)
- "...Sanıklardan iki matbaacının beraatına, Cemiyet Yöneticilerinin, TCK. 161/1'e göre (Milli mukavemeti kırmak ve milli menfaatlere zarar verecek faaliyette bulunmak) 3'er YIL 9'er AY müddetle ağır hapsine...".
- "...Sanıkların teşhim tarihinde yeniden tutuklanması..." oy çokluğuya karar verilmiştir.....(GH. 70)

(Düzenleyenin notu: Hukukçu Duruşma Yargıcı gerek hükmolunan cezaya, gerekse yeniden tutuklama kararına muhalefet etmemiştir.)

Yargıclar:

Mahkeme Başkanı: Kur. Alb. N.Ökten
Duruşma Yargıcı: As. Ad. Yargıcı B. Akar
Üye :Kur. Yb. H. Aykun

- 30.12.1950 – Sanıkların 2. kez tutuklanmaları.....(GH. 84)
- 7.4.1951 – Sanıkların 2. kez salıverilmeleri.....(GH. 84)
- 14.4.1951 – Mahkûmiyet hükümlünün Askeri Yargıtayca bozulması.....(GH. 73)
- 21.4.1951 – Sanıkların 3. kez tutuklanmaları.....(GH. 84)
- 28.5.1951 – Sanıkların 3. kez salıverilmeleri.....(GH. 84)
- 13.6.1951 – Öncelerideren başka kişilerden oluşan mahkeme heyetinin ikinci mahkûmiyet kararı'ndan:
"Savcı tarafından, beyannamenin yurdumuza karşı emperyalist emeller besleyen Sovyet Rusya ve onun direktif altında olan komünist başı teşekküler tarafından yapılagelmekte olan barış propagandalardanındaki teze uygun bir mana ve ruh taşıdığı ileri sürülmüş ise de, sanıkların Sovyet tezinin propagandasını yaptıklarına veya hâriçteki herhangi bir teşekkülle irtibatları olduğuna dair müsbat delil bulunmadığından, esasen başka bir dava mevzuu olabilecek olan, bu nokta üzerinde durulmuştur.".....(GH.80)
- "...Sanıkla 1'er YIL 3'er AY ağır hapis... 5'er AY İstanbul ve Kocaeli illeri mintucasında umumi emniyet nezareti altına alınma...".....(GH.84-85)
- Yargıclar:**
Başkan : Sv. Alb. Nuri Sansal -
Duruşma Yargıcı: As. Ad. Yargıcı E. Sabri Baran
Askeri Üye : Kur. Bnb. Vasfi Arkün
- 15.6.1951 – Ankara Garnizon K.V. Tuğ. G. Fahri Ener'in, davayı temiz etmemesi emri.....(GH. 86)
- 18.9.1951 – Mahkûmiyet hükümlünün Askeri Yargıtay 2. Ceza Dairesi'nden gerek kesinleşmesi.....(GH. 86)

(Düzenleyenin notu: TCK'nin, mahkûmiyet kararına esas alınan 161/1 maddesi, daha sonra bir yasayla yürürlükten kaldırılmıştır. Dolayısıyla, T.Barışseverler Cemiyeti yöneticilerinin yargılanan fili artık bir suç konusu oluşturmamaktadır.)

- T. BARIŞSEVERLER CEMİYETİ'nden Yargılananlar:**.....(GH. 71)
- Behice BORAN, T. Barışseverler Cemiyeti Başkanı, Ankara DTC Fakültesi sabık Felsefe Doçenti, Bursa 326 doğumlu,...
 - Adnan CEMGİL, T. Barışseverler Cemiyeti Genel Sekreteri, Felsefe öğretmenliğinden müstafa, mütercim, 325 doğumlu,...
 - Nevzat Kemal ÖZMERİÇ, Yüksek Mimar, 341 doğumlu,...
 - Osman Fuat TOPRAKOĞLU, İstanbul Barosundan Av., 1331 doğumlu,..
 - Reşat SEVİNÇSOY, Dahili Mimar, 1334 doğumlu,...
 - Vahdettin BARUT, İstanbul Barosundan Av., 1337 doğumlu,...
 - Muvakka GÜRAN, Ev Kadını, 1333 doğumlu,...
 - Naci ORMANLAR, İst. Üniv. Huk. Fak. öğrencisi, 1929 doğ.,...

2. EVRE

1970'li "Yumuşama" Yıllarında
T. BARIŞ DERNEĞİ'NİN KURULUŞU

Bu sergilemenin bundan sonraki bölümlerinde, T. Barış Derneği'nin faaliyetlerini izleme kolaylığı sağlamak amacıyla, tarih belirlemelerinin hemen üstünde numaralar konmuştur. Bu numaralar, T. Barış Derneği'nin şu faaliyet alanlarına denk düşmektedir:

- 1 Ülke-düşi ilişkiler ve girişimler,
- 2 Ülkede ortak katılımlı girişimler,
- 3 İlçe-döñük örgütSEL/yönetimsel kararlar, girişimler,
- 4 İnceleme/araştırma/belgeleme çalışmaları,
- 5 Tanıtma/Bilgilendirme/Yayın girişimleri.

¹ 1971-1973 – Avrupa'da yaşayan Türkili işçiler ve aydınlar arasında barış ve demokrasi hareketinin örgütlenmeye başlanması.....(GH. 217)

¹ 1971-1973 – F.Almanya'da, Hollanda'da, Belçika'da, Fransa'da, Büyük Britanya'da ve İsviçre'de Barış ve Özgürlük Komiteleri kurulması.....(GH. 217)

- 1974 – Adı geçen Komitelerin **Türkçe Barış ve Özgürlük Komitesi** adı altında merkezi bir örgütlenme oluşturması.....(GH. 217)
- 1.8.1975 – "Helsinki Nihai Senedi"
Avrupa'da güvenlik ve işbirliği sağlanmasına ilişkin ilke ve kuralları saptayan yumuşama (detant) belgesinin, Türkiye de içinde, 33 Avrupa ülkesinin yanı sıra ABD ve Kanada devlet ya da hükümet başkanları tarafından imzalanması.
- 2
1.5.1976 – "1 MAYIS"
Türkiedeki 51 yıllık yasağın zincirlerini kirarak İstanbul'da Taksim Alanında toplanan yüz binlerce işçinin coşkulu 1 MAYIS kutlaması
- 2
Mayıs-Ağustos 1976 – "1 EYLÜL Dünya Barış Günü"nu yoğunsal olarak kutlamak üzere, bazı ilerici demokratik örgütler temsilcilerinin bir Geçici Komite oluşturması.....(GH. 217)
- 2
1.9.1976 – Geçici Komite'nin girişimiyle "Dünya Barış Günü" Açık Oturumu düzenlemesi; T. Barışseverler Cemiyeti Başkanı Beatrice Boran'a bir plaket verilmesi.....(GH. 217)
- 2
1.9.1976 – İstanbul Açık Hava Tiyatrosunda yoğunsal bir "Barış Gecesi" düzenlenmesi.....(GH. 217)
- 3
1.9.1976 – 3.4.1977:
–Geçici Komite'nin, barış hareketinin sürekli bir örgüte kavuşturması çalışmaları için İstanbul Barosuna başvurusu....(GH. 217)
- 3
–İstanbul Barosunun kendi bünyesinde bir "Barış Komisyonu" oluşturulması ve bu Komisyon'un, bağımsız bir barış örgütünü oluşturacak ulusal bir konferans hazırlığına girişmesi.....(GH.217)
- 2
3.4.1977 – "Ülkemizde Barış Hareketinin Birliği" Ulusal Konferansı'nın İstanbul Barosunun toplantı salonunda toplanması (GH. 217)

İnsanlık hâli bir nükleer savaş tehdidi altında yaşamakta, askeri blokların karşılık olarak kaldırılması gerekmektedir.
Kurtuluş Savaşının sonuna kadar sürüp gelen peşpeş savaşlarla saysız evladını kaybeden, yıkım gören halkımız barışın değerini iyi biliyor. Ne var ki bugün ülkemiz askeri bir blokun üyesidir, topraklarında 101 yabancı askeri üssü barındırmaktadır. Kore, Küba, Ortadoğu, Kıbrıs savaş ve bunalmalarında halkımız dünya barışının kurulmasının önünde duran engelleri çok iyi tarımıştır; dünyada barışın kurulması için verilen uluslararası savasında kendine düşen ağır sorumluluk ve görevleri de çok iyi anlamıştır. BARİŞ DERNEĞİ'nin kuruluş karan bu bilincin bir sonucudur. Bu çağrı onun özlemlerini dünya kamuoyuna yükseltmenin sehidir.

Dünyada kabci ve adil bir barış kurmak için:

Nükleer silahların yasaklanması; silahlanmaya son verilmesi; tüm askeri ittifakların kaldırılması; yabancı üslerin kaldırılması; yabancı askeri birliklerin geri çekilmesi;

Uluslararası ilişkilerde zor kullanım politikasına son verilmesi; sorunların karşılıklı görüşmeler yoluya çözümlenmesi;

Değişik politik sistemleri olan ülkelerin barış içinde bir arada yaşamaması; başka ülkelerin iç işlerine karışılmaması; ülkelerin toprak bütünlüğe, bağımsızlığına saygı gösterilmesi; ülkelerin eşitliği;

Dostluk ve karşılıklı yarar ilkesi gözetilerek uluslararası ticaret ve kültürel ilişkilerin gelişirmelisi;

İrkçılık, sömürgecilice ve yenilikçiğe son verilmesi;

Silahlanma için kullanılan kaynakların sefalet ve hastalıklarla savaşmak ve insanlara daha iyı eğitime sağlamak için kullanılması;

İnsan haklarının korunması;

Halkların kendi ülkelerinin kaynaklarına sahip olması ve denetilebilmesi, toplumsal ve ekonomik reformları uygun gördükleri biçimde özgürce gerçekleştirmesi;

Birleşmiş Milletler'in barış ve güvenlik için aldığı kararların uygulanması, halklar ve barışçı güllerin benimsediği yadsızınmaz belgilerdir.

Tüm zenginliklerin yaratıcısı emekçileri, ülkemizin tüm aydınlarını, yükseltme ve eylem birliğine çağrıyoruz.

Evlatlarının geleceğini düşünen anne ve babaları,

Geleceklerini sömürüsüz ve savassız bir dünyaya gerçekleştirmeye özlemini taşıyan, bunun için çaba gösteren öğrencileri ve gençleri;

Halkının esenliğini düşünen, onun için kaygı duyan devlet adamları ve politikacıları,

Partiler, sendikalar ve demokratik kitle örgütü yöneticilerini;

- 3.4.1977 – Ulusal Konferans'ın, T. Barış Derneği'nin kurulması kararı alarak, halkımıza bir çağrı yapılması.....(GH. 217)
- 3
3.4.1977 – Ulusal Konferans'ın "**Barışsever Halkımıza Çağrı'sı**" (GH. 218-20)

Türkiye'de barış hareketinin örgütSEL birliğini sağlamayı amaçlayan ve İstanbul Barosu'nun çağrıı ile 3 Nisan 1977 günü yapılan toplantıda BARİŞ DERNEĞİ'nin kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu toplantıya katılan bizler; kadın, erkek tüm halkımızı, politik görüşleri ve inançları ne olursa olsun bir ayrim gözetmeksiz, yerinden adlı bir banş kurulması ve kalıcı kılınması için dayanışma, eylem birliğine çağrıyoruz.

İnanyoruz ki, insanların ölümü, acı çekmesi, tarih boyunca yaratıkları değerlerini yükü demek olan savaş, yeryüzünden sökülp atılabilir. Adıl bir barış kurulabilir ve yaşatılabilir. Herici insanlığın asırlar boyunca vermiş olduğu savaslar sonucu bunun ök koşullan bugün vardır: bugün barış pek çok ülkenin dış politikasının belirleyici ülkesidir; barış beligi yılın malı olmakta, uluslararası güçlü yılın malı hakerler ile dile getirilmektedir; sömürgecilik yeryüzünden silinmektedir; bunlara bağlı olarak Avrupa kıtası ilk defa bu yüzyilda 32 yıl süreyle banşa tanık olmuştur. Helsinki antlaşması ile altı çizilen soğuk savaş döneminin çıkış süreci, uluslararası ilişkilere banstan yana yeni bir iperik kazandırmaktadır. Bunlar önemli kazanımlardır. Dünyada ve ülkemizde barış hareketinin üzerinde yükseleceği sağlam dayanıklardır. Fakat hareketin önünde duran engeller de az değildir ve zorluktur.

Dünyada savaş isteyen güçler vardır. Bunlar dar sınıf çıkarlarının zora başvurarak korumak isteyen, tarih sahnesinden silinip gitmelerini saldırgan bir politika izleyerek geciktirmeye çalışan emperyalistlerdir, gerici güçlerdir.

Bunların son 32 yılda neden olduğu 100'den fazla yerel savaşta milyonlarca insan ölmüştür.

Bunların işbaşına getirdiği faşist,ırkçı hükümetler insanlığa karşı suç işlemeyi sürdürmektedir.

Helsinki sonuc belgesi ile sağlanan uluslararası politik yumuşamayı askersel yumuşama ile tamamlamasını engelleyen bunlardır.

Dünya nüfusunun % 40'ı açlık ve sefalet içinde yaşarken, doğanın ve insan aklının ve emeğinin ürünün olan zenginlikler bu emperyalist ve gerici güçlerin dayattığı silahlanmaya harcanmaktadır.

Kadın, erkek tüm banstan yana güçleri bu belgilerden güç ve hız araları banş kurulması, savunulması ve sürekli kılınması için seslerini yükseltmeye ve eylem birliğine çağrıyoruz.

3.4.1977 – Ulusal Konferans'a katılanlar:

Aytaç Arman	Fevzi Şolt	Nevzat Üstün
Aydın Engin	Güler Eliçin	Nadir Akgül
Aziz Nesin	Gani Turanlı	Nihat Dayı
Alaaddin Küçük	Gürsel Apaydin	Oya Baydar
Ayhan Dürmen	Gencay Gürsoy	Orhan Taylan
Ahmet Erol	Halis Kurtça	Özgül Erten
Ahmet Kardam	Hilseyin Baş	Ramis Doğan
Ahmet İsvan	Fısun Dilli	Rıza Güven
Ahmet M. Söküçü	Hakan Balamır	Rısim Öz
Ağah Uyanık	Hasan Basri Akgiray	Reha İsvan
Ahmet Yürür	Hasan Gürkan	Rasim Türkay
Aysel Satış	İsmail Dinçer	Suat Keskinoglu
Ali Riza Koca	Fikri İncecikoglu	Solmaz Behlül
Ali Özgentürk	İşik Baykurt	Sern Öztürk
Ali Sirmen	Kemal Kumkumoğlu	Süheyla Baş
Ataoğlu Brahemoglu	Karabey Kalkan	Süleyman Coşun
Bahçıvan Erkul	Kadir İnanır	Saadet Ankan
Bahattin Seven	Mina Urgan	Sadun Aren
Bedir Aydemir	Mahmut Dikerdem	Semra Özdamar
Berlin Onger	Metin Tütün	Şahika Yüksel
Cüneyt Türel	Metin Özék	Orhan Apaydın
Can Yücel	Mehmet Emin Sungur	Turgut Kazan
Cüneyt Başbuğ	Mehmet Ali Yalçın	Tülin Eroğlu
Çoşkun Özdemir	Medet Serhat	Talip ÖzTÜRK
Doğan Görsel	Mehmet Doğan	Uğur Kökden
Doğan Özütç	Müjgan Şerefhanoglu	Vahit Çalın
Erol Z. Gürsoy	Melih Sezen	Vahide Yılmaz
Erdal Atabek	Nuri Karacan	Veysi Sayar
Enis Coşkun	Niyazi Duranak	Vedat Günyol
Esat Eşkazan	Necati Deliorman	Yüksel Selek
Erhan Gömörc	Nimet Alkan	Yıldız Sey
Fatma H. İşmen	Necdet Ökmen	Yavuz Bayülken
Fakir Baykurt	Naran Özkaray	Zühal Küçük
Fevzi Tuna		

**T.BARIŞ DERNEĞİNİN BARIŞ SAVAŞIMINA YAKLÄŞIMI.....
(GH. 220-223)**

Derneğimizin DAHA KURULUŞ UNDA, barış savasının yığınsallığı ve evrenselliği temel almıştır. Dünya barış hareketinde kökleşmiş ilkelere ödünsüz savunulmuş ve yaşamı geçirilmiştir. Sağıdan ve "sol"-dan gelen çarptırma ve yanıtmalara karşı, doğru çizgiye kararlı olarak yüremeye özen göstermiştir.

Kimileri barış savasını solcuların işi olarak görüyor. Dahası, barış savasını komünistlerin bir taktiği, aldatmacası olarak niteliyorlar. Bu sağcı tanımlama soğuk savaş politikasının izlerini taşıyor. Emperyalistlerin, onların gündündelerindeki gericilerin ve faşistlerin bir çarpması olarak bu savın gerçekle hiç bir ilgisi yoktur.

Komünistlerin barış savasında ardıcıl yer alışları, barış savasının herkesin işi olduğu gerçeğini yadsırmaz, günümüzde insanlar politik görüşleri ne olursa olsun savaşın tehdidi altındadır. Savaş tüm insanlık için ortak bir tehlikedir. Atomlar, hidrojenler ve nötronlar ölümü yığınlaştırdılar. Artuk ölüm kartvizitlere göre gelmeyen. Bombalar adresleme atılmıyor. Hic bir komünist bir kapitalisten bir kere daha fazla ölmüyor. Hic bir barış savasını komünist taktiği olarak gören ve gösterenler savaşın getireceği ölümden ve yıkımdan canlarını ve mallarını kurtaramıyorlar. Bunun içindir ki barış savasını ortak bir savasımızdır. Bu savasında komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların ve demokratların, liberalerin yani savaş kışkırtıcı emperyalizme ve onun gündemündeki faşizme karşı olan hangi politik göründe olursa olsun herkesin yeri vardır. Barışseverlerin geniş cephesinde din adamları, parlamenterler, sendikacilar, kadın ve gençlik hareketlerinin temsilcileri, bilim adamları ve kültür emekçileri yer alıyor, yer alacaktır.

Faşistlerin, gericilerin ve onların propagandalarının esaretinden kafalannı kurtaramamış olanların barış savasını komünistlerin işi olarak görmeleri ve göstermeleri etkinliğini hergeçen gün daha fazla kaybetmektedir.

Ne ki, barış savasını, komünistlerin, sosyalistlerin işi olarak gören ve tanımaların yalnızca sağcılar değilidir. Kimi solcular da barış savasını yalnızca komünistlerin ve sosyalistlerin, işçi sınıfı devrimcilerin politikası olarak görüyorlar. Bu yaklaşım da mutlak olarak yanlışdır. Ve son irdelemeye sah yaklaşım ile bütünlüğe méktedir.

İşçi sınıfının barış savasını sınıf politikası olarak sürdürmesi bilimsel ve tarihsel bir doğrudur. Ama barış cephesinde işçi sınıfı devrimcisi olmayan barış savasçılarının yer aldığı da yadsınamaz bir gerçekdir.

Barış içinde yanyana yaşama politikası da tarihsel ve bilimsel bir gerçektir.

İşçi sınıfı devrimcilerinin barış savasının en ön saflarında özeri ile yılmaz bir uğraş içinde olmaları, barış savasını onu isteyen herkesin işi olmaktan çıkarıp yalnızca işçi sınıfı devrimcilerinin işi yapmamız gereke olmaz. Barış savasını soyutlayacak bir savi kabul etmek olanaklı değildir. Hic bir barış savasında saf tutan herkesi işçi sınıfı devrimci olarak görmek, ya da barış savasına katılan herkesi işçi devrimci olma ön koşulunu dayatmak barış savasının ilkelere ve niteliği ile bağıtlıtmamızdır.

Böylesi yaklaşımlar barış isteyen, ama işçi sınıfı devrimci olmayan, komünistlerin, sosyalistlerin dışında kalan geniş çevreleri, demokratları, sosyal demokratları, liberaleri ve barış savasına katılabilecek öteki barışseverleri hareketin dışına itmemektedir, onları, barış savasını yalnızca komünistlerin işi olarak görme yanlışına düşürmektedir.

Bazı "sol"cular da barış savasına karşı çıkmak anti-emperyalist ve anti-faşist savaşları; hakkı savasları (sanki öyle yapan varmış gibi) yadsırmak olmaz diyorlar. Onlara göre barış ancak devrimi kazandıktan sonra düşünülebilecek bir politikadır. Dahası dünya'da emperyalizmin kökü kazınmadıkça savaşlar sürecektir. Bu nedenle barış devrimci savasını zaaf ugratıracak, burjuva aldatmacası bir politikadır, diyen "sol" yaklaşımı bilime ve yaşama aykırıdır, yanlışdır.

Bu yaklaşım bilime aykırıdır. Öncelikle, dayanmak istediği Marksizm-Leninizme aykırıdır. Bılındığı gibi insanlığa büyük yük ve kayiplara mal olan iki büyük dünya savasından çok önceleri, daha Uluslararası İşçi Birliği (Birinci Internasyonal) kuruluş bildirgesinde, barış için savasın işçi sınıfının kurtuluşu uğradan genel savasının bir parçası olarak ilan edildi.

İşçi sınıfının önderleri, emperyalist savaşların, işçi sınıfının, emekçilerin çıkışlarına, devrim ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı yöneldiğini, halkların başına sayısız felaketler getireceğini söylemişler ve var güçleri ile savaşa karşı durmuşlardır. 1914 yılında Lenin bir gazete-ciye görüşlerini açıklarken:

"Savaş ve seferberliği önemlemek için her şeyi yapıyorum ve yapacağum. Milyonlarca proletérin birbirlerini yok ederek kapitalizmin kudurganlığını kainan ile ödemelerini istemiyorum" diyordu.

1915 Eylülünde toplanan Zimmerwald Konferansında Lenin barış içini savasına çağrıldı bulundu. 1917 BÜYÜK EKİM DEVRİMİN DEN SONRA YAYINLANAN İLK DEVRİM YASASI, BİR NUMA-

RALI YASA, BARIŞ YASASI OLDU.

İkinci Büyük Dünya Savaşı öncesinde Komintern'in 7. kongresi de barış içini savasını temel görev kabul ederken, savaşın devrime yol açan bir araç olduğuna ilişkin Trotskist görüşü reddetti.

Bu "sol" yaklaşımı, pojgâltalmacı olanaklı örneklerin de gösterdiği gibi bilime aykırıdır. Yaşam göstermiştir ki, barış savasçıları ve barışseverler CEPHEDE VE BARİKLATLARDA emperyalizme ve faşizme karşı TÜFEK ÇAKARLARKEN de barışı istemekten ve savunmakta, barış içini uğraş vermekten geri durmazlar.

Vietnam'dan, Angola'dan, Filistin'den, Nikaragua'dan, Şili'den ve dünyadan dört bir yanından sıcak savaşların içinden gelen, barış cephesinde yerlerini alan barışseverler bunun canlı ve somut kanıtlarıdır. Savaş her zaman yalnızca emperyalizmi suçudur. Bütün bu suçu paylaştı.

Onun için barış savasını yadsıyan bu "sol"-goşist-yaklaşımın karşısına yer alıyoruz. Barış savasını karşı çıkan, onu Sovyet takımı olarak görüp gösteren emperyalizmin soldaki Truva Atı Maçculuktan burada söz etmeliyiz. Maçcu Çin yönetimi ve onun ülkemizdeki uzantıları her zaman barışseverlere ve onların onurlu savaslarını saldırmayı isminişlerdi.

Özellikle barış savasını Sovyet takımı, barışseverleri Sovyetler Birliğine hizmet etmeye sağlamak, böylece barış cephesinde çatıklär yaratmayı, yurtseverleri, demokratları çekingenle, uzak durmaya yatkınlamayı amaçlamaktadırlar.

Hemen söyleyelim, 1917 Ekim Devriminden başlayarak başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin barış politikasını devlet politikası olarak benimselere barışseverleri yalnızca sevindiren ve güclendiren bir olgudur. Barış savasını açısından önemli bir aşamadır, kazanmadır. Çünkü barışseverler tüm dünya ülkelerinin barış politikasını devlet politikası olarak kabul etmeleri için uğraş veriyorlar. Bu bakımdan bu yönde aulan her adımı barışseverler coşkuyla alırlar ve selamlar.

Kanlı Pinoşenin, Şah despotizminin, ABD emperyalizminin hizmetinde, başta Çin halkı olmak üzere dünya halklarına düşman Maçcu Çin yöneticileri ve onların yerli kopyaları, karanlık yayın organlarında ne kadar yağara kopanlarla koparsınlar, barışseverlerin cephesinde en küplük bir çatlaq yaratmayıcaktır, kimseyi bu savasına omuz vermeksiz uzak tutamayacaklardır.

Barış savasını bu yanlış nitelendirmeleri ve tanımlamaları yadsırarak, çarptırmaları açığa çıkararak, saldırılan ikinciliğe düşmeden

gögüsleyerek sürüyor, sürecek. Her geçen gün saflarını pekiştirecek genişletiyor, yılınar arasında kök sapı yagınlaşıyor.

Barış savasını, yığınsal bir harekettir, en geniş perspektifi içeren bir harekettir. Türkiye Barış Derneği bu özelliğini daima gözümeye özel bir önem göstermiştir. Derneği barış hareketini halkın evrenselli, demokratik yığınsal hareketi olarak kabul etmiştir, kabul etmektedir.

"Barış, onu isteyen herkesin işidir, görevi ve hakkıdır" görüşünü benimseyen Derneği sağıdan gelsin, "sol"dan gelsin tüm yanlış tanımlama, nitelene, çarptırma ve karallamalara karşın, ikinciliğe düşmeden, çekinmeden yâzış bir savasını öden vermekszin sürdürmeli, sürdürmektedir.

DERNEĞİMİZ, HAREKETİN BU GENİŞLİK VE YAYGINLIĞI-NİN YİĞİNLARIN KOMİTEYE ÜYE KAYIT EDİLMESİ İLE DEĞİL, AMA YİĞİNLARIN EN GENİŞ BOYUTLarda EYLEMLERİ-MİZE ÇEKİLMESİ İLE GERÇEKLESECEĞİNİ SAPTAMIŞ VE BU SAPTAMASI DOĞRULTUSUNDA HAREKET ETMİŞTİR. BU NEDENLE DERNEĞİMİZ HİC BİR ZAMAN DEMOKRATİK BİR YİĞİN ORGÜTÜ OLMIAMIŞTIR VE DEĞİLDİR. FAKAT DOĞRU OLARAK O, BİR DEMOKRATİK KAMUOYU ORGÜTÜDÜR. BU NİTELİ VE ÖZELLİĞİ NEDENİYEDE DE DERNEĞİMİZ EN GENİŞ YİĞİNLARI BARİŞ İÇİN EYLEME ÇEKMEYİ; BARİŞ İÇİN UĞRAŞANLARIN SÜREKLİ BİRARADA HAREKET ETMELERİNİ, EYLEM VE GÜC BİRLİĞİ YAPMALARINI SAĞLAMAYI; HAREKETİN TEMEL AMAÇ VE HEDEFLERİNİ DESTEKLEYEN EYLEMLERDE TÜM ORGÜT VE BARİŞSEVERLERİN EN GENİŞ BİRLİKTELİĞİNİ VE BİRLİĞİNİ SAĞLAYIP GELİŞTİRMEYİ TEMEL İLK EDİNMİSTİR.

-T.Bariş Derneği 2. Genel Kurulu'na sunulan Çalışma Raporu'ndan-

3

18.4.1977 - T. Bariş Derneği kuruluş bildiriminin İstanbul Beyoğlu Kaymakamlığına verilmesi.....(GH. 98)

3

18.4.1977 - Kuruluş bildirimi imzalayanlar:.....(GH. 98-99)

Mahmut Dikerdem
Enis Çoskun
Bedir Aydemir
Zülal Küçük

Reha İsvan
Ali Sirmen
Bahtiyar Erkul
Cüneyt Başbug

Erdal Atabek · Nadir Akgül
 Necati Deliorman · Mehmet Z. Tokyay
 Orhan Apaydın · Ali Rıza Koca
 Nusret (Aziz) Nesin · Ahmet Muhtar Sökücü
 Orhan Taylan · Kadir İnanır
 Fevzi Şolt · Ataoğlu Behramoğlu
 Güner Elinç · Hüseyin Baş
 Beria Onger · Vedat Günyol
 Prof. Coşkun Özdemir · Nevzat Üstün
 Süleyman Coşkun · Prof. Metin Özak
 Fakir Baykurt · Aydin Engin
 Halit Çelenk · Hasan Gürkan
 Yavuz Bayulkent · Halis Kurtça
 A Rıza Güven · Fevzi Tuna
 Sadun Aran · Talip Öztürk
 Semra Özdamar

3
18.4.1977 – Kuruluş döneminde Dernek Merkezi:
İstanbul Beyoğlu İstiklal Cad. 378 Terzi Han No. 302....(GH.98)

3
18.4.1977 – Dernek'in kuruluş dönemindeki Tüzüğü.....(GH. 100)
 (Düzenleyenin notu: Bu Tüzük 18.4.1977'den 5.3.1978'e, 1. Genel Kurul'a kadar yürürlükte kalmıştır.)
 Derneğin amacı: "Adil ve kalıcı bir barışın gerçekleşme koşullarının araştırılması, geliştirilmesi ve tanıtılması."

Derneğin organları:

- o Genel Kurul – Her yıl Nisan ayında toplantı/Bileşimi:
 MYK, Denetleme, Onur Kurulu asıl üyeleri + Şube delegeleri, Şube Başkan ve Sekreterleri.
- o Merkez Yönetim Kurulu – Ayda bir toplantı/Bileşimi:
 9 asıl + 9 yedek üye (Dernek Bşk. ve Gen. Sekr. MYK içinden)
- o Denetleme Kurulu – Üç ayda bir toplantı/Bileşimi: 3 asıl + 3 yedek üye
- o Onur Kurulu – MYK çağrıları üzerine toplantı/Bileşimi: 5 asıl + 5 yedek üye

o Şubeler:
 Şube Genel Kurulu – Şubeye kayıtlı tüm üyeleri / 10 asıl üye için -Dernek Genel Kuruluna- 1 delege
 Şube Yön. Kurulu – Her ay enaz bir toplantı / Bileşimi: 5-9 asıl + 5-9 yedek üye

3
18.4.1977 – Tüzüğün Geçici Madde'sinde adları yazılı 9 kişilik ilk MYK
 (Merkez Yönetim Kurulu):.....(GH. 107)

Mahmut Dikerdem (1)
 Enis Coşkun (2)
 Bedir Aydemir (3)
 Zühal Kılıç
 Reha İsvan
 Ali Sirmen
 Bahtiyar Erkul
 Cüneyt Başbuğ

- (1) M. Yönetim Kurulu'nun 20.5.1977 oturumunda BAŞKAN seçilmişdir.
 (2) M. Yönetim Kurulu'nun 20.5.1977 oturumunda GENEL SEKRETER seçilmişdir.
 (3) M. Yönetim Kurulu'nun 20.5.1977 oturumunda SAYMAN seçilmişdir.

3
15.1977 – İstanbul'da "Şanlı 1 Mayıs" yığınca gösterisi

5
2.5.1977 – Anti-faşist bildiri: 1 MAYIS gösterilerine saldırı sonunda 35 yurtseverin ölümünün kınanması.....(GH. 225)

3
20.5.1977 – İlk MYK toplantılarında görev bölüşümü: M.Dikerdem Başkan, vb.

1
Mayıs 1977 – Varşova'da Dünya Barış Konseyi tarafından düzenlenen "Barış Kurucuları Dünya Kurultayı"na T.Barış Derneği'nin 13 üyesinin katılımı.....(GH. 225)

5
Haziran 1977 – Cumhurbaşkanına telgraf: Şili okul gemisi "La Esmeralda"nın ülkemiz limanlarına sokulmasının kınanması...(GH. 225)

2
Haziran 1977 – "La Esmaralda"yı Antalya limanına yaklaştırmayan, ilerici halkın Belediye Başkanına kutlama mesajı....(GH. 225)

1
Haziran 1977 – Fransız anti-faşistleriyle dayanışma: Nazi kamplarında işkencelere uğramış Fransız anti-faşistlerini gezdiren ve İstanbul'a uğrayan gemiyi ziyaret; Fransız anti-faşistlerine ülkemiz barışseverlerinin dayanışmasını bildirilmesi.....(GH. 225)

2
Haziran 1977 – İşçilerle dayanışma:
 MESS'e karşı yığınca grev yürüten Maden-İş'li işçilerin işyerlerini ziyaret ve barış savasını üzerine söyleşiler.....(GH. 225)

2
Haziran 1977 – DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikasının 19. Genel Kurul toplantısında Mahmut Dikerdem'in konuşması.....(GH. 119)

1
Ağustos 1977 – Dünya Barış Konseyi'nin çağrısına uygun olarak, 6-13 Ağustos tarihlerinin "Nötron Bombasına Karşı Savaşım Haftası" ilan edilmesi.....(GH. 225)

5
 - Afış basturma ve afişleme (NÖTRON HAFTASI için)...(GH. 225)
2
 - "Nötron Bombasına Hayır" imza kampanyası (Demokratik örgütler aracılığıyla on binlerce imza).....(GH. 225)
2
 - Büyük illerde oluşturulan "Nötron Bombasına Karşı Eylem Birliği Komisyonları"nın çeşitli etkinlikleri..(GH. 225)

2
1.9.1977 – "1 EYLÜL Dünya Barış Günü" dolayısıyla, "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye" konulu Ulusal Konferansın toplanması: (İstanbul'da Harbiye Şehir Tiyatrosunda, 23 demokratik örgüt delegelerinin katıldığı ve 16 Tebliğ'in okunduğu bu Konferans'ta Helsinki Nihai Senedi'nin ülkemize uygulanmasına yönelik sómut öneriler getirildi, Helsinki Nihai Senedi'nin yaygınlaştırılması, ilkelerein yaşama geçirilmesi için eylem birliği gerçekleştirmeye kararı alındı).....(GH. 226)

Konferans'a Tebliğ getiren konuşmacılar (Polis izleme raporuna göre):.....(GH. 459-467)

Mahmut Dikerdem	: Açılış konuşması
Ahmet İsvan	: İstanbul Belediye Başkanı
Rıza Güven	: DİSK adına, Gn. Bşk. Yardımcısı
Osman S. Arolat	: T. Yazalar Sendikası adına
Ahmet Yıldız	: Halkevleri adına
Baki Temel Saçılı	: İGD (İlerici Gençler Derneği) adına
Semra Özdamar	: Sine-Der
Tan Oral	: Karikatürüler Derneği adına
Yusuf Mustafa	: KÖGEF (Kıbrıslı Öğr. Örgütü) adın.
Şirin Cemgil	: PİM (Pahalılıkla ve İssizlikle Müc.) adına
Batu İsvan	: TRT-Der adına
Dr. Erdal Atabek	: Türk Tabipler Birliği adına
Av. Turgut Kazan	: İstanbul Barosu adına
Beria Onger	: İKD (İlerici Kadınlar Derneği) adın.
Prof. Faruk Erem	: T. Barolar Birliği adına
Orhan Taylan	: Görsel Sanatçilar Derneği adına
Ramis Doğan	: Tüs-Der (Sağlık Emekçileri Der.) adına

1
1.9.1977 – 1 Eylül Ulusal Konferansına çağrı ile pek çok dış konuğun Konferans'a katılmamasının hükümete men edilmesi...(GH. 226)
 (Dünya Barış Konseyi - DBK- Başkan Yardımcılarından Fransız R. Guyot ile Yunanistan Barış Komitesi Sekreteri, Konferans'ta hazır bulunmuşlardır, ama konuşma yapmadılar.)

2
1.9.1977 – "1 EYLÜL Dünya Barış Günü" Kutlamaları:
 - İstanbul Açıkhava Tiyatrosunda 8000 kişilik şenlik. (GH.226)
 Sunucusu: Gülsen Tuncer.....(GH. 121)
 - Eskişehir'de Ar Düğün Salonunda 2500 kişilik şenlik (GH. 518-9) (Polis izleme raporuna göre, sunucu belirlenmemiş)

2
1.9.1977 – "Barış Afişleri" Yarışması.....(GH. 226)
2
1.9.1977 – "Barış İçin Çizgiler" Karikatür Sergisi.....(GH. 226)

(Karikatürçüler Derneği'nin işbirliğiyle, İstanbul Harbiye Şehir Tiyatrosu Fuayesinde)

5
1.9.1977 - "1 Eylül Ulusal Konferansı"nda okunan Tebliğlerde yer alan görüşleri derleyen raporları ve Konferans belgelerini kitap halinde yayımlama niyeti.....(GH. 123; 226)

2
15.10.1977 - "Silahlanma Yarısına Son" konulu bir kapalı salon toplantısi düzenlemeye kararı ("15 EKİM - Dünya Silahsızlanma Günü" dolayısıyla).....(GH. 121)

3
20.10.1977 - M. Yönetim Kurulu'nun yeni Komiteler oluşturulması kararı:
 - Uluslararası Güvenlik ve İşbirliği.....Komitesi
 - Silahsızlanma.....Komitesi
 - İnsan Hakları.....Komitesi
 - Faşizmle Mücadele.....Komitesi
 - Barış için Sanat.....Komitesi
 - Barış için Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen Komitesi

1
26-27.11.1977 - "Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Komitesi"nin Brüksel'de yapılan Genel Kurul toplantısına T. Barış Derneği'nin gözlemci olarak katılmı.....(GH. 227)
(T. Barış Derneği temsilcileri bu toplantıda, İstanbul'daki 1.9. 1977 "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye" Ulusal Konferansının ortak kararını okumuş ve Tebliğ'leri özetleyen bir rapor sunmuştur.)

2
Kasım 1977 - "Çok-uluslu Tekellere karşı Savaşım Haftası" dolayısıyla T.T.B. Toplantı Salonunda, "Çok-Uluslu Tekeller Dünya Barışın Nasıl Tehdit Ediyor?" konulu açık oturum düzenlemesi (GH. 227)
(Oturum Başkanı: Prof. Dr. Metin Özek
Konuşmacılar : Prof. Dr. Nuri Karacan - İ.U.İkt.Fak.-
Dr. Zafer Toprak - Boğaziçi Üniversitesi-
A.Bilge Diceli - POLİTİKA Gazetesi yazarı-)

3
26.12.1977 - M. Yönetim Kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni

uyeler:.....(GH. 125)

Ruhi Su (Müzisyen), Zeliha Berksoy (Tiy. sanatçısı), Cavit Tuncer (Yazarı), Cihat Aral (Ressam), Genco Erkal (Tiy. sanatçısı), Levent Yılmaz (Tiy. Sanatçısı), Ergin Orbey (Tiy. Yönetmeni), Dr. Osman Gürel, Birol Özkan, Murat Demircioğlu, Peride İz, Alev Akçan.

3
Ocak 1978 - T. Barış Derneği Merkezinin: Beyoğlu, İstiklal Cad. 459 Kat: 5 adresine taşınması.....(GH. 125)

3
9.1.1978 - M.Yönetim Kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni üyeler:.....(GH. 125)
Demirtaş Ceyhun (Yazar, Mimar), Sümeyra Çakır (Müzisyen, Mimar), Dr. Dora Küçükyalçın (Öğretim Üyesi), İsa Çelik (Fotoğraf Sanatçısı), Seniya Fennen (Ressam), Asım Bezirci (Yazar), Abdülkadir Bulut (Şair), Yusuf Taktak (Ressam), Ali Taygun (Tiy. Yönetmeni), Oktay Akbal (Yazar), Osman İkiz, Gönül Dinçer (Yüks. Müh.), Haldun Kandemir, H. Gencer Uyar, Emine Şengöl, Vural Varol, Orhan İyiler, Savas Erçol, Cahit Gören, Erdal Talu, Seyyid Bozdoğan, Baki Temel Saçlı, Sedat Ertosun, Ahmet Ökdem.

2
21.1.1978 - 30.000 barışseverin katılımıyla, "Nazım Hikmet'in 76. Doğum Yıldönümü" kutlamaları:
(Barışsever örgütlerin tümüne T. Barış Derneği'nin yaptığı çağrı sonunda, T. Barış Derneği'yle işbirliği halinde çeşitli illerde Kutlama Günleri düzenlendi)
 - İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'ndaki "Gece"ye 7.000 kişinin katılımı.....(GH. 227)
 - Ankara'da, İzmir'de, İzmir'de, Eskişehir'de, Bursa'da, Adana'da, Diyarbakır'da anma-kutlamalar.....(GH. 227)

5
21.1.1978 - Nazım Hikmet'in 76. doğum yıldönümü dolayısıyla, T. Barış tarafından Afişler ve N.Hikmet Pulları bastırılması....(GH. 227)
3
30.1.1978 - M. Yönetim Kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni üyeleri:.....(GH. 126)
Garip Aydındağ (Sendikacı), Serra (Tuğrul) Yılmaz (Çe-

virmen), Prof. Melih Tümer (İTÜ ASB Fakültesi Dekanı), Erkan Oyal (TRT-Der Başkanı),

1
9-12.2.1978 - Atina'da düzenlenen "Akdenizde Barış, Güvenlik ve İşbirliği" Uluslararası Konferansı'na T. Barış Derneği'nin katılım:

1 Uluslararası Konferansı Tertip Komitesinin 1977 Temmuz ve Aralık aylarında Atina'da yaptığı İki hazırlık toplantısına katılma.....(GH. 227)

1 Konferans'ın tanıtma afişlerinden birinin de, MYK üyelerinden Ressam Orhan Taylan tarafından yapılması Atina'da bastırılması.....(GH. 227)

3 Konferans'a Türkiye'den katılımı zenginleştirmek için, 7.1.1978'de İstanbul Barosu Salonunda yapılan geniş üye toplantılarında vanlanan kararlar.....(GH. 227)

2 - T. Barış Derneği'nin yanı sıra, DİSK'in, KÖY-KOOP'un, T. Tıpçiler Birliği'nin, İstanbul Barosu'nun, Halk-Evleri'nin TRT-Der'in ve Avrupa'dan T.B.O.K.'ün temsilcilerinin, 53 kişilik tek bir delegasyon halinde katılımın gerçekleştirilemesine.....(GH. 227)

4 - Atina Konferansı'nın komisyonlarında, çalışma gruplarında ve yuvarlak masa toplantılarında savunulacak görüşleri oluşturmak üzere paralel komisyonlar örgütlenmesine.....(GH. 227)

3 - Atina Konferansı'na katılacak delegasyonun 5 Şubat'ta yapılacak ortak toplantılarında, paralel komisyonlar raporlarının görüşülmemesine ve son biçimleri verilerek onaylanması.....(GH. 228)

1 Uluslararası Konferans öncesi T. Barış Derneği'ni iki yöneticisinin Atina'ya geçerek, Konferans'ın yanı sıra öngörülen programın (Konferans dışında bir Türkiye-Yunanistan Dostluk Gecesi düzenlenmesi, ikili ilişkiler, v.b) ön hazırlıklarını, Yunanistan

Barış Komitesiyle işbirliği halinde tamamlaması.....(GH. 228)
(Bu işbirliğinin verimli bir ürünü olarak, Konferans bitiminde yapılan ortak açıklamayı, DBK Başkanı Romesh Chandra, Akdeniz Konferansının en önemli belgesi olarak nitelendirmiştir.)

1 Uluslararası Konferansın açılışında ve kapanışında Delegasyon Başkanı Mahmut Dikerdem'in bir konuşturma yapması..(GH.228)

1 Türkiye delegasyonunun, Uluslararası Konferans'ın --"Din adamları Yuvarlak Masa Toplantısı" dışındaki-- tüm toplantılarına ilkelî ve etkin çalışmaları katkıda bulunması...(GH.228)

5 Atina Teknik Üniversitesi'nde (Politeknik), ülkemizdeki barış hareketini tanıtın ve Yunanistan barış gülleriley dayanışmasını dile getiren bir "Renkli Fotoğraf Sergisi" düzenlenmesi (GH.228)

3 15.2.1978 - M. Yönetim Kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni üyeleri: Av. Atilla Coşkun, Av. Mehmet Yaşar Can, Abdullah Levent, Serdar Türkkan.....(GH. 127)

24.2.1978 - M. Yönetim Kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni üyeleri: Av. Dilruba Yenen, Rıfat Güler (Eczacı), Fehmi Işıklar (DİSK Genel Sekreteri), Kemal Türkler (Maden-İş Bşk.) Süleyman Özbuğ, Turhan Ata, Cevat Özbaşıcı, Halil Hayta (GH.127)

3 23.1978 - M. Yönetim kurulu kararıyla Derneği kabul edilen yeni üyeleri: Halit Erdem (Sendikacı), Ayşe Coşkun (Sendikacı), Şefik Asan (Öğretmen), Kemal Dalsal (Sendikacı) Cemal Kiral (Sendikacı), Mustafa Şahin, Cavit Mirasyed.....(GH. 128)

3. EVRE

Türkiye'de barış hareketinin yükseliş yaygınlaşması

1. GENEL KURUL'DAN 2. GENEL KURUL'A

- 3
5.3.1978 – T. Barış Derneği'nin 1. Genel Kurulu:
Dernek Tüzüğünün İçisleri Bakanlığınca onaylanması üzerine,
İst. Barosu Toplantı Salonunda 1. Genel Kurul toplantısının düz-
enlenmesi.....(GH. 304)
- 3
5.3.1978 – Başkan M.Dikerdem'in açış konuşması.....(GH. 304)
- 2
5.3.1978 – Konukların konuşmaları.....(GH. 304)
– Kemal Türkler (Maden-İş Send. Gn. Başkanı)
– Şefik Asan (Halkevleri GYK üyesi)
– Av. Güçün Çaylıgil (T.Barolar Birliği temsilcisi)
- 3
5.3.1978 – Divan Başkanlığı ve üyelikleri seçimi:.....(GH. 304)
– Başkan : Prof. Melih Tümer
– " Yard. : Tezer Eraslan ve Av. Turgut Kazan
Sekreterler : Erol Katircioğlu ve Garip Aydındag
- 3
5.3.1978 – G.Yönetim Kurulunun "Faaliyet Raporu"nun (Gn. Sekr.

- Av. Enis Coşkun tarafından) ve "Mali Rapor"un (Sayman B. Ay-
demir tarafından) okunması.....(GH. 304)
- 2
5.3.1978 – Sağrı duruşu (Ulusal ve uluslararası barış savaşlarında ya-
şamlarını yitirmiş barış savaşçılarının anıları için) (GH. 304)
- 3
5.3.1978 – Komisyonların oluşturulması için seçimler:.....(GH. 304)
- Denetleme Komisyonu : Birol Özkal, Berdan Dere, Ali Ri-
za Koca
– Kararlar Komisyonu : Hüseyin Baş, A. Bilge Dicleli, Na-
dir Akgül, Gönül Dinçer, Nejat
Firuz
– Tüzük Değiş. Komisyonu : Av. Özgül Erten, Av. Dilruba Ye-
nen, Av. Atilla Coşkun, Av. Ali Ga-
lib Yıldız, Av. Ali Şen
- 3
5.3.1978 – Genel Kurul üyelerinin, okunan raporlar üzerinde konu-
maları: Zeki Öztürk, Aziz Nesin, Uğur Kökden, Asım Bezirci,
Gülsen Tunçer.....(GH. 304)
- 3
5.3.1978 – Denetleme Komisyonu Raporu'nun Ali Rıza Koca tarafından
okunması.....(GH. 304)
- 3
5.3.1978 – Genel Kurul üyelerinin eleştiri ve dileklerinin cevaplanması:
G.Yönetim Kurulu'ndan Enis Coşkun ve B.Aydemir (GH. 305)
- 3
5.3.1978 – G.Yönetim Kurulu'nun aklanması için oylama....(GH. 305)
- 3
5.3.1978 – Gn. Bşk. M.Dikerdem'in Genel Kurul'un aklanmasına te-
şekkürü.....(GH. 305)
- 5
5.3.1978 – ABD Başkanı Carter'e ve Başbakan Ecevit'e, Nötron bom-
basi konusunda birer telgraf çekilmesi önerisinin kabulü
(GH. 305)
- 3
5.3.1978 – Kararlar Komisyonu'nun hazırladığı 8 karar taslağının, önce
tek tek, sonra topluca oylanması ve oybirliğiyle kabulü (GH. 305)

3 Karar No. 1 – "Yönlendirici Temel Politik Belge"(GH. 298-301)

Dünyada silahlanma harcamalarının yüz milyarı aşığı, bilim adam-
ları ve mühendislerin en az dörtte birinin silahlanma yolunda istih-
dam edildiği, emperyalizmin yeni stratejik saldırı silahları gelişirdiği,
kısacası, dünyamızın patlamaya hazır bir barut fışısı haline getirildiği
koşullarda, kalıcı, sürekli, adil bir barış ekmeğ; su, güneş, toprak
kadar gereklili somut, yaşamsal bir gereksinim olduğunu vurgulayan
BARIŞ DERNEĞİ Genel Kurulu,

Türkiye barış hareketinin sağlıklı bir temel üzerinde hızlı gelişimi
ve sürekli başarısı için şu şartlara yapmayı gereklidir:

- Barış için savasılım, savaşa doğuran emperyalizme, emperyaliz-
min desteğindeki faşizme, gericiliğe, ırkçılığa, sovenizme, militariz-
me, her türlü sömürü ilişkilerine karşı savaşın ayrılmaz bir bü-
tündür.

– Barış içinde yan yana yaşama ilkesi, uluslararası sorunların zora
başvurmadan, birbirinden çözümleri, toplumsal sistemleri
farklı devletler arasında çok-yönü ilişkilerin geliştirilmesini, yumu-
şanşa sürecinin derinleştirilerek askeri yumuşamaya tamamlanma-
sına öngörür.

Ne var ki, bu ilkeyi ulaşmaz toplumsal sistemler ve ideolojiler
arasında ulaşma şeklinde saptanın gerici güçlerin amacı, barış
savaşının sınıfsal özünü gizlemek, statükoyu korumak ve dün-
yadaki güçler dengesinin anti-emperyalist ve ilericiler lehine
hızlı gelişimini durdurmakta.

– İnsanlığın, yannın savasız, sömürüsüz ve baskısız dünyası için
barışın baş düşmansı olan emperyalizme karşı, barış için savaşım,
ulusal bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ırlerleme, sömürüsüz bir
toplum-düzeni, uluslararası yeni bir ekonomik düzen, halklar-
arası dayanışma ve dostluk için savasın demektir.

– Bu nedenle, kalıcı, sürekli, adil bir dünya barış, her seyden
önce, savasız, sömürüsüz ve baskısız bir dünyadan yana olan
en geniş halk kitleleri ile siyasal güçlerin eseri olacaktır.
Bununla birlikte, yeni bir dünya savaşının bugünden görülebilen
akıl almaz sonuçları, barış hareketinin toplumsal ve siyasal taba-
numu alabildiğine genişletmektedir.

– Barış içinde yan yana yaşama, yumuşama ve silahsızlanma poli-
tikasının özellikle son yıllarda elde ettiği başarı ve kazanımlar,

emperyalist, militarist güçlerin savaşa kıskırtıcı politikalarının etki alanını daraltmıştır. Fakat, geriledikçe hızlanan bu güçler saldırılardan artırmaktır ve nütron bombası gibi, insanlığı yok etmeye yönelik yeni stratejik saldırı silahları üreterek, nükleer gücü siyaset aracılık olarak kullanarak, güçler dengesini kendi lehellerine değiştirmeye çalışırlar. Bu nedenle, emperyalizme ve onun desteğiindeki tüm güçlere karşı savasım, barışın kurılması, kazanılan başların korunması için her zamankinden daha büyük bir önem taşımaktadır.

- Barış için savasım, soğuk savaş dönemini yeniden canlandırmayı amaçlayan emperyalizmin saldırısını aracı NATO'nun ayaklar altına aldığı ulusal bağımsızlığımızın ve güvenliğimizin sağlanması, ülkemizin ABD'ü, tesis ve askerlerinden temizlenmesi için savasım birbirinden ayrı düşürürmez.

BARIŞ DERNEĞİ 1. Genel Kurulu, dünyada sürekli, kalıcı ve adil bir barış kurulması, bu yönde atılan adımların geliştirilmesi ve elde edilen kazanımların korunarak iletirilmesi için:

- Helsinki Konferansı Nihai Senedi'nin bütünüyle uygulanması ve geliştirilmesini,
- Tüm askeri blokların kaldırılmasını ve silahlanma harcamalarının azaltılmasını,
- Başta nütron bombası olmak üzere, tüm nükleer ve diğer kitle kimdir silahlarının üretiminin, kullanımının ve stoklarının yasağılmamasını, bu yönde dünyada nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler oluşturulmasına,
- Uluslararası sorunların barış içinde yan yana yaşama ilkesi içinde barışlı yollardan çözümlemesini, toplumsal sistemleri farklı devletler arasında karşılıklı eşit şakara dayalı ekonomik, politik, ticari, kültürel ilişkilerin geliştirilmesini, ülkelerin ve devletlerin iç işlerine karışılmamasını, ülkelerin toprak bütünlüğe ve bağımsızlığını savu gösterilmemesi,ırkçılık, yeni-sömürgecilik, faşizme son verilmesini ve halkın kendi geleceklерini belirleme hakkına sahip gösterilmesini, yeni uluslararası bir ekonomik düzen kurulmasına,
- Birleşmiş Milletler Örgütünün bu doğrultuda aldığı kararların uygulanmasını, zorunlu görür.

BARIŞ DERNEĞİ 1. Genel Kurulu, bu temele dayalı olarak, bölgesinde barış, güvenlik ve işbirliğinin kurulması ve geliştirilmesi, başta sosyalist dünya olmak üzere tüm bölge halkları arasında daha sağlam ve içten dayanışma ve dostluğun sağlanması ve ülkemizin ulusal bağımsızlığı için:

- Akdeniz ve Ege'deki tüm yabancı askeri güçlerin çekilmesi ve bu bölgenin nükleer silahlardan arındırılması,

- Kıbrıs sorununun, ülkemizi bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü ve bağıntısızlığı korunarak çözüme ulaştırılması; sorunun, şimdi yapıldığı gibi, NATO içerisinde değil, NATO çerçevesi dışında ele alınması, Adanın tüm yabancı üs ve askeri güçlerden arındırılması. Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması ve sorunun çözümüne ilişkin Birleşmiş Milletler gözetiminde bir uluslararası konferans toplantıması,

- Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs halklarının emperyalizme, şoven ve militarist güçlere karşı güçlü bir dayanışma ve güç birliği içine girmeleri ve Ege dahil aralarındaki tüm sorunları birinci yoldan çözüme ulaşturmaları,

- Türkiye'nin NATO'dan ve CENTO'dan çıkışması, ülkemizin ABD'ü, tesis ve askerlerin arındırılması, ikili anlaşmaların iptal edilmesi, dünya ve NATO ülkeleri arasında askeri harcamaları en yüksek orantılı ülkelerden biri olduğunu gerçek göz önüne alarak, kalınma yolundaki en büyük engellerden birisini oluşturan askeri harcamaların azaltılması,

- İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarından geri çekilmesi, Orta Doğu sorunun Cenevre Konferansı çerçevesinde ve Filistin halkın yasal ve ulusal haklarının tanınması temelinde ele alınarak çözümlemesi, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Filistin halkın gerçek tek temsilcisi olarak tanınması ve ivedilikle bu örgütün ülkemizde temsil edilmesinin sağlanması,

- Sosyalist dünya başta olsak üzere, tüm ülkelerde karşılıklı eşitlik temelinde dayalı olarak çok-yönlü ilişkiler geliştirilmesi, bu ülkelerde karşılıklı saldırılazlık anlaşmaları öngörülmesi, bu arada SSCB'yle Siyaset Belge'nin acilen imzalanması, gerektiği görüşündedir.

Barış savasımı, demokrasi ve ilerleme için savasından ayrı düşünmeyen **BARIŞ DERNEĞİ** 1. Genel Kurulu:

- Can güvenliğinin sağlanması, toplum yaşamının ve devletin bütünü ile demokratikleştirilmesi için, hangi görünüm altında olursa olsun, tüm faşist örgütlerin dağıtılmmasını,
- Faşizm ve ırkçılık dışında tüm düşünce akımlarının serbestçe örgütlenmesini ve çalışmasını önleyen 141. ve 142. maddelerin ve tüm anti-demokratik yasaların iptali,
- Bu konularda ülkemizin barıştan ve demokrasiden yana tüm güçleriyle birlikte, kendi örgütsel bağımsızlığı içinde savasımı,
- Gerek bu alanda, gerekse ulusal bağımsızlığımızın yeniden kazanılması konusunda atacağımız adımlarda hükümetin desteklenmesini, öngörür.

BARIŞ DERNEĞİ 1. Genel Kurulu, bu yönlendirici temel belge doğrultusunda:

- Dünya Barış hareketinin üst örgütü olan Dünya Barış Konseyi'nin tüm girişimlerini desteklemeyi ve Türkiye'de yaygınlaştırmayı; DBK'ya daha sıcak ve kalıcı ilişkiler ve dayanışma içine girmeyi,
- Diğer ülkelerin ulusal barış komiteleriyle ilişkilerini güçlendirmeyi,
- Ülkemizdeki barıştan, irisan hak ve özgürlüklerinden, demokrasi ve ilerlemenin yana olan örgütlerle, güçler ve kişilere, hiçbir ayrılmadan, örgütisel bağımsızlık, iç işlere karışmama, karşılıklı saygı ve eşitlik ilkesi temelinde, kalıcı, sağlam ve sürekli güç ve eylem birliği ilişkileri oluşturmayı,
- Anti-emperyalist savasımla iç içe yürüyen uluslararası barış hareketini bölmeyi ve dünya demokrasi ve ilerleme güçlerinin cephesini zayıflatmayı amaçlayan ileri kisvetsel akımlarla savasımı,
- Başta işçi sınıfı olmak üzere, geniş emekçi kitlelere dayalı ve onları kucaklayan ve hangi siyaset, ideolojik görüşten ve hangi meslekten olursa olsun, barış, demokrasi ve ilerleme noktasında birleşen herkesi kapsayan yaygın bir barış hareketinin BARIŞ DERNEĞİ etrafında gelişmesini sağlamaya, karar verir.

(Düzenleyenin notu: 1. Genel Kurul'un aldığı diğer Kararların burada adları anımlıksız yutinmiştir.)

Karar No. 2: "Nütron Bombasına Hayır!" (GH.301)

Karar No. 3: "Dünya Barış Konseyine Üyelik" (GH. 302)

Karar No. 4: "1 EYLÜL Dünya Barış Günü Kutlama".... (GH. 302)

Karar No. 5: "3 NİSAN'ın Kutlanması" (GH. 303)

Karar No. 6: "1 MAYIS'a Katılma"..... (GH. 303)

Karar No. 7: "Kamu yararına Dernek Statüsüne geçilmesi ve Türkiye Barış Derneği Adının Alınması"..... (GH. 303)

Karar No. 8: "Merkezi bir Yayın Organının Yayınlanması" ... (GH. 303)

3 5.3.1978 - Tüzük Değişikliği Komisyonu'nun önerilerinin görüşülüp onaylanması ve yeni Tüzük'ün oybirliğiyle kabulü....(GH. 305)

(Düzenleyenin notu: Bu ikinci Tüzük, 5.3.1978'deki 1. Genel Kurul'dan, 5.4.1980'e, 2. Genel Kurul'a kadar yürüklükte kalmıştır.)

Derneğin Amacı: "Adil ve kalıcı bir barışın gerçekleşme koşullarının araştırılması, geliştirilmesi ve tamlanması."

Derneğin Organları:

o Genel Kurul - İki yılda bir, Nisan ayında toplantı / Bileşimi: (Bir önceki gibi)

o Genel Yönetim Kurulu - Üç ayda bir toplantı /Bileşimi: 5 MYK üyesi + 18 asıl üye (- 23 üye) ve 9 yedek üye

o Merkez Yürütme Kurulu - Genel Kurul tarafından birleşik oy pusulasıyla seçilen 5 kişi

- o Denetleme Kurulu – Her GYK toplantısından önce toplantı / Bileşimi: 3 asıl üye + 3 yedek üye
- o Onur Kurulu – MYK çağrı üzerine toplantı / Bileşimi: 5 asıl üye + 5 yedek üye
- o Şubeler: (Bir önceki gibi)

5.3.1978 – Birleşmiş Milletler Örgütünün Mayıs ve Haziran aylarında yapılacak "Silahsızlanma Özel Oturumları"na T.Baş Derneği Genel Kurulu adına bir mesaj gönderilmesi önerisinin oybirliğiyle kabulü.....(GH. 306)

Seçimler ve sonuçları:.....(GH. 306-307)

Genel Başkan	: Mahmut Dikerdem
Genel Sekreter	: Av. Enis Coşkun
MYK üyeleri	: Mehmet Karaca, Reha İsvan, Bedir Aydemir
GYK üyeleri	: A s i l Ü y e l e r Y e d e k Ü y e l e r

A.Bilge Dicleli	Karabey Kalkan
Av. Müşir K. Canpolat	Ali Taygun
Cemal Koral	Doğan Görev
Metin Tüzün	İsmail Kemal
Cüneyt Başbuğ	Gani Turanlı
Ataoğlu Behramoğlu	Tezer Eraslan
Hüsnü Dilli	Erdal Alove
Metin Denizmen	Erdal Talu
Semra Özdamar	Erol Katurcioğlu
Erol Saracoğlu	
Dr. Erdal Atabek	
Nadir Akgül	
Orhan Taylan	
Prof. Metin Özek	
Zülaif Kılıç	
Hüseyin Baş	
Şefik Asan	
Celal Küçük	

riyle tanıştırılması için, Boğaz'da yemekli bir motor gezintisi,.....(GH. 229)

- 3- Dernec Merkezinde bir kokteyl verilmesi.....(GH. 147)
- 4- İst. Spor ve Sergi Sarayında yiğinsal bir kutlama "Gece"si (GH. 229)

9.4.1978 – Libya'nın Tripoli kentinde düzenlenen "Uluslararası İşbirliğini ve Güvenliği Geliştirme Yolları" Dünya Konferansına, T.Baş Derneği GYK üyesi İst. Milletvekili Metin Tüzün'ün ve Prof. Melih Tümer'in katılması.....(GH. 229)

29.4.1978 – T.Baş Derneği Merkezinde söyleşi toplantıları:..(GH.229)

1. Söyleşi Toplantısı (29.4.78), Yöneten: Prof. Melih Tümer, "Uluslararası İşbirliğini ve Güvenliği Geliştirme Yolları",
2. Söyleşi Toplantısı (6.5.78), Yöneten: Haluk Gerger (Ank. Ün. SBF Basın-Yayın Yüks. Ok. öğretim üyesi), "Türkiye'nin Dış Politikası ve Yumuşama"
3. Söyleşi Toplantısı (13.5.78), Yöneten: M. Tali Öngören (Ank. Ün. SBF Basın-Yayın Yüks. Ok. öğretim üyesi), "Kitle İletişim Araçları ve Barış Savaşımı"

2 1.5.1978 – "1 MAYIS Yiğinsal Gösterisi"ne katılma.....(GH. 443)

5 1.5.1978 – Türkiye'de 1978 1 MAYIS'ının anlam ve özellikleri (Konuk Yayınları'ın "Türkiye İşçi Sınıfının Yükselen Hareketi içinde 1 MAYIS 1978" adlı kitabının önsözü).....(GH.443-446)

"1 Mayıs, 1 Mayıs ilk dileğimiz
Yaşatacak seni tunc bileyiniz"

Türkiye'de 1 Mayıslar, yükselen işçi sınıfı hareketinin içinde bulunduğumuz evresinde özel bir önem taşımaktadır. Çünkü 1 Mayıslar, günden güne nicelikle serpilen ve nitelikle yükselen işçi sınıfı hareketinin yol

Denetleme Kurulu üyeleri

Yüksel Selek	Berdan Dere
Altan Küçükyalçın	Osman İkiz
Ali Rıza Koca	Biro Özkan

Onur Kurulu Üyeleri

Bahtiyar Erol	Av. Özgül Erten
Av.Orhan Apaydın	Nejat Fıruz
Süleyman Üstün	Cihat Aral
Asım Bezirci	Necati Deliorman
Hasan Gürkan	Yavuz Bayük

3 9.3.1978 – MYK toplantıda "Sayman"ın seçimi: B. Aydemir

8.3.1978 – "8 MART Dünya Kadınlar Günü" dolayısıyla ülkemize gelen SSCB, Bulgaristan ve Yunanistan Kadın Komiteleri delegelerinin T.Baş Derneğini ziyareti, Barış ve Kadın hareketi konusunda karşılıklı görüşmeler.....(GH. 229)

5 Mart 1978 – M.Dikerdem'in basına açıklaması:.....(GH. 229)
İsrail'in Lübnan topraklarına yaptığı son saldırının kınaması

3 1.4.1978 – T.Baş Derneği Merkezi'nin yeni adresе taşınması: İstanbul Beyoğlu İstiklal Cad. 459 Kat: 5.....(GH. 147)

1-2 3.4.1978 – T.Baş Derneğinin kuruluşunun 1. Yıldönümünün uluslararası katılımla kutlanması:.....(GH. 229)

1- Uluslararası katılımla (DBK Sekretaryasından E.Kiranova ve Romanya, Macaristan, Polonya, Yunanistan ve Irak Barış Komiteleri temsilcileri) İst. Belediye Meclisi Salonunda "Nötr Bombastı" konulu bir sempozyumda, dış konukların yanı sıra, Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay'ın ve Ank. Üniv. SBF öğretim üyesi Prof. Bahri Savcının da konuşma yapması)

2- Dış konukların ülkemizdeki Demokratik kuruluşlar temsilcile-

almasını yahnilikla gözler önüne seren birer nirengi işlevi görmektedir.
Bu görünüm altında, 51 yıllık "yasığın kalın kabuklarını kırın 76 1 Mayısında, Türkiye'deki işçi hareketinin 77'deki Şanlı 1 Mayıs'ından sonra, işçi hareketinin hangi yeni aphantıların ve nitelikle gelişmelerin eşiğinde olduğunu gösteren, bu yılı görekemli 1 Mayıs aynı çizgi üzerinde iki bir nirengi olmuştur.

İŞÇİLER, EMEKÇİLER VE 1 MAYIS

İşçi sınıfımız bu 1 Mayısın gerek hazırlanmasında, gerekse kutlamasında gösterdiği örgütülük ve disiplinle, 1 Mayıs'ta yükselttiği istemlerin dayandığı yüksek kavruluşluğa ve 1 Mayıs alanında dileyettiği engin duyguya ve coşku birikimle, toplumsal ilerlemenin başlıca öncüsü olduğunu, demokratik ve ileri istemler doğrultusunda youngalar örnek olma ve onlara kulavuzluk etme yeteneğini, bu kez biraz daha somut olarak kanıtlamıştır.

Gençce çevrelerin günlerce önceden başlayarak, 1 Mayıs'ın olayı geçeceği, bu kez geçen yıldan çok daha fazla kan akacağı yolunda şarkıdan söyletilere rağmen, işçi sınıfımızın yüzbinler halinde 1 Mayıs alanına akması, onun atılganlığını ve haklı savaşmadaki kararlığını dosta düşmena göstermiştir.

İşçi sınıfımız bu yıl 1 Mayıs alanına, MESS grevlerinden dikkat çeken, deneyimleri zenginleşen olarak gelmiş; san sindikacılığın ardi arkası kesilmeyen tertiplerine, geneci güçlerin haince manevralarına rağmen, Türk-İş'i, bağımsız sindikatı, aynı flamalar ve bayraklar altında, DİSK'li kardeşlerin yanında yerlerini almıştır.

İşçi sınıfımız, bir yandan Türkiye'deki savaşının gelenegine, bir yandan da uluslararası işçi sınıfı hareketi önderlerinin anımsa ve proletarya uluslararası ruhuna sahip çıkıp, onları 1 Mayıs alanında yeniden yaşamakla, nasal ayru zamanda hem ulusal, hem de uluslararası oluna bildiğini de göstermiştir.

1 Mayıs yurt içinde ve dışında bir çok kente kutlamakla birlikte, bunların en görkemli, yüzbinler katılmaya İstanbul'da geçmiş, böylece İstanbul ve yörensin işçi sınıfımızın hareketindeki önemi bir kez daha belli olmuştur.

Ülkemizde bugünkü koşullarında geçimleri günden güne zorlaşan, toplumsal yaşamın ardı arkası kesilmeyen güçlüklerinden bunalan çeşitli katmanlar, bu derlerinin aşılması için işçi sınıfının yolundan gitmeye kararlı olduklarını 1 Mayıs'ta göstermişler; köylüsüyle, öğretmenle, sağlık personeliyle, teknik elemanıyla, hukukçu, yazar, öğretmen üyesi, sanatçısıyla, genciley, kadınıyla, alanda işçi sınıfının yan-

da yerlerini almışlardır. Aynı zamanda, işçi sınıfının savaşm belgilerini kendi ana dillerinde haykırarak 1 Mayıs alanında saf tutan her uluslararası emekçiler, egemen sınıflann ve her boyduri bozguncuların, bölücü cabalları boş çıkmışlardır. CHP'li sayıları dahil, tüm demokratlar bu gösteride hazır bulunarak, tüm olarak işçi sınıfını desteklemiştir.

DEMOKRASİ HAREKETİ VE 1 MAYIS

Kapitalist toplumlara egemen güçlerin, düzenin temelini oluşturan sömürünün devamını güvence altında tutmak için, öncelikle proletaryaya, genellikle, geçimini emeğiyle sağlayan tüm emekçi halka, dündüz sınıf hegemonyasını ifade eden bir baskın, kısıtlama ve dayatma uyguladıkları bilinmektedir.

Ayrıca, kapitalizmin sömürüye dayalı mahiyetinden ötürü, onun doğrudan ürünün, ya da kapitalizme geçmişten miras kalmakla birlikte, kapitalist toplumda boyutları alabildiğine artmış olan sorunların, milyonlarca insanı, hatta tüm ulus türülü sakıntılarla (kadın sorunu, genclik sorunu, ulusal sorun, savaş tehlikesi ve silahlanma, kur kesimde milyonlarca insanın caresizliği, göçler, başı boş kentleşme, eğitimi yetersizliği, toplumsal adaletsizlik, doğanın tahribi ve çevre kirlenesi, ana mekanizmaların azami kár yasasına göre işleyen kapitalist toplumun her kesiminde insanın değerlerinin, insan onurunun ayaklar altına alınmasının çeşitli düzeylerde yol açtığı maddi ve manevi yıkım, vb.) düşürdüğü de bilinmektedir.

İşte, bütün bu baskılann ve sıkıntıların artık bir son bulmasını isteyen yığınlar, kapitalist toplumun egemen güçleri karşısında, işçi sınıfının yansyasında, genel demokrasi hareketi içinde saf tutarak çıkmaktadır.

Nitekim, ülkemizde de demokrasi hareketi içinde yer alan yığınlar, istemeleri bu 1 Mayıs'ta işçi sınıfıyla yan-yanı haykırmayı, Türkiye'deki toplumsal gelişmenin sağlıklı bir yanısı olduğu bir kez daha doğrulanmıştır.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİN VE DEMOKRASİ HAREKETİNİN GÜNCEL GÖREVİ VE 1 MAYIS

Bugün ülkemizde işçi sınıfı hareketi ve demokrasi hareketi, tüm halkımız, öteden beri karşı karşıya bulunduğu baskı ve zorlamalardan nitelikçe farklı bir belanın, faşizm tehlkesinin tehdidi altındadır.

Bugüne kadar, yabancı tekellerin kanadı altında palazlanmış durmuş

olan işbirlikçi burjuvazi, gelişmesinde artık öyle bir aşamaya ulaşmıştır ki, varlığı için ihtiyaç duyduğu sömürüyü yabancı tekellerin el birliği halinde güvence altına alabilmek için; alabildiğine artan hayat pahalılığına, özgürlüklerin hâlâ kısıtlı tutulmasına karşı işçi sınıfından, halkın en geniş kesimlerinden yükselen haklı istemeleri bastırabilmiş için; nitelikle farklı bir başka rejiminden, faşizmden medet ummaktadır. Bu doğrultudaki hazırlıklar, konumuna yaraşır bir uzgörülük ve berrakkılık fark edip izleyen işçi sınıfımız, tüm yurtseverleri, demokratları bu tehlkiye karşı güç ve eylem birliğine çağrılmıştır.

İşte 1 Mayıs tehlikesine karşı savaşım ile emperyalizme karşı savaşmanın birbirinden ayrılmazlığı temeline dayalı olarak, özgürlükten, demokrasiden, ulusal pıcarlardan, toplumsal adaletten ve ilerlemeden yana tüm güçlerin ortak bir cephe oluşturmak ve aralarında bu yolda eylem birliği kurmak ve geliştirmek ihtiyacını ve olağanı kanıtlayan yeni bir örnek olmuştur.

Bu yıl 1 Mayıs'ta "TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNE ÖZGÜRLÜK" isteminin yaygın bir şekilde yükseltilmesi, bu gösterinin önceki yıllarda rakiplerle oranla belirgin farklılarından bırdır. Bununla birlikte, daha da önemli, faşistler ve Maocular dışında en geniş kesimlerin, aynı anda birbirek, en demokratik istemlerini birarada dile getirmiş olmaları.

GERİCİ GÜÇLER, GERİCİLİKİN DEĞİRMENİNE SU TAŞIYANLAR VE 1 MAYIS

Bu 1 Mayısın özelliklerinden biri de, işçi sınıfı hareketinin karşı konulmaz yükselişi karşısında, Türkiye'deki gerici güçlerin zora başvurmakta başka seçenekleri bulunmadığını ve bu yolda gerici iktidarlardan destek gördüklerini ortaya koymaktadır.

Gerici basın 1 Mayıs'a katılmam alamak için günlerce önceden o gün büyük olaylar çıkacağın yayarak ortaşa dehşet saçmıştır. Ne var ki MC iktidarından düşürlenmesinden beri başlıca desteklerinden yoksun kalan gerici güçler, Ecevit Hükümetinden cesaret bulamayınca, bu kez geçen yıldır gibi bir azgınlığa kalkışmamışlardır. Bu da, ister istemez, MC iktidarından geçen yılın Şanlı 1 Mayıs'ını izleyen kanlı olaylardaki sorumluluğunu düşündürmektedir.

Bu yıldaki dev gösterinin başka bir özelliği de, Maoculugun işçi sınıfına düşpediz düşman özünü yeni bir kanunu daha vermiş ve 1 Mayıs konusunda gericilikle, yalnızca ağız birliği değil, eylem birliği de yapmayı göstermiş olmasadır.

şitili kuruluşların gençlik örgütleri temsilcilerinin T.Baş Derneğine ziyaret etmeleri ve "Barış Savaşımda Gençliğin Yeri" konusunda görüş alış-verişinde bulunmaları.....(GH. 230)

3
26.5.1978 - GYK kararıyla oluşturulan komisyonlar.....(GH. 130)

Komisyon Sorumlusu

- Araştırma ve Eğitim.....	Komisyonu Prof. Metin Özek
- Basın-Yayın.....	Komisyonu Hüsnü Dilli
- Kültür.....	Komisyonu Orhan Taylan
- Uluslararası Güvenlik ve İşbirliği.....	Komisyonu A.Bilge Dicleli
- Barış için İnsan Hakları...	Komisyonu Züllâl Kılıç
- Ekonomi.....	Komisyonu Nadir Akgül
- Anti-emperyalist Savaşım ve Silahsızlanma	Komisyonu Hüseyin Baş
- Anti-faşist Savaşım.....	Komisyonu Ataoğlu Behramoğlu

(Düzenleyenin notu: Bu komisyonlara, GYK'nın 19.8.1978 ve 26-27.1.1979 günü kararlarıyla, aşağıdaki Komisyonlar da eklenmiştir.).....(GH. 132,139)

4
- Çevre Sorunları ve Barış.. Komisyonu Dr. Erdal Atabek
- Parlamentörler ve Barış.... Komisyonu Metin Tüzün
- Barış Savaşımda Sendikalar..... Komisyonu DİSK

2
Haziran 1978 - Orta-Doğu'da "6 Gün Savaşı"nın (1967) 12. Yıldönümü dolayısıyla, İst. Etap Otel Salonda panel düzenlenmesi: (GH. 230)

Katılan konuşmacılar:

Mahmut Dikerdem (T.Baş Derneği Gn. Bşk.)
Prof. Türkkaşa Ataoğlu (Ank. Üniv. SBF öğretim üyesi)
Dr. Şükrü Güner (T.Tabiler Birliği)
Ali Sirmen (Dış politika yazarı, Cumhuriyet Gaz.)

Yaynevimiz, toplumsal yaşamın çeşitli kesimlerinde etkisi herhalde uzun zaman hissedilecek böylesine önemli bir günün görüntülerine ve anısına bir girişimle hâkimlik sağlarken, kendi alanında demokratik bir görevi yerine getirdiği inancındadır.

KONUK YAYINLARI

1
9.5.1978 - "Hitler Faşizminin Yeniligiye Uğratılması ve Avrupa'da Zafer Günü" dolayısıyla, Macaristan Barış Komitesinin çağrısı olarak giden T.Baş Derneği Gn. Sekr. Av. E.Coşkun'un ve Zonguldak Senatóru M.Ali Pestilci'nin Budapeşte'deki etkinlikleri - Macaristan Barış Komitesinin, Macaristan Parlamentosunda düzenlediği toplantıda E.Coşkun'un konuşması: (Emperyalizmin ve onun destekindeki soven,ırkçı, gerici güçlerin, konumlarını kaybettikçe saldırganlıklarını arturdıkları; emperyalizmin, Nötron bombası gibi saldırı silahlarının geliştirerek insanlığı yeni maceralara sürüklendiği, onun tüm bu girişimlerine karşı barışın korunabilmesinin insanların elinde olduğunu...) (GH.230)

Mayıs 1978 - Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Komitesi'nin Brüksel'de düzenlediği "Silahsızlanma Toplantısı"na, T.Baş Derneği GYK üyeleri Bilge Dicleli ile Hüseyin Baş'ın katılımı: (Bu toplantıda: Belgrad Konferansının sonucu; BM Asamblesi Silahsızlanma Özel Oturumu'na Komite adına gönderilen belge; Nötron bombasının, nükleer silahların yasaklanması vb. konuların ele alınması).....(GH. 230)

18-21 Mayis 1978 - İsviçre'nin Basel kentinde düzenlenen "Irk Ayrimının ve İrkçılığın Dünüdan Yokedilmesi" Dünya Konferansı'na, T.Baş Derneği Gn.Sekr. E.Coşkun ile CHP Zonguldak Senatóru M.Ali Pestilci'nin katılmaları, (Bu ziyaret sırasında, Türkiye'de DBK'ya birlikte düzenlenenmesi öngörülen "Balkanlarda ve Orta-Doğu'da Ekonomik, Teknolojik, Kültürel İşbirliği" Uluslararası Konferansı'nın ön-görüşmelerinin yapılması).....(GH. 230)

2
Mayıs 1978 - İGD (İleri Gençler Derneği) 1. Genel Kuruluna katılan Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu temsilcisi ile, çe-

Hüseyin Baş (Dış politika yazar)
A. Bilge Dicleli (Dış politika yazar, Politika Gaz.)

⁵
13.6.1978 - T.Başseverler Cemiyeti'nin 1951'de kapatılmasının yıl dönümü dolayısıyla MYK Bildirisi.....(GH. 151)

²
15.6.1978 - DİSK'in 15/16 Haziran'ı anma toplantılarına M.Dikerdem imzalı başarı dilekleri mesajı.....(GH. 230)

⁵
Haziran 1978 - "Dünya Silahsızlanma Günü" dolayısıyla, Gn.Sekr. Av. Enis Coşkun'un basına açıklaması.....(GH. 231) (Silah tekellerinin, uluslararası silahlanma yarısını bugüne dek görülmemiş boyutlarda köküldüğü, dünyanın patlamaya hazır bir barut fıştı haline geldiği; Birleşmiş Milletler'in silahsızlama konusunda aldığı kararların bir an önce yaşama geçirilmesi gerektiği...)

²
Haziran 1978 - Nötron bombasının yapımına, kullanımına ve Türkiye'de depolanmasına karşı eylem birliği çağrısı.....(GH. 231) (Yığınların uyarılması, aydınlatılması için, Barış'tan yana tüm kuruluşların 25.6.1978 günü T.Barış Derneği'nde Eylem Birliği Toplantısına çağrılması)

²
Haziran 1978 - T.Barış Derneği'ndeki toplantıya katılan çeşitli demokratik örgütlerle, "Nötron Bombasına Karşı Savaşım Kampanyası Geçici Koordinasyon Kurulu"nun oluşturulması....(GH. 232) (Kampanya'nın daha geniş çevrelerle ulaşabilmesi için, 15.7.1978' de daha geniş bir toplantı yapılmasına ve yeni bir Koordinasyon Kurulu oluşturulmasına karar verilmesi)

¹
Haziran 1978 - DBK Başkanı Romesh Chandra'ya SSCB tarafından "Lenin Barış Ödülü" ve Alman Demokratik Cumhuriyeti tarafından "Halkların Dostluğu Büyük Yıldız Ödülü" verilmesi üzerine, Gn. Bşk. Mahmut Dikerdem'in R.Chandra'ya bir kutlama telgrafı çekmesi.....(GH. 231)

¹
Haziran 1978 - Arjantinli Profesör Patricia Palacin'in ve eşinin kuşkulu "kayıbosu" üzerine, Gn. Sekreterin, Arjantin Devlet Baş-

kancı Videla'ya, olayı kınayan telgrafları.....(GH. 231)

¹
Haziran 1978 - Ülkemizde çekimler yapan Bulgaristan TV ekibinin, T.Barış Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'le röportajı.....(GH. 231)

¹
23-30.6.1978 - SSCB Barış Koruma Komitesinin çağrısı olarak Moskova'ya giden ve SSCB Yüksek Sovyeti Prezidiumu ve SSCB Sendikalar Merkez Konseyi tarafından görüşmeler için kabul edilen, T.Barış Derneği'nden 3 kişilik delegasyonun (MYK üyesi B.Aydemir, GYK üyesi ve Bank-Sen Başkanı Metin Denizmen ve Barış Derneği üyesi, Ordu CHP Milletvekili Ertuğrul Günay) SSCB gezisi.

⁵
23.6.1978 - T.Barış Derneği'nden 3 kişilik delegasyonun SSCB'yi ziyareti konusunda Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in basına açıklaması:

"Sovyet Barış Komitesinin nازık daveti üzerine yapılan bu ziyaret, başsever Türk Halkının Sovyet Halklarına beslediği dostluk duygularının Türkiye'deki barsı güçleri temsilciler tarafından bir kez daha açıklanmasına fırsat verecektir. Her iki ülke halkı dünyada adil, demokratik ve sürekli bir barışın gerçekleşmesi ülkesine yürekten bağlı bulunmaktadır. Halklarımızın karşılıklı saygı, güven ve işbirliği içinde yaşaması istemeli, bölgemiz barsın da en sağlam güvencesidir.

Türkiye'deki baştan yana güçler askeri bloklara, kitleSEL kurum silahlara dayan bir terör dengesinin sürekli bir barsı sağlayacağınn ve dünyada adil ve kalıcı bir barsı giden yolu uluslararası ilişkilerde -askeri alanı da içeren- gerçek bir detant, geniş kapsamlı bir işbirliği ve genel silahsızlanmadan geçtiğinin bilincinde olarak, Sovyetler Birliği'nin bu ugurda harcadığı ırsları çabalan yakından izlemekte; Helsinki Konferansı Nihai Senedini taşıyan ilkelerin Türk kamuoyuna tanıtılmasına öncülik etmiş olan Türkiye Barış Derneği, *Büyük Ekim Devrimiyle Türk Kurtuluş Savaşında temelleri atılan Türk-Sovyet dostluk ve dayanışmasının, Helsinki Belgesi'nin uluslararası ilişkilerde yaratığı geniş işbirliği olanaklarından yararlanılarak, daha da güçlenip gelişeceğini inanmaktadır."*

(Mahkeme'nin yorumu: "Bu açıklamasında da sanık Mahmut Ş.Dikerdem soyvetizm propagandası yapmaktadır." (GH.602)

¹
30.6.1978 - T.Barış Derneği delegasyonunun SSCB'yi ziyareti sonunda Moskova'da imzalanan "Ortak Açıklama"dan:..(GH.606-608)

"...Taraflar, her iki ülke arasında iyi kompulsul ilişkilerinin gelişip güçlenmesi konusunda ümit verici açıklımlar getiren, Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in Sovyetler Birliği'ni ziyaretinin ve Sovyet yöneticileriyle yaptığı görüşmelerin önemini belirtirler.

Her iki Örgüt, Türkiye ve Sovyetler Birliği barsı güçlerinin, o zi-

yaret sırasında imzalımsız olan SİYASAL BELGE'de açıklanan, SSCB ile Türkiye arasındaki dostça işbirliği ilkelerini desteklediklerini açıklarlar.

Türkiye ve Sovyetler Birliği başseverleri, temeli M.K. Atatürk ve V.I.Lenin tarafından atılmış olan Türk-Sovyet ilişkilerinin, her iki ül-

ke halk ile Avrupa'da ve tüm dünyada barsı ve güvenlik yararına

başarıyla gelibileceğine inançlarını belirtirler.

Uluslararası gelişmeler üzerine fikir alış-verişinde bulunan Türkiye ve Sovyetler Birliği barsı güçleri temsilcileri, *yumuşama politikasının derinleştirilerek güçlendirilmesi için günümüzde daha iyi olanakların bulunduguunu* açıklarlar.

Taraflar, Avrupa katısında sağlam bir barsı pekiştirmek konusunda,

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedinin bütünüyle

uygulanmasının temel etken olduğu görüşündedirler.

Taraflar, uluslararası ilişkilerde yumuşama sürecinin güçlendirilmesi,

sürekli olarak, her yönden katkıda bulunmaya kararlı olduktan

belirtirler.

Barış Derneği ile Sovyetler Birliği Barış Koruma Komitesi, dünyada gerçek güvenliği sağlayıcı girişimlerin ve nükleer silahlardan başta olmak üzere, silahlanma yanımı durdurmaya, uluslararası denetim altında genel ve tam silahsızlanma yönelik etkin önlemlerini aynı zam bir bütün olduğunu görüşünü paylaşırlar.

Taraflar, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun Silahsızlanma Özel

Oturumu'nda, SSCB ile diğer başsever devletlerin bu konuya ilişkisinin olası ileri sürümlerini yapıcı önerilerin gerçekleştirilemesine büyük önem vermektedirler.

Görüşmelerde, Nötron bombası sorununa özel bir önem verilmiştir.

Taraflar, bu barbarca silahın yapımı ve geliştirilmesi planları

na daha aktif olarak karşı koyma zorunluğunu belirtirler.

Yumuşama temelinde sağlam bir barsı yalnız siyaset değil, asker-

sel alanda da sağlanabileceğinin inancında olan Türkiye barsı güçleri,

Sovyetler Birliği'ni bu yöndeki çabalarnı tümüyle desteklemektedir."

²
Haziran 1978 - Dünya Barış Konseyi'nin Moskova'da yapılan Başkanlık Bürosu toplantısına, SSCB'yi ziyaret etmeye olan, MYK üyesi B.Aydemir'in katılması.....(GH. 232)

²
Haziran 1978 - Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in, T.Barış Derneği adına, TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) 4. Genel Kurulunda konuşmasından:.....(GH. 595-597)

"...Bugün toplanan 4. Olağan Genel Kurulunuz, bir yandan dün yada soğuk savaş tarihlerinin su yüzüne çıkmayı başladığını, öte yandan da adil, kalıcı, sürekli bir barışın gerçekleşmesi için halkların verdiği savaşın yeniden kazanımlar kaydettili bir döneme rastlamaktadır. Yönetimi Kurulumuzun 4. Dönem Çalışma Raporunda da vurgulanın bir durum üzerinde, sizlerin değerli zamanınızı ısgal etmek phasına, birkaç söz söylemek istiyorum.

İnsanlığın, tarihi kadar eski ve soyul özlemi olan evrensel barsılığı, ne soyut bir kavram, ne de ulaşılması olanaksız bir utopiyadır. Yüzüller boyunca egemen sınıflar emekçi yığınları, bir yandan savaşın değişmez, kaçınılmaz bir doğa yasası olduğuna, öte yandan da insanlar arasında eşitsizliğin Tanrı vergisi olduğuna inandırmak için her careye başvurmuşlardır. Sınıf bilincinin henüz kesinleşmediği, halk kitlelerinin eğitimden yoksun bırakıldığı uzun tarih dönemlerinde, savaş ve saldırganlık dörtüsünün insanın doğasında saklı bulunduğu, güçlüğün her zaman güçsüzü ezeceği, savaşın toplum yaşamında sağlıklı bir temizleme işlevi gördüğü gibi aldatmacalar, bilimsel gerçeklermiş gibi ileri sürülmüştür. Fransız Devriminden sonra ortaya çıkan milliyetçilik akımıyla da, uluslararası yapay düşmanlık duyguları köprülenerek, sözüm-on'a "ebedi düşmanlık"lar yaratılmak istenmiştir.

Halkların böylesine şartlandırılmışından güdülen amaç, sömürü düzeninin toplumsal yaşama sürgüt egemen kılmasıdır. Ne var ki, emekçi yiğinlar bilinenin, geçen yüzyılın ikinci yarısından başlayarak işçi sınıfının bilimiyle aydınlanınca, ne uluslararası savaşların kaçınılmaz, ne de insanın insanı sömürmesinin Tanrı buyruğu olmadığı anlaşılmıştır. Bu gerçekler bilimin işgâne kavuştuğunda, sömürüsüz ve savasız bir dünya ülkesi, soyut bir özlem ya da ütopya olmaktan çıkarak, işçi sınıfının tarihsel görevini simgeleyen ve onun elinde yükselen bir bayrak olmuştur. Bugün, biliyoruz ki,barsa içi savaşım ile savas doğuran emperyalizme ve onun desteğindeki faşizme, gericiliğe, işkenceye, şovenizme, militarizme karşı savaşım ayırmaz bir bütündür.

Sayın Delegeler,

Bugün dünya halkları, "sömürüsüz, savasız bir dünya düzeni"nin kurulması yolunda sürekli uğraş veriyorlar. Bu soylu uğraşın önüne diken iki büyük engel, kapitalizmin ve onun üst aşaması olan emperyalizmin uluslararası ilişkilerde dayatığı sömürü düzeni ile, yine onun başlı>tagı silahlanma yansır.

Kapitalist sistem, bugünkü uluslararası adaletsiz düzenin olduğu gibi sırup gitmesinden yanadır ve bunun dünya barışının koşulu olarak öne sürmektedir. Oysa, bu adaletsiz düzen kalıcı bir barış ortamının yaratılmasına en büyük engeldir. Çünkü barış tüm haksızlıkların, basının ve sömürünün yok edilmesine bağlıdır. Bunun bilincinde olan uluslar, dünyaların her yanında, özellikle bu sırada Afrika kıtasında emperyalizme ve yeni-sömürgeciliğe karşı bağımsızlık mücadeleleri vermektedirler.

Silahlanma yanı ise kapitalist sistemin kendi iç çeliği ve bunalımlarının ürünüdür. Ekonomik bunalım dönemlerinden, savaş sanayi, silah yapım ve satışına hız vererek kurtulmaya çalışmak, kapitalizmin öteden beri başvurduğu bir yöntemdir. Oysa soğuk savaş döneminin son verip, uluslararası ilişkilerde yumuşama ilkesini egenen kılan Helsinki Konferansı'nın sonuçları, silah yapımı ve militarist çevreleri telaş düşürmüştür. Bu kez kapitalist devletler dünya barışının gerçekleşme koşulunu, farklı sosyal sistemlerle yönetilen ülkelerin bir arada yaşamaları yerine, askersel bloklar arasında kurulacak kuvvet dengesinde ve yginsal kırımlarla dayalı bir dehşet dengesinde aramaya başlamışlardır. Görünen odur ki, kapitalist devletler, Helsinki Nihai Senedi'nin evrensel bir yasa haline getirdiği "detant" ilkesini, siyaset alandan askersel alana ge-

cirmeye yaramayıp, "ne kadar güçlü olursam, bang o denli kolaylaşır", yani eskilerin deyişimle, "Hazır ol ceng-ü cidale, ister isen sulh-ü selâh" tezini yaymaya çalısmaktadırlar. Son NATO doruk toplantılarında alınan yüz milyar Dolarlık ek askersel harcama kararı ve bang için pazarlık konusu yapılmak istenen Nötron bombası bu eğilimin kanıtlarıdır. Ama baştan yana güçler bu taktigi de hüsrana uğratacaktır. Çünkü korkuya, dehşet dengesine dayalı bir barış sağlanı, sürekli olmayacağı bellidir. Geçici olarak elde tutulan teknolojik üstünlüğe güvenilip, dünya barışının tehlîkeye sokulmasına barsa sever halklar izin vermeyecektir. Nitikim, savaş teknolojisinin son ürünü olan Nötron bombasının insanlığı ve dünya barışına karşı girişimiz hânce bir suikast olduğunu dünya halkları anlamışlar ve ABD'nin girişimine şiddetle karşı çıkmışlardır.

Değerli Delegeler,

Teknolojik ilerlemenin insanlık ve dünya barış için yarattığı sorular, herkesten çok, teknik elemanlar topluluğunu ilgilendirmekte, dayısıyla, onların sorumluluğunu artırmaktadır. Çünkü bilim ve teknoloji insanlığı hizmet yerine, insanları toptan yoketme aracı gibi kullanılmak istenmektedir. Birleşik Amerika'da her yıl devletin teknolojik araştırmalar için harcadığı paraların % 80'inin savaş endüstrisine gittiği bilinen bir gerçekdir. Silahlanma yanıtı, bilim ve teknolojinin ilerlemesinin doğal, kaçınılmaz bir sonucu olarak göstermeye çalışanların oyununu bozmak zorundadır. Aynı zamanda, dünyamızı yıkıp, onun enkazı üzerinde yeni bir dünya kurma planları peşinde koşan savaş kışkırtıcının sapık teorilerne karşı çıkmak da zorundadır.

Sayın Delegeler,

Ülkemizde gittikçe büyülenen ve temelinde Nazım Hikmet'lerin, Başsever Cemiyeti'nin harcı bulunan barış hareketini ve onun örgütsel birliğini temsil eden T.Baş Derneği'ni, bugüne dek olduğu gibi, bundan sonra da destekleyeceğimizden kuşkumuz yoktur.

Halkımızın esenliği bakımından bugün önem taşıyan konularda, özellikle ülkemizin güvenliğini tehdit eden Nötron bombasına karşı başlatılan kampanyada, aktif desteginizi esirgemeyecenizden eminiz. Bu düşüncel ve duygular içinde, Türk Teknik Elemanlar Derneği 4. Olağan Genel Kurulu'nun çalışmalarına üstün başarılar diler, hepinizi T.Baş Derneği adına saygılarla selamlarım.

2
Temmuz 1978 - 15. Antalya Sanat Şenliği'nde düzenlenen "Barış Gecesi"nde Gn. Bşk. Mahmut Dikerdem'in T.Baş Derneği adına yaptığı konuşması.....(GH. 543-545)

Sizlere ülkemizdeki barış güçlerinin örgütsel birliğini temsil eden Türkiye Barış Derneği'nin selâm, sevgi ve saygılarını iletmekten mutluluk duyuyorum. Bu görkemli Gece'ye katılmak ve sizlere seslenmek fırsatı verdikleri için, başta Sayın Belediye Başkanı olmak üzere, 15. Antalya Uluslararası Sanat Şenliğinin Yürütme Kurulu'na ve emeği geçen tüm arkadaşları içten teşekkürlerimi sunarım.

Tarihinin zenginliği kadar, doğasının eşsiz güzelliği ile de ün salmış bu kente, her geçen yıl daha büyük bir barış ile sürdürülmen sanat şenlikleri ülkemizin önemli kültürel olayları arasında yer aldı. Bu geleneksel sanat gösterisinin bu yıl "Barış Gecesi" ile taçlanırmıştır ona ayrı bir anlam ve değer kazandırdı. Bu geceyi, insanların tarihi kadar eski ve soylu özleme olan evrensel bir barış adımla, hem sanatın yaratıcı gücünün ancak bir barış ortamında geliştiğini vurgulamış, hem de uluslararası barış, dostluk ve dayanışma bağlılığını kanıtlamış oluyoruz. Geçenlerde Atina'da toplanan Akdeniz Barış Konferansı'nda Kültürel İlişkiler Komisyonu Başkanlığı seçilen Türkiye Barış Derneği temsilcisinin önerisi üzerine, Akdeniz ülkelerinde birinci konu edilen festivaler düzeneşimi kararlaştırılmıştı. Bu karar yaşama geçiren ilk Akdeniz beldesi olarak Antalya'yı ne kadar kutlasak yeridir. Zaten Antalyalıların savasa karşı barış, baskıya ve zulme karşı adalet ve eşitliği savunduklarını, geçen yıl Silili askeri cuntasının işkence gemisi La Esmeralda'yi kıyılarına sokmadıkları zamanı görmüştük. Bu yigitçe direnişle Antalyalılar dünya barış güçlerinin hayranlığını kazanmışlardır.

Sevgili dostlar,

Yirminci yüzyılın ilk kurtuluş savasını vermiş olan halkımız barışın anlam ve değerini çok iyi bilir. Yine bu yüzyılın iki büyük savasında 60 milyon evladını yitiren insanlık yeryüzünden savasın silinmesini her zamankinden daha büyük bir kararlılık ile istemekte ve bu uğurda sürekli ugur vermektedir. Adil ve kalıcı bir barış dünya halklarının parolası olmuştur. Ama insanların bu bilince erişmesi hiç de kolay olmadı. Yüzyıllar boyunca egemen sınıflar halk kitlelerini savaşların kaçınılmaz bir doğası olduğuna ipandirmak için ellerinden geleni yaptılar. Savas ve saldırganlık dörtüsünün insanın yaradılışında saklı olduğunu, güplünün her zaman gücsüz ezeceğini söylediler.

"İnsan insanın kurdudur", "Büyük balık küçük balığı yatar" dediler. Hatta savaşın övgüsünü yapanak, bu kalabalık dünyamızda savaşların zaman zaman bir temizlik işlevi gördüğünü bile ileri sürüdürler. Bununla da yetinmediler. Sözüm ona milliyetçilik adı altında insanları birbirine kırdırmak için uluslararası "EBEDİ DÜŞMANLIK" masalları uydurdular. Halkların böylesine şartlandırılmasının istenmesinden güdülen amaç, sömürü düzenini gözlerden saklamak, toplumsal yaşamda sömürüyü sürgüt egemen kılmaktır. Ne var ki, dünya halkları bilinenmeye ve İŞÇİ SINIFI BİLLİ ile ayınlanmaya başlayınca, ne uluslararası arasında savaşların kaçınılmaz, ne de insanın insanı sömürmesinin bir doğa yasası olmadığını anırlar. Anırlar ki sömürü ile savaş, emperyalizm denilen canavar ananın ikiz çocukları gibidir. İşte o zaman dan beri sömürüsüz ve savasız bir dünya özlemi insanlık için erişilmez bir hayal, bir UTOPIA OLMAKTAN ÇIKTI. Emekçi sınıfın TARİHSEL GÖREVİNİ simgeledi.

Günümüzde farklı rejimler ile yönetilen uluslararası barış içinde bir arada yaşama istemeli ile ezilen uluslararası bağımsızlık savasları ve emekçi yarınlarının sömürü düzenine direniş eylemler haline gelmiştir. Artık biliyoruz ki, barış için savasır, savas doğuran emperyalizme ve onun desteğindeki faşizme, gericiliğe, işkenceye, şovenizme ve militarizme karşı savasım ayırmaz bir bütündür.

Değerli arkadaşlar,

Bugün dünya barış, bağımsızlık ve eşitlik yolunda büyük mesafeler almıştır. Son olarak Helsinki'de imzalanan belge, insanlık tarihinde yeni bir sayfa açtı. Devletler-arası ilişkilerde yumuşama süreci başlıdı. Bu dönemi insanlık için yeni ufuklar açtı. Yepyeni olanaklar yarattı. Fakat, önlümlü dikenin en büyük engel emperyalizmin dayatığı silahlanma yansır. Eskiden savaşların kaçınılmaz olduğunu söyleyeler, simdi "ne kadar silahlanırsak bang o kadar kolaşlaş" diye halkları aldatmak peşindeyiderler. Dünyamızda her yıl dörtüz milyar dolarla malolan kitlesel kırımlar araları yetmiyormuş gibi, canları yok edip eşyaya zarar vermeyen barbarca silahlardır, nötron bombası yapımına kalkışıyorlar. Emperyalizmin insanlığı son armağanı işte budur. Yalnız insanları öldürür silah! Nötron bombasının yüreklerde korku salarak savaştan caydırıcılık görevi yapacağını iddia ediyorlar. Oysa korkuya, dehşet dengesine dayalı bir barış sağlanı, sürekli olamaz. Bir taraf kendini daha güçlü sandığı anda denge bozulur. Barışa giden yol mutlaka silahlanma yanına son vermekten gerer.

Sevgili Antalyalılar,

Temelinde Nazım Hikmet'lerin harcı bulunan Türkiye barış güçleri-

nin sesini bu gece buradan bütün Dünya'ya duyuralım. Ve diyelim ki; "insanların ölümü, acı çekmesi ve tarih boyunca yaratıkları değerlerin yıkımı demek olan savaş yeryüzünden sökülmüş atılmış. Dünyamızda adil, sürekli bir barış düzeni kurulsun. Hiç kimse savaş ve açık korkusu içinde yaşamın. Çocuklarımızın gözleri yalnız barışın sağlayabileceği mutluluk ışıdı ile parlasın.

Evet, çağrılann en güzeli, en soylusu barış yapılan çağdır. Biz, Türkiye'nin barıştan yana güçleri bu gece yurdumuzun bu köşesinden dünya'ya sesleniyoruz:

Bütün halklar kardeşir!

Barış için el ele!

1

Temmuz 1978 - "Balkanlarda ve Orta-Doğu'da Ekonomik, Teknolojik ve Kültürel İşbirliği" Uluslararası Konferansı hazırlıklarından olarak, Gn.Sekr. E.Coşkun'un Ankara'da: Zonguldak Senatoğlu M.Ali Pesticiyle Köyişleri, Balıkesir Milletvekili N.Cebe'yle Ticaret ve Ordu Milletvekili Ertuğrul Güray'la Dışişleri Bakanlığıyla görüşmelerde bulunması.....(GH. 233)

5

13.7.1978 - MYK Karan: "Barış Yeni Bir Katkı: Türkiye-SSCB İlişkilerindeki Son Gelişmeler" adlı broşürün, T.Barış Derneği yarınlarının üçüncüsü olarak yayınlanması.....(GH. 152)

2

Augustos 1978 - "Nötron Bombasına Hayır" Kampanyasının, T.Barış Derneği öncülüğündeki 27 demokratik örgütün ortaklaşa kabulüyle, İstanbul, Ankara, İzmir, Diyarbakır, Gaziantep, Kars, Trabzon, Zonguldak ve Adana illerinde, en küçük işyerlerine kadar götürülmesi; afişler, duvar gazeteleri kullanılarak, Nötron bombası hakkında broşürler dağıtılarak, imza kampanyaları düzenlenmesi.....(GH. 233)

1

Augustos 1978 - Libya Halk Meclisi Dış İlişkiler Dairesinden, Libya Barış Komitesi üyesi Dr.Ali Elhouderi'nin T.Barış Derneği Merkezini ziyareti.....(GH. 233)

2

Augustos 1978 - İstanbul'da görevli dış ülkeler diplomatlarının en kıdemli sıfatıyla, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Başkonsu-

Kuşkusuz barış günü olarak 1 Eylül'ün seçilmesi bir rastlantı değildir. O günün özel bir anlamı vardır. 1 Eylül 1939'da Nazi Almanyasının ölüm saçan faşist ordunun Hitler'in emri ile Polonya'ya işgal etti. Faşist Alman emperyalizminin, Avrupa'yı egemenlik altına almak, dünyayı kendi çıkarlarına göre yeniden paylaşmak ve bir kölelik düzeneğini zorla yerleştirmek planını gerçekleştirmenin ilk adım olan bu saldırı ile insanlık tarihinin en yıkıcı ve ölümcül savaşı olan 2. Dünya Savaşı başlamış oldu.

1 Eylül 1939, 2. Dünya Savaşanın başlangıç günüdür. Faşist zorbalığın, dünyada milyonlara insanın yaşamına kastettiği saldırısının gündündür. Dünyayı kan, ateş ve gözyaşına boğan korkun savaşın, insanlığı nelere mal olduğunu anımsama günüdür; tüm icerik insanlık, tüm barışsever güçler, 1 Eylül'de anti-faşist, anti-emperyalist belgilerle umut, coşku ve dirençlerini dile getirirler; bu günü yığınşal olarak kutular.

2. DÜNYA SAVAŞININ BEDELİ:

1. Dünya Savaşı gibi, 2. Dünya Savaşı da kapitalist sistemin çelişkilerinin ürünüdür. Ve çelişkilerin keskinleşmesi ile patlamıştır. Almanya, İtalya ve Japonya'dan oluşan saldırgan faşist blok, aldatıldıkları ileri sürürecek dünyanın yeniden paylaşılmasını öngören bir plan hazırladılar. Blokun en önemli amaçlarından biri, ilk sosyalist ülke Sovyetler Birliği'ni yok etmek, uluslararası devrimci işçi hareketini ve tüm icerik kurtuluş savaşlarını ezmektı.

Emperyalist Batılı güçler, Hitler'in saldırganlığını Sovyetler Birliği'ne yönelik bilmek amacıyla, Versay anlaşmasının çiğnenmesine, Rhein Eyaletine girilmesine, Almanya'nın Avusturya'ya kendi topraklarına katmasına ve yayılmacı politikayla silahlansmasına göz yumdular. 1938 Anlaşması ile, Çekoslovakya'nın bağımsızlığı ilkesine ters döştüler. Anti-komünizm ve anti-sovyetizm emperyalizmin uluslararası politikasının temel taşı olunca, savaşın niteliği ve boyutları belirlendi, kaçınılmazlığı ortaya çıktı.

Altı yıl süren 2. Dünya Savaşı, yeryüzündeki tüm ülkeleri etkiledi. Savaşın bedeli, insanlık tarihinin ödemek zorunda kaldığı en yüksek ve dayanılmaz bedeli: 50 milyon üzerinde ölü, 90 milyon yaralı ve sakat, 3300-4000 milyar dolar maddi zarar. Son 5000 yıl içinde yapılan 14.500 savaşta 4 milyar kişinin öldüğü göz önüne alınırsa, 2. Dünya Savaşının neden insanlık tarihinin en yıkıcı savaşı olduğu kolayca anlaşırlar. 1 Mayıs 1944 tarihli bir Alman Genel Kurmaylığı raporunun verdiği istatistikte göre, 50 milyon ölüünün 3,5 milyonu Almanınn-

losunun T.Barış Derneği ziyareti, MYK üyeleriyle söyle....
(GH. 233)

1 Augustos 1978 - T.Barış Derneği Heyetinin 1978 Haziran SSCB ziyaretini iade etmek ve ülkemizde yığınşal "1 EYLÜL" kutlamalarını izlemek üzere gelen, SSCB Başkanı Koruma Komitesi'nden Prof. Sanakoyev Başkanlığındaki 3 kişilik Heyet'in, Ankara, İzmir ve İstanbul'da çeşitli çevrelerle tanıştırılması ve kendilerine ülkemizdeki barış hareketi hakkında bilgi verilmesi ve ziyaret sonunda ortak açıklama yapılması.....(GH. 233)

3

19.8.1978 - GYK Toplantısı kararları:
- İç Anadolu ve Ege Bölge Temsilcilikleri kurulması..(GH.132)

2

1.9.1978 - Ülke çapında, yığınşal "1 EYLÜL Dünya Barış Günü" kutlamaları:

- İstanbul'da Uluslararası konukların birer konuşma yaparak : katılımı, 6.000 kişilik "Gece"(GH. 233)
- Çorum'da : (Hükümet Komiserinin raporundaki ayrıntılar(GH. 487)
- İzmir'de : (Emniyet Md.lüğü yazındaki ayrıntılar).....(GH. 509)
- Trabzon'da: (Hükümet Komiseri raporundaki ayrıntılar).....(GH. 513)
- ve ayrıca diğer 8 (toplam 12) ilde.....(GH. 474)

5

1.9.1978 - T.Barış Derneği'nin yayınladığı broşür: "Savaşsız, Sömürgez bir Dünya İçin 1 EYLÜL" (Barış Derneği Yayınları No.8)
- Bu Broşürden, dış dünyada barış savaşımıza ilişkin bölümler: ..(GH.467-471)

NEDEN 1 EYLÜL?

Dünyanın tüm barışseverleri 1 Eylül'ü Dünya Barış günü olarak umut, coşku ve kararlılık içinde kutular. Umut, geleceğin barış içindeki aydınlanık günlerine beslenen güvenin; coşku, barış içinde birlikte yaşamaya duyulan sevincin; kararlılık ise, barış düşmanlarına karşı verilen savaşın simgesi olmaktadır.

tutsağı iken öldürülten Sovyet askerleridir. İşte barbarlığın bir gösterisi daha... Savaşın enbölük tahrifat yaptığı ülkelerden biri de Sovyetler Birliği'dir. Faşistler karşı verilen savaşta 20 milyon Sovyet insanı yaşamayı yitirdi, 30 milyonda fazla yaralanmış, binlerce sanayi tesisi yıkılmış, ekili araziler tahrip edilmiş, onlarca kent de taşlaş üstünde bırakılmıştır.

Ancak Sovyet Halklarının olağanüstü direnişi ve kararlılığı, Avrupa'nın per çok ülkesindeki anti-faşist örgütlerin ve savaşçılarının inançlı savaşları, Alman faşistlerinin giderek gerilemesine neden olmuş ve savaş, son yillarda anti-faşist kurtuluş savaşı görünümü kazanmıştır. Almanlar, yayılmacılıklı genişletikçe halkların karşı direnişleri de artırmış, 1944 yıldından itibaren saldırganların panisi başlamıştır. Bu direniş ve savaşın sonucu, 2. Dünya Savaşı faşizmin inine tüklemesi ile sona erdi ve saldırganlar, 8 mayıs 1945'te silâhlarının teslim ettiler.

Barışseverler, savaşın sona erdiği günü değil de faşist turmanının doruguuna ulaşlığı ve insanların böylesi bir yıkımı uğradığı 2. Dünya Savaşının başlangıç gününü, 1 Eylül'ü barış günü olarak saptadılar.

Silâhlanma yanşının sürdüğü, emperyalizmin elindeki silâh depolannın saldırgan faşist güçleri kırkırttığı günümüzde, 3. bir Dünya Savaşının çıkması halinde insanlığın vereceği kurban sayısının uzmanlarca bile saptanamadığı düşünülürse, Barış Günü olarak 1 Eylül'ün seçilmesinin ne denli doğru olduğu bir kez daha ortaya çıkar.

BARIŞ SAVAŞIMININ GÜNCEL HEDEFLERİ

Kitle kırımlı silâhların alabildiğine geliştirildiği, emperyalizmin ve faşizmin savaş kırkırtığının hâli gündeme olduğu günümüzde, barışın koruması anacak, bu amaç için sürekli uğraş ve emekle olanağlardır. Yeryüzünde kalıcı ve adil bir barış sağlamak, onun önündeki engelleri birbir kaldırırmaktan geçer.

Yumuşama sürecinin geni dönülmeye hale getirilmesinde başlıca engel silâhlanma yanşıdır. Yumuşama, hâli nükleer bir savaş tehdidi ortadan kaldırılamamış değildir. Yeryüzünün pek çok ülkesinde, artan hayat pahalılığı, ıssızlık ve ekonomik bunalım içindeki geni halk yılınlarının sırada bir kambur olan silâhlanma harcamaları, nükleer tehdidi canı tutmak ve yumatmayı tehdîke düşürmektedir.

Silâhlanma yanşının sona ermesi, atom, hidrojen, nötron gibi yoğun salırmış silâhların yasaklanması, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanımından vazgeçilmesi, barış savaşının geliştirilmesinde önemli kazanımlar sağlanacaktır. Barış güçlerinin dünyayı korkunç bir savaşan

esidine getirecek olan silahlanmaya karşı verdikleri ardıcıl savaşım, bu anlamda tarihsel önem taşımaktadır.

1972 yılında tüm dünyadaki askeri harcamalar sağlık, eğitim, konut alanlarındaki harcamaların toplamına eşit olmuştur. Birleşmiş Milletler uzmanlarının saptamasına göre, askeri harcamalarda sadece % 20 oranında yapılacak bir genel indirim, yalnızca az gelişmiş ülkelerin iedi ekonomik gerekşimlerini karşılamakla kalmayacak, aynı zamanda gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki farkları da azaltacaktır. 1972'de silahlara ayrılan fonlar, az gelişmiş ülkelerde resmen verilen toplam ekonomik yardımın 30 katı idi. Yine silahlanma bütçeleri, bütün yılamların üçte birine ve Güney Asya, Uzak Doğu ve Afrika'daki az gelişmiş ülkelerin gayri safi milli hasıllanın toplamına eşittir. 1978 yılında toplam silahlanma harcamalarının 350 milyar Dolar olduğu tahmin edilmektedir. Bir diğer açıdan bakıldığında dünyadaki her beş bilim adından birinin çalgısının askeri amaçlama yönelik olduğu söylenebilir.

Ne var ki, dünya barışının önündeki tek engel silahlanma yanlılığıdır. Bütün insançal ve barış özlemine yönelik çabalarla karşı çıkan emperyalizmin ve gericiliğin saldırgan güçleri, birçok ülkede faşist darbe peşinde koymaktır, ülkelerin içişlerine karışmaktadır, halkların istemelerine ve iradelelerine karşı gelmektedir, halkları birbirleri ile çatışmaya kuşkutmaktadır. Bu da göstergemektedir ki, halkların demokratik istemelerini ezen faşist ve emperyalist güçler varoluğu sürece, barışın bütünü ile sağlanmasının olanağızdır.

Barışın savunulması ve korunması, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve ilerleme için savasmadan ayrılmaz, barış hareketi, militarizme, faşizme, sömürgecilige,ırkçılığa karşı savasım, çok-uluslu teklere karşı savasım gibi günümüzün yakıcı sorunlarıyla içipe yürütülmektedir.

BARIŞ GÜÇLERİNİN KAZANIMLARI

Bugün barış hareketi, faşizme ve emperyalizme karşı olan farklı politik görüşlerin, kuruluşları, ilerici, demokrat, hümümanist tüm kişilerin içinde yer aldığı geniş bir *cephe* oluşturmaktadır. Bu cephede her ülkeden, değişik toplumsal katmanlarından ve farklı meslek gruplarından gelen insanlar bulunmaktadır.

Dünya barışının önündeki engelleri aşmak için dünyadan her yanında faşizme, emperyalizme, sömürgecilige her türlü, ırk ayrımına ve gericiliğe karşı çıkmak, halkın egemenlik ve bağımsızlığını, devletlerin toprak bütünlüğünü, özgürlük ve ilerlemeden yana savasJsonProperty("1")maları.

nolojik, Kültürel İşbirliği" Uluslararası Konferansı'nın ilk hazırlık toplantısının, -DBK Bölge Sekreteri E.Kiranova'nın ve Bulgaristan, Yunanistan, Lübnan ve FKO temsilcilerinin katılımıyla yapılması.....(GH. 233)

15-17 Eylül 1978 - Adisababa'da 140 ülkenin katılımıyla toplanan ve F.Castro'nun açı konusmasıyla başlayan "Afrika ve Arap Halklarının Emperyalizme ve Gericiliğe Karşı Savaşlarımları Dayanışma" Uluslararası Konferansına ülkemizden T.Baş Derneği Gn.Sekr. E.Coşkun ile Ali Sirmen'in -yol giderleri TC Dışişleri Bakanlığında ödenerek- katılmaları, E.Coşkun'un Konferans'ta konuşma yapması.....(GH. 234)

5 Ekim 1978 - Milliyet Gazetesinde açıklama yayınlanması: (Zekeriya Sertel'in, Milliyet'te çıkan "Nazım Hikmet'in Son Yılları" başlıklı tefrikalarında, DBK Başkanlık Divanı Üyesi N. Hikmet'in kişiliğini, düşüncesi ve duygularını çarpıtıp küçültmesine karşı açıklama).....(GH. 234)

14.10.1978 - Üyelerin T.Baş Derneği çalışmaları konusunda bilgilendirilmesi için Dernek Merkezinde üyeleri toplantı.(GH.153)

Ekim 1978 - Ürün Dergisi Yazıları Md. Ahmet Taştan'ın yargılanması olayının yarattığı ulusal ve uluslararası ilgi ortamında:(GH.713-722)

1 "TKP Programı"nu yayınladığı için soruşturmeye uğrayan A. Taştan'ın duruşması için İngiltere, Fransa, Belçika, F.Almanya gibi ülkelerden gelen hukukçuların T.Baş Derneğini ziyaretleri.....(GH. 234)

1. Konu duş hukukçuların A.Taştan davasıyla ve Türkiye'de 141-142 uygulanmasıyla ilgili Ortak Bildiri'sinden:.....(GH. 720) "...Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan 141. ve 142. maddeler, demokrasinin en temel ilkelerine karşıdır. Şimdi bu maddelerin anti-demokratik ve Anayasaya aykırı olduğunu saptamak bağımsız Türk adaletine kalmıştır."

(Düzenleyenin notu: T.Baş Derneği yöneticileri, ilerde, konu hukukçuların Bildiri'sinde sözü edilen 141. maddeden yargılanacaklardır.)

savunmak, ülkelerin eşitliği ilkesini kabul ederek uluslararası işçilerne karşılıklılığını önlemek, toplumsal sistemleri farklı ülkelerin barış içinde yan yana yaşayabileceğine inanmak gerekdir.

Dünya barış hareketi, bu ülkelerin özlümsenmiş barışseverlerin başlatılan uluslararası, demokratik ve yığınlar dönük bir eylemdir.

2. Dünya Savasının korkun ve acılı günlerinin hemen ardından, barış dünya halklarının en yakıcı özlemi olmuştur. 1948 yılının Ağustos ayında, Polonya'nın Wroclaw kentinde toplanan Dünya Bilginler, Yazarlar ve Sanatçılar Kongresinde oluşan "Barış Korunması İçin İlişki Bürosu", dünyadaki tüm demokratik örgütlerin üye ve taşralarına, Barışın Savunulması için bir Dünya Kongresinin toplanması doğrultusunda çağrı yapmıştır. Bu çağrı dünya kamuoyunda geniş yankı uyandırmış ve 600 milyondan fazla üyesi bulunan ulusal ve uluslararası örgütlerin 72 ülkeden gelen ikibin barışsever temsilci 1949 Nisan ayında Paris'te büyük Fransız bilgini Frédéric Joliot-Curie'nin önderliğinde "Barış Destekleyenler Kongresi"ni başlatmıştır.

Bu Kongre ile başlayıp 1950 Varsova Kongresinde dünya çapında örgütlenerek Dünya Barış Konseyini oluşturan bir hareket, giderek güçlenip yaygınlaşmış ve uluslararası düzeyde etkinlik kazanmıştır. Dünya Barış Konseyinin doğusu, insanlığın, üçüncü bir dünya savasının önüne geçmesine önemli bir etken olmuştur.

Dünya Barış Konseyi, kuruluşunun ilk yılında, atom silahlarının kullanılmamasının yasaklanması amacıyla ünlü Stockholm çağrısını yapmıştır. Bu çağrı, uluslararası tekelerin kitle iletişim araçlarını kullanarak geliştirmeye çalıştığı tüm çarpıtmaları ve engellemeleri karşın 500 milyon kişi tarafından imzalanmıştır. DBK, bu inanılmaz başarı sonucunda stratejisini, "barışın korunması, yalnızca Hükümetlerin ve diplomatların değil, her insanın ilgilendirmesi gereken bir sorumluluktur." demokratik ilkesine dayandırdı.

Faşizm ve gericiliğin turmandığı her yerde, halkın bağımsızlığını emperyalistlerce tehdit edildiği her durumda, DBK uluslararası dayanışmayı sahalarak barış savasında önemli kazanımlar elde edilmesine büyük katkıda bulunmuştur. DBK'nın, sosyalist ülkelerin ve dünya barışseverlerinin kararlıombatı ile, 1975 Ağustosunda Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının Nihai Senedi, 33 Avrupa Devleti ile ABD ve Kanada tarafından imzalanmıştır. Bu Devletler arasında Türkiye'de bulunmaktadır.

2-3.9.1978 - DBK'nın işbirliğiyle İstanbul'da düzenlenecek olan "Balkanlarda ve Orta-Doğu'da Barış, Dostluk ve Ekonomik, Tek-

2 17.10.1978 - "Özgürlük Gecesi" Panelinde, T.Baş Derneği Gn.Sekr. Av. E.Coşkun'un da, genel olarak 141-142'yle, özel olarak A. Taştan davasıyla ilgili bir konuşma yapması.....(GH. 234)

2 Ekim 1978 - Bank-Sen Genel Kurulu nedeniyle İstanbul'da bulunan çok sayıda sendikacının T.Baş Derneği'ni ziyareti...(GH. 234)

1 Ekim 1978 - Yemen Demokratik Cumhuriyeti temsilcilerinin T.Baş Derneği'ni ziyareti.....(GH. 234)

5 Ekim 1978 - Gn.Baş. Mahmut Dikerdem'in ANKA Haber Ajansına demeci: (ABD'nin, Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunu kaldırması üzerine, Ecevit Hükümetinin, ülkemizdeki ABD üslerinin yeniden açılması konusunda ABD'yle yeniden anlaşmaya varmasının kınanması; bu anlaşmanın, bölge ve dünya barışı için bir tehdit oluşturduğundan vurgulanması)...(GH.234)

1 Ekim 1978 - Wroclaw (Polonya) Konferansı: "Dünya Aydınları Konferansı"nın 30. yıldönümünü anma uluslararası toplantısına toplanmasına T.Baş Derneği'nin, Orhan Taylan başkanlığında bir delegasyona katılmış; Ali Taygun'un Konferans'ta büyük beğeni gösteren konuşması.....(GH. 260)

2 Ekim 1978 - Türkiye İşçi Partisi'nin 7 üyesinin Ankara'da topluca öldürülmesi üzerine.....(GH. 234)

- Basına bir açıklamaya olayın kınanması,
- TİP Gn.Bşk.nına başsağlığı telgrafı,

- Ankara'daki cenaze törenine Gn.Sekr. E.Coşkun'un katılıması,
- "Yürüyüş" Dergisine Gn.Sekr. E. Coşkun'un demeci.

1 24-31.10.1978 - BM Genel Kurulu'nun "Silahsızlanma Özel Oturumu"nda alınan kararlar uyarınca, 24-31 EKİM'in "Dünya'da Silahsızlanma İçin Eylem Haftası" ilan edilmesi üzerine:..(GH. 235)

- T.Baş Derneği'nin bu Hafta için çeşitli eylemler öngörmesi,

- Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in 26 Ekim günü bir basın top-

- lantı düzenlemesi:

- o Silahlanma yılının dünya halklarına külfüti,

o Ülkemizin NATO içinde bulunmasının halkımıza neler mal olduğu,
o Türkiye'nin yükümlülüklerinden kurtulmasının gerekliliği.

1
Kasım 1978 - Büyüreş'te yapılan "Helsinki Nihai Senedi'nin Yayınlansızlığında Yıgin Örgütlerinin İşlevi" Konferansı'na, T.Baş Derneği'nden B.Aydemir'in katılımı.....(GH. 235)

1
Kasım 1978 - Bulgaristan Barış Koruma Komitesi'nin çağrıları olarak T.Baş Derneği'nden 7 kişilik bir Heyetin (Gn.Sekr. E.Coşkun başkanlığında, İç Anadolu Bölge temsilciliğinden Jülide Güllizar, Gazeteci Süleyman Coşkun, Ege Bölge Temsilciliğinden, Sendikacı Cemal Kiral, Derneği parlamenten üyelerinden, Senatör M.Ali Pestilci, Derneği üyelerinden, Müzisyen Ruhi Su ve Gazeteci Osman İkiz) Bulgaristan'ı ziyareti:.....(GH. 235)
- Bulgaristan barış hareketinin seçkin kişilerle görüşmeler,
- Çeşitli yıldönümü kutlamalarına katılma,
- Bir "Ortak Açıklama"nın imzalanması ve yayınlanması (Ortak Açıklamada vurgular:

- o Başbakan B.Ecevit ile Bulgaristan Devlet Konseyi Bşk. T.Jivkov'un yaptıkları karşılıklı ziyaretlerin ve iyi komşuluk ilişkilerinin güçlenmesinin yararı,
- o Helsinki Nihai Senedinin bütünüyle uygulanmasının dünya barışına katkısı)

1
Kasım 1978 - Madrid'de yapılan "Şili Halkıyla Dayanışma" Konferansı'na, davetiyesinin geç ulaşması nedeniyle, yalnızca, yurt dışında gezide bulunan Gn.Sekr. E.Coşkun'un katılması (GH.235)

27.11.1978 - DBK tarafından "Yeni ABD Füzelerine Karşı Eylem Günü" ile edilen 27 KASIM günü ulusal etkinlikler: (GH.235)

2 Ülkemizde milyonlarca işçi, emekçi ve aydını temsil eden, politik partilerin, sendikaların, meslek kuruluşlarının ve demokratik yırın örgütlerinin yöneticilerinin basına yaptıkları "Ortak Açıklama"da,
ABD füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı tüm barış güçlerini birliğe çağrması.

1
Kasım 1978 - Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs Barış Komiteleri temsilcilerinin Atina toplantısı (Bölge'de "Barış, Güvenlik ve İşbirliği" konusunda düzenlenecek Uluslararası Konferans'ın ön hazırlıkları için) ve toplantı sonunda "Ortak Basın Açıklaması".....(GH. 236)

2
Kasım 1978 - R.Denktaş yönetimi tarafından İstanbul'daki "Yurt"ları kapatılan Kıbrıslı öğrencilere (KÖGEF) T.Baş Derneği'ni destek olma kararı alması.....(GH. 236)

1
Aralık 1978 - Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs Barış Komiteleri temsilcilerinin, öngörülen "Bölgede Barış, Güvenlik ve İşbirliği"ne ilişkin Konferans'ın 2. Hazırlık Toplantısının İstanbul'da yapılması, toplantıya Kuzey Kıbrıs barışseverlerinin de katılması.(GH.236)

3
10.12.1978 - GYK Toplantısı'na sunulan MYK Etkinlikleri Raporu:.....(GH. 259)

Giriş Bölümü:

"Baş Derneği'nin 5 Mart 1978 günü yapılan Genel Kurulundan sonra, Genel Yönetim Kurulumuz 4. Olağan Toplantısını yapıyor.

Bu süre içinde dünyada, bölgemizde ve ülkemizde önemli gelişmelerin cereyan ettiği hepimiz tarafından biliniyor.

Emperyalizm, dünyada bölgemizi ve ülkemizi yakından ilgilendiren tehditlerini, her geçen gün tehlikede artan bir hızla sürdürür. İnsanlığa savaşa ve kitlesel karım silahlarını, nötronları dayattır. Geçen GYK toplantısından sonra, ABD'nin bu insanlık dışı silahın üretimine geçme karar aldığı açıklandı. Silahlanma yarşının köküklənməsinə emperyalizm bu dönemde de ara vermeden devam etti. Ülkemizde faşizm, tırmammasına hiz veriyor. İktidar zapetmek için ülkede saldımlarını yoğunlaşaran, sığıyonetin hanımı kaçırılmaz kalmak için kanlı cinayetlerini arturan faşist ceteler ülkeyi kana boğmaktadır. Faşist ve Maovcu teröristlerin yal açlığı siyasal cinayetlerin sayısı neredeyse 1.000'e ulaştı. Her geçen gün, yeni cinayeler getirmektedir. Buna karşılık, faşist odaklıların üzerinde hâla kararlı bir tutumla güdülmemektedir. Dernəğiniz MYK böylesine bir ortamda, olayları ve gelişmeleri, GYK'ının geçen toplantılarında değerlendirilmeleri, tıpta izlemi ve çalışmalarını buna göre yapmaya özen göstermiştir."

5
17.1.1979 - Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in Başbakan Ecevit'e mektubu.....(GH. 614-615)

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan
Ankara

Hükümetinizin görev aldığı ilk günden bu yana, barış, yarasıma ve komşu ülkelerle iyi ilişkiler kurma yolunda attığınız adımlar, olanaqları ölçüünde tüm gücüyle destekleyen Barış Derneği, sığıyonetim ilan edilmesi üzerine olağanüstü toplanan Genel Yönetim Kurulunun yaptığı durum değerlendirme sonucunda oluşan Derneği görüş ve düşüncelerini bilgilere sunmayı görev bilmektedir.

Barış ve demokrasi güçlerinin inancı, karılı uğurları sonucunda dününden her yanında gerileyen emperyalizm ve onun desteğiindeki faşizm, gelişmeye olan ülkeler halklarının özgürlük, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolundaki savaşları kösteklemek için çeşitli yöntemlere başvurmakta, kanlı oyular tezgâhlaşmaktadır. Ülkelerin iç gelişmelerinden, ırk, dil, din, mezhep ayrılıklarından yarananın, gericile tutucu güçleri desteklemek, anti-emperyalist eğilimi demokrat hükümetler üzerinde ekonomik baskın kurup dikta rejimlerine zemin hazırlamak, devletler arasındaki gerginlikleri körküleyip silahlanmayı kısırtmak, emperyalizmin, gelişmekte olan ülkelerde kurduğu tuzakları belli başlıyor.

Ülkemizin öteden beri emperyalizmin çeşitli tuzaklarına sahne olduğu bilinmektedir. Türkiye bir yandan NATO'nun içeri karakolu haline getirilip komşularına güvensizlik duygusu veren bir "yalnız" ülke durumuna itilerek, öte yandan da ulusal ekonomi ve maliyesi tam bir denetim altına alınmıştır. Ancak, halkın iş ve dış sömürüğe karşı verdiği bilinçli savaşında başarıya ulaşacağını gören emperyalist çevreler ülkemizdeki faşist, gericile tutucu güçlerle başa başa gitti daha da sıkıştırarak bir dizi komple girişimlerinde bulunmaktadır. 12 MART döneminde yarın kalan faşist provası, MC iktidarları arasında düzenlenen planlı, sistemli terör eylemleriyle sürdürülecek. Ülkemiz faşist dikta batılığına sürükleneceğini istemiştir. Hükümetiniz zamanında yoğunlaşan "anarşik olaylar" ise aslında Türkiye'deki faşist odaklıların iktidarı elde geçirmek için bir süreden beri uyguladıkları planlı, sistemli eylemlerden başka bir şey değildir. Bu olaylar zincirine bu kez Kahraman Maraş'ta, Oruçag katılmalarını gö-

gede bırakan kanlı bir halka daha eklenmiş, bunun sonucu olarak Hükümetiniz, daha önce karşı çıkmış olmasına rağmen, sığıyonetim ilan etmiştir. Böylece, iktidardan sığıyonetim ilanından amacı ne olursa olsun, ülkemizde uzun süreden beri bir yandan faşist terör tırmadır. Tarafınızdan da çeşitli zamanlarda varlığı saptanan ve suçlanan faşist odaklıların üzerine kararlılıkla güdülmemesi, devlet aygıtından bir uribi yuvalanmış bulunan faşistlerin temizlenmemesi sonucu, uygulanmasa başlanan sığıyonetim sorunları bir çözüm getirmeyeceği açıkta. Kaldı ki bugün faşist güçler, uzun bir zamandan beri özlemini çektileri faşist diktayı, sığıyonetim ortamından yaralaranarak gerçekleştirmeyi ummaktır ve bu yönde kıskırtıcı görüşmelerini sürdürmekte ve bu amaca doğrultusunda bireysel terör haraketlerinden de alابildiğine yararlanmaktadır.

"Demokratik hak ve özgürlükleri korumak" gereçesiyle ilan edilmiş olsa bile, dünya ve ülkemiz pratığının ortaya koyduğu gerçek, sığıyonetimlerin demokratik hak ve özgürlükleri gitmekle artan bir ölçüde kısıtladığıdır. Nitelikle Derneğinizin dünya hanımı savunmak, yarasıma ve silahsızlanma düşüncelerini yapmaklarındaki, halkımız açısından yaşamsal önem taşıyan eylemleri, tipki tüm demokratik örgütlerin barsın ve demokrasi yolundaki cubalar gibi, sığıyonetim yararkerleştirmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler ve saptamalar işganda, Barış Derneği olarak, ülkemizde demokrasının ve bölgemiz barışının geleceği açısından faşist odaklıların üstünde kararlılıkla güdülmesini ve sığıyonetim uygulanmasını bir an önce son verilmesini istiyoruz.

Ülkemizdeki demokratik güçlerin her zamankinden çok dayanışma içinde olması gereken bir dönemde, Barış Derneği tüm demokratik güçlerle birlikte her türlü faşist girişimin kararlılıkla karşısında olacak ve bu yönde tüm çabaları ve atacığınız olumlu adımları var gücüyle destekleyecektir.

Saygılarımla,

Mahmut Dikerdem
Barış Derneği Genel Başkanı

Başbakan B.Ecevit'in 23.1.1979 günü cevabı:.....(GH. 616)

Sayın Mahmut Dikerdem,
Ülkenin normal yönetim içinde bulunması, Hükümetinizin çok

değer verdiği bir olgudur.

Ancak olağanüstü durumlarda karşılaşılan sorunlar normal yönetim biçimini ile çözülemezse, olağanüstü yönetim biçimini Anayasamızın ülke yararı doğrultusunda getirdiği gerekliliktedir.

Hükümetimiz sıkıyonetimi, demokratik özgürlükleri zedelemeden isletmek yolunda çaba göstermektedir.

Başarılar diler, saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

2

21-28.1.1979 - Nazım Hikmet'in 77. doğum yıldönümünü anmanın, anti-faşist bir platform olarak ele alınması.....(GH. 236)

- İstanbul'da öngörülen bir haftalık kutlama programına Sıkıyonetimce izin verilmemesi üzerine etkinliğinin İzmir'e kaydırılması.

2

21.1.1979 - İzmir'de Nazım Hikmet için yığınca bir kapalı salon toplantı.....(GH. 236)

- Gn.Sekr. E.Coşkun'un konuşması,
- Sahne sanatçlarının katılımı: Semra Özdamar, Meral Taygun, Cüneyt Türel, Tarık Akan.

2

21.1.1979 - İzmir'de Fotoğraf Sanatçısı Isa Çelik'in N. Hikmet konulu fotoğraf sergisi.....(GH. 236)

2

21.1.1979 - İzmir'de Meral Taygun'un Nazım Hikmet temsili: "1941-42'den İnsan Manzaları".....(GH. 236)

1

Şubat 1979 - DBK'nın Başkent-Berlin'deki (ADC) Özel Kurultayı'na Mahmut Dikerdem başkanlığında (MYK üyeleri E.Coşkun, B. Aydemir, M.Karaca, A.B.Diceli'den oluşan) bir delegasyonla katılmış.....(GH. 236)

- Genel Oturum'da Mahmut Dikerdem'in konuşma yapması.....(GH. 236)
- DBK Başkanının çağrısıyla toplanan ve BM Temsilcisi Hannani'nin de hazır bulunduğu "Irkçılık ve İrk Ayrimi" Toplantısına Mahmut Dikerdem'in başkanlık etmesi.....(GH. 236)

koşullarında yığınca olarak kutlanamayacağının anlaşılması üzere, Boğaziçi'nde 300 kişilik seçkin bir topluluğa kutlama yapmakla yetinilmesi.....(GH. 237)

5

4.4.1979 - NATO'nun kuruluşunun 30. yılı dolayısıyla basına bir açıklama.....(GH. 237)

5

4.4.1979 - "30. Yılında NATO ve Türkiye" Broşürünün yayınlanması
(Bu broşürün Eylül 1979'da ikinci bir baskısı yapılmıştır).....(GH. 161)

2

16.4.1979 - "Dünya Barışının Gündümüzdeki Sorunları ve Türkiye" Konferansı, İzmir, B.Efes Otel Petek Salonunda, T.Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in konuşma yapması (GH.619)

5

Nisan 1979 - Çin'in Vietnam'a saldırısıyla ilgili olarak T.Baş Derneği Özal Komisyonu tarafından hazırlanan "Vietnam Gerçek" kitabının Konuk Yayınları arasında yayınlanması.....(GH. 723)

2

29.4.1979 - "Dünya Barış Açıından Vietnam" Ulusal Konferansı'nnı İst. Gazeteciler Cemiyeti Salonunda toplanması.....(GH. 237)

- Konferans'ın politik partilerin, sendikaların, meslek kuruluşlarının, demokratik gün örgütlerinin ve bölgesel "Vietnamla Dayanışma Komiteleri"nin katılımı.
- Katılan örgütlerin, Konferans'a bildiriler ve Vietnam halkına ulaşırılmak üzere armağanlar sunması.
- İGD Çocuk Korosu'nun, Açılış Oturumundaki konseri.
- Mahmut Dikerdem'in Konferansı açış konuşması.
- Vietnamlıların, Kemal Türkler'in ve Ertuğrul Günay'ın mesajları.
- Konferansa katılan barışseverlerin: Ahmet İsvan'ın (İst. Belediye eski Başkanı), TİP Yöneticilerinden Yavuz Ünal'ın, Adnan Cemgil'in (T.Başseverler Cemiyeti Gn.Sekr., çevirmen), Odalar ve Derneler temsilcilerinin konuşmaları
- "Vietnam Halkıyla Dayanışma" karar metninin kabulü.

2

1.5.1979 - "1 MAYIS" a T.Baş Derneğinin İzmir'de katılımı (GH.238)

- Türkiye'den 23 kişinin DBK'ya üye kabulü.....(GH. 236)
- DBK Yönetim Kuruluna bağlı olarak çalışan 13 sürekli Komisyon'dan 4'üne (Parlamenteler, Sendikalar, Kültür ve İnsan Hakları Komisyonları) ülkemizin de temsilci seçilmesi.....(GH. 237)
- Türkiye'yle ilgili özel bir tanıtma toplantısı yapılması (GH.237)
- DBK Özel Kurultayı'nın Türkiye hakkında Karar alması: "DBK Kurultayı Türkiye'deki barış, demokrasi ve ilerleme güçleriyle onların, faizişin tırmanmasını durdurma ve ülkelerinde tüm demokratik hakları kurma savasıllarıyla sürekli dayanışmaya çağırır."

1

Şubat 1979 - Roma'da "Arap ve Filistin Halklarıyla Dayanışma" Dünya Konferansı'nın hazırlık toplantısına katılma (MYK üyesi B. Aydemir, GYK üyesi Nadir Akgül).....(GH. 237)

5

Şubat 1979 - Çin'in Vietnam'a saldırısının bir MYK bildirisiyle kınanması: (Çin'in, NATO'nun 16. devleti gibi hareket ettiği).....(GH. 237)

1

6-8.3.1979 - Helsinki'de DBK tarafından düzenlenen "Vietnam Halkıyla Dayanışma" Uluslararası Konferansı'na Türkiye'nin 3 kişilik bir delegasyonla (İst. Belediye Eski Bşk. Ahmet İsvan, Ordu CHP Milletvekili Ertuğrul Günay, T.Baş Der. GYK üyesi A.Bilge Diceli) katılmış; A.İsvan'ın konuşma yapması.....(GH. 237)

2

28-31.3.1979 - UNESCO'nun ve Dışişleri Bakanlığının katılımıyla, İst. Tarabya Ötelinde düzenlenen "İnsan Hakları Sempozyumu"nda T.Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in konuşma yapması: (Silah teknolojisinin kaydettiği korkunç gelişmeler karşısında insanlığın barış ve güvenlik içinde yaşama hakkının büyük değer ve önem kazandığı).....(GH. 237)

5

27.3.1979 - "30. Yılında NATO" adlı broşürün, Barış Derneği yayınları No. 5 olarak bastırılmasına ilişkin MYK kararı.....(GH. 161)

3

3.4.1979 - T.Baş Derneğinin Kuruluş Yıldönümü'nün, Sıkıyonetim

5

18.5.1979 - "Arap ve Afrika Halklarıyla Dayanışma Haftası" dolayısıyla T.Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in basına açıklaması.....(GH. 238)

5

19.5.1979 - 19 MAYIS'ın 60. Yıldönümü dolayısıyla MYK'nın basına açıklaması: (19 MAYIS'ın 60. yılında emperyalizmin ülkemizi dev bir NATO üssü haline getirmiş olması...)(GH. 238)

3

Haziran 1979 - T.Baş Derneği Eğitim Seminerleri No.1: "Nükleer Enerjinin Barışçı Amaçlarla Kullanımı ve Nükleer Santrallar", Sunan: Doç. Dr. Tolga Yaman.....(GH. 238)

5

3.6.1979 - T.Baş Derneği GYK Toplantısı'nın "Basın'a ve Kamuya Açıklama'sından":.....(GH. 238)

"...Türkiye bugün ülkenin geleceğini belirleyecek bir yol sağındadır.

Önümüzdeki yillardan biri, bağımsızlık, demokrasi ve barışa, öteki de tutusaklığa, faşist diktat rejimine ve bölgemizde savaş ocakları tutuşturma görüşmelerini hızlandırmaya götürecektr."

Sonuç Çağrısı:

"Bağımsızlık ve demokrasiden yana tüm siyasi partileri, meslek kuruluşlarını, kitle örgütlerini ve yurtsever kişileri, bu amaç doğrultusunda biraraya gelmeye çağrıyoruz."

2

Haziran 1979 - T.Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in bu doğrultuda bir çağrı üzerine, Ankara'da yapılan bir toplantıının olumlu bir adım olması.....(GH. 238)

1-5

15.6.1979 - DBK Başkanlığı Divanınca 15 HAZİRAN'ın "Lübnan Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü" ilan edilmesine uygun olarak, T.Baş Derneği MYK'sının bir bildiri yayımlaması: (Orta-Dogu'da barış sorununun kilit noktası olan Filistin Direnişinin, Lübnan ulusal hareketiyle iç içe geçtiği bir dönemde, ABD emperyalizminin ve İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırganlığı şiddetle kınanması...)(GH. 238)

3
Haziran 1979 - T.Baş Derneği Eğitim Seminerleri No.2: "Ekonomik Açıdan Silahlanma Harcamaları". Sunan: Dr. Bülent Köksal.....(GH. 238)

2
30.6.1979 - T.Baş Derneği'nin İzmir'de düzenlediği "Sessiz Yürüyüş": Siyasal partilerin, demokratik örgütlerin, meslek kuruluşlarının katılımıyla yapılan "NATO'ya, İkili Anlaşmalarla, Ülker, Silahlanma Yarışına HAYIR" yürüyüşünün yoğunsal bir gösteriye dönüşmesi.....(GH. 239)

Düzenleyenin notu: O yürüyüşte taşınan çeşitli pankartlar arasında, biri inglezce öbürü Türkçe olarak aynı içeriği dile getiren su iki pankart özellikle dikkatleri çekmiş: "To be or NATO be", "Ya İstiklal, ya NATO". Ülkemizdeki Kurtuluş Savaşı'nın yâdigarı olarak yaygın şekilde bilinen "Ya İstiklal, ya Ölüm" belgisinden esinlenerek hazırlanmış olan o pankartlarda "NATO" dûpediz "Ölüm"ü çağrıştırıyordu.)

1
30.6.-8.7.1979 - SSCB Barış Koruma Komitesi'nin çağrıları olarak T.Baş Derneğinden 9 kişilik bir delegasyonun (Gn.Sekr. E. Coşkun başkanlığında, Adana CHP Milletvekili İsmail H. Öztorun, Elazığ Milletvekili F. Öztürk, Prof. Melih Tümer, Doç. Dr. A. Tangör, Dr. E.Oyal, Yazar A.Bezirci, Tiyatro Sanatçısı Meral Taygun, Müh. Y.Bayülken) Sovyetler Birliği'ni ziyareti... (GH. 239)

5
Temmuz 1979 - DBK tarafından Venezuela'nın başkenti Caracas'ta düzenlenen "Nikaragua Halkıyla Dayanışma" Uluslararası Konferansı'na, T.Baş Derneği Ege Bölgesi Temsilciliğinden Y. Mimar H.Aydintaşbaş'ın katılması.....(GH. 239)

1
20.8.-20.9.1979 - İzmir Fuarı'nda T.Baş Derneği Pavyonu açılması ve orada Dernek çalışmalarının sergilenebilmesi.....(GH. 239)

3
31.8.-7.9.1979 - SSCB Barış Koruma Komitesi Heyetinin, T.Baş Derneğinin çağrıları olarak Türkiye'ye geliş; 1 EYLÜL Kutlamaları dolayısıyla İstanbul'u, Ankara'yı, Eskişehir'i, Bursa'yı ve

İzmit'i ziyaretleri; Ankara'da parlementerlerle görüşmeleri; güncel sorunlar üzerinde görüş alış-verişinde bulunmaları ve ziyaret bitiminde "Ortak Açıklama" yayılmasına (GH.239,602,605)

1
Ağustos 1979 - DBK tarafından Kabil'de düzenlenen "Afganistan Halkıyla Dayanışma Konferansı"na, MYK üyesi B.Aydemir'in katılması.....(GH. 239)

2
1.9.1979 - "1 EYLÜL Dünya Barış günü" kutlamaları:

- T.Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in 1 EYLÜL konuşması (Gerekli Hüküm 627. sayfasında böyle bir konuşmadan sözdeilmekle birlikte, yeri belirtilememiştir).....(GH. 627)
- Kayseri'de kapalı salon toplantıs.....(GH. 240)
- Eskişehir'de (Polis izleme raporundaki ayrıntılarla) (GH.474)
- Bursa'da (Polisin band çözümündeki ayrıntılarla) (GH. 488)
- Kocaeli'de kapalı salon toplantıs.....(GH. 240)
- Adana'da (Polis izleme raporundaki ayrıntılarla)...(GH. 503)
- Ankara'da (Hük. Komiseri raporundaki ayrıntılarla) (GH.507)

5
8.10.1979 - FKÖ Lideri Y.Arafat'ın Türkiye'yi ziyareti nedeniyle, T. Baş Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in basın bildirisisi: (Arafat'ın ülkemizi ziyaretinin, bölgemizin barış ve güvenliği açısından taşıdığı önem; Filistin halkının savaşımının yürektenden desteklendiği).....(GH. 240)

1
Ekim 1979 - T.Baş Derneği Genel Sekreterinin, DBK Sekretaryasıyla örgütel ve teknik konularda görüşme yapmak üzere çağrılığı Helsinki'yi ziyareti.....(GH. 240)

- Önümüzdeki eylem programı üzerinde görüş alış-verisi,
- Türkiye'de "Silahsızlanma İçin Eğitimde Kitle İletişimi" konusunda uluslararası bir sempozium düzenleme kararı

1
Ekim 1979 - Hollanda'daki Türkيلي İşçiler Birliği'nin, Hollanda siyasal partileri, demokratik örgütler ve sendikalarla ortaklaşa düzenledikleri "Anti-Faşist Sempozyum"da T.Baş Derneği Gn. Sekr. E.Coşkun'un konuşması:.....(GH. 240)

- Faşist güçlerin Avrupa'da dünyada yeni isimler altında yeni-

den örgütlenikleri ve emperyalist güçlerin neo-faşist güçlere yardım ettikleri,

- Emperyalizmin günümüz koşullarında saldırganlaşmasının, eski konumlarını kaybetmesinden kaynaklandığı,
- Dünyadaki ve ülkemizdeki dış ve iç gerici güçlerin saldırılara karşı, barış güçlerinin anti-faşist, anti-emperyalist savasımı daha da yükselterek sürdürdükleri.

1
Ekim 1979 - Ay sonunda Brüksel'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Komitesi tarafından düzenlenen "Silahsızlanma Konferansı"na, MYK üyesi B.Aydemir'in Dernek adına katılması....(GH. 240)

5
2-6.11.1979 - DBK tarafından Lizbon'da düzenlenen "Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Konferansı"na Gn. Bşk. Mahmut Dikerdem'in ve MYK üyesi B.Aydemir'in katılması..(GH. 240)

Kasım 1979 - ABD Başkanı Carter'in, Tahran'da ABD Eleşiliğindeki rehineleri kurtarmak için askeri müdahaleden söz den konuşmasına karşılık, Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in açıklaması:.....(GH. 241)
"Türkiye toprakları İran halkına karşı saçrama tahtası olamaz."

2
Kasım 1979 - T.Baş Derneği kurucu üyelerinden ve öğretmen həreketinin önderlerinden Talip Öztürk'ün faşist katilicerle öldürülmesi - Cenaze törenine Derneğin aktif katılımı.....(GH.241)

1-2
27.11.1979 - DBK tarafından 27 KASIM'ın "Yeni ABD Füzelerine Karşı Uluslararası Eylem Günü" ilan edilmiş olmasına uygun olarak, T.Baş Derneğinin kampanya çağrıSİ:.....(GH. 241)

- TİP'in, TSİP'in, birçok sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin ve meslek kuruluşlarının "Yeni ABD Füzelerine Hayır!" kampanyasına katılmaları,
- 24.11.79'da İzmir'de "Ölüm Füzelerine Hayır!" Yürüyüşü ve açık hava toplantı; toplantıda T.Baş Derneği Gn.Sekr.nin konuşma yapması
- 25.11.79'da Bursa'da kapalı salon toplantı,
- 26.11.79'da İzmit'te yürüyüş ve açık hava toplantı
- 27.11.79'da Ankara'da T.Baş Derneği Gn.Sekr.'nin yönetti-

gi ve konuştuğu Panel; o Panel'de oybirliğiyle kabul edilen Sonuç Bildirgesi'nin, Gn.Sekr. başkanlığında bir heyete Başbakanlığa verilmesi,

- 28.11.79'da Eskişehir'de kapalı salon toplantı (ve GYK üyesi Dr. Cüneyt Başbuğ'un konuşması),
- İstanbul Tepebaşı Gazinasunda kapalı salon toplantı ve Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in konuşması,
- 23.11.-7.12.1979 Türkiye çapında, NATO Güneydoğu Komutanlığına kart postalamaya eylemleri.

1
30.11.-2.12.1979 - DBK tarafından Meksika'da düzenlenen "Porto-Riko'yla Dayanışma Konferansı"na T.Baş Derneğinden Dr. Dora Kalkan'ın katılması.....(GH. 241)

Aralık 1979 - NATO ülkelerindeki barış hareketleri temsilcilerinin, Pershing-2 ve Cruise füzelerinin Avrupaya yerleştirilmesinin yol açacağı sonuçları görüşmek üzere Brüksel'de toplanması.....(GH. 242)

1

- Toplantıya Türkiye'den T.Baş Derneği GYK üyesi Zühal Küçük'in katılması,
- Toplantı sonunda basına açıklama: "Helsinki ruhunu baltalayacak bu planın, silahlanma yarısını hızlandıracığı....Salt-2 anlaşmasının derhal onaylanması gerektiği..."
- Basına açıklama metininin 8 kişilik bir heyet tarafından NATO Gn.Sekr. Luns'a verilmesi

1
Aralık 1979 - Brüksel'de, tüm Avrupa barış güçlerinin katıldığı, "Yeni ABD Füzelerine Hayır!" Mitingi.....(GH. 242)

- Bu Mitingte Türkiye barış güçlerini 3 kişilik bir heyetin (Denizli CHP Milletvekili Mustafa Gazalci, Yavuz Çizmeci, Gülgün Tezgider) temsil etmesi,
- Bu mitinge ayrıca yurt dışındaki Türkeli işçi ve aydınların yoğunsal katılımı.

1
7-15.12.1979 - Romanya Barış Komitesinin davetisi olarak iki kişilik bir heyetin (GYK üyesi Dr. Erdal Atabek ve Maden-İş Eğitim Dairesi Md. Süleyman Üstün) Romanya'yı ziyareti; çeşitli kentlerde barış hareketi temsilcileriyle tanışıp görüşmeleri,

Bükreş'te barış için savaşında işbirliği sorunları üzerinde görüş alışverişleri.....(GH. 242)

18-20.12.1979 - Helsinki'de toplanan DBK Başkanlık Komitesi Bürosu özel oturumuna Gn.Sekr. E.Coşkun'un katılımı; bu oturumda:

- 1980 Dünya Barış Parlamentosu,
- Kamboçya halkıyla dayanışma,
- Yeni ABD fizelerine hayır ! kampanyaları üzerinde durulması.

2-3

26-27.1.1980 - T.Barış Derneği'nin genişletilmiş GYK toplantısı

3

26-27.1.1980 - MYK'nın, Genişletilmiş GYK toplantısına sunduğu Rapor'un ("Ulusal ve Uluslararası Gelişmeler Karşıında Barış Hareketimizin önündeki Sorunlar ve Görevler ile, Barış için Halkların Dünya Parlamentosu'na İlişkin Rapor") Giriş Bölümü:

"1970'li yıllar, genel olarak, dünya barış güçlerinin kazanım hanesini zenginleştiren yıllar olmuştur. Barış içinde yan yaşamaya, yumuşama, silahsızlanma politikası ağırlık kazanmış, öte yandan, emperyalizme, yeni-sömürgecilik her biçimine, ırkılığa karşı uluslararası bağımsızlık hareketleri, yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulmasından yana güçler önemli başarılar kazanmışlardır.

İşte Vietnam, Angola, Mozambik, Gine-Bissau ve Etiyopya, Helsinki Konferansı, Kamboçya, Laos, Portekiz'de, İspanya'da, Yunanistan'da faşist rejimlerin çöküşü, FKÖ'nün artan gücü ve etrafında gelişen uluslararası dayanışma, İran'da Şah rejiminin, Nikaragua'da Somoza rejiminin sonu, Afganistan'da ilerici değişiklik, SALT-II ve diğerleri.

Bu gelişmeler karşısında emperyalizm, uluslararası saldırganlık güçleri ciddi bir gerilime içine girmiştir.

Barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık doğrultusunda elde edilen bu kazanımlar elbette kolay olamamıştır. Yoğunavaşmlarla elde edilmiştir, bütün bu sonuçlar.

Darbeler yiyen, barış, yumuşama ve silahsızlanma politikasının etkinliği karşılıkla giderek içice köşeye sıkışan emperyalist güçler, busıklıkluktan kurtulmanın yollarını bulmak için son yıllarda daha yoğun

bir çaba içine girmiştir. Son dönemde estirilmeye çalışılan soğuk savaş havası ise bu çabalalar sonucudur. Emperyalizm, yitirdiği konuların geri alılabilecek uzak görünse bile, kendisini, silah tekelini sıkıştırın barış ve yumuşama havasını dağıtmaya çalışmaktadır.

Ülkede ise, NATO, İkili Anlaşmalar ve yabancı askeri üsler yeniden gündeme gelmiştir. Bağımsızlığımızı ilgilendiren çok önemli görüşmeler ve anlaşmalar yapılmıştır.

IMF'ler, AET'ler dört kölden saldırıyla geçmiş, yaşam her geçen gün daha da bir zorlaşıyor. Faşist turmanma daha önce görülmediği boyutlara ulaştı. Politik cinayetler tüm yurtsuzları, demokratları tek tek ve K.Maraş'ta olduğu gibi halkımızı yüksəksel olarak hedef aldı.

Sınırlı demokratik haklar her geçen gün daha bir yeni baskı yaşıyor. Tutuklamalar, örgüt kapatmalar artıyor.

Ama barış ve demokrasi güçleri de *çevrim ve güç birliği* yolunda değerli adımlar atıyorlar. Barış ve demokrasi bayrağı elden düşürülmüyor. Aksine, daha da yükseliyor.

Bu gelişmeler ortamında ve böylesi bir kesişme noktasında, barış güçlerinin önünde duran sorulan derinlemesine irdelemek ve barış hareketinin görevlerini saptamak üzere Genel Yönetim Kurulu'nun genişletilmiş toplantısı yapılıyor.

DBK'nın saptamasına uygun olarak, 1980 yılı "Barış için Halkların Dünya Parlamentosu" Yılı olacak ve yıl içindeki tüm etkinlikler ve etkinliklerin büyük olayın hazırlıkları bağlanacaktır.

... Tüm barışseverlerin ve barış güçlerinin, yaşadığımız su olanaklılığı koşullarla, bu olanaktan yararlanarak Barış Derneği'ne sahip çektür. Dernek bunun tüm koşullarını ve ortamını hazır ve açık tutmaktadır."(GH.278-279)

2

26-27.1.1980 - Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu toplantısının "Sonuç Bildirgesi":(GH. 139)

Barış Derneği Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu, aşağıda adları bulunan üye, temsilci ve kişilerin katılımıyla 26-27 Ocak 1980 tarihlerinde İstanbul'da toplanmış ve çalışmaları sonucunda beliren temel görüşleri kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır:

1 Helsinki Konferansı'yla Avrupa'da ve dünyada ileri bir aşamaya varan yumuşama sürecinin hegemonyacı çatılarını engel olduğunu gösteren emperyalizm, detanı bozma ve yeni bir soğuk savaş başlatma girişimlerine hız ver-

miştir. Dünyada ve bögümüzde emperyalizmin artık gizlenmesine olanak bulunan saldırgan tutumunun hedefi, gelişmekte olan ülkelerde dayatığı emperyalist ilişkileri korumak ve sürüp gitmesini sağlamak için halkın bağımsızlık, demokrasi ve barış yolundaki savunmasını her ne pahasına ve her ne yöntemle olursa olsun kırmak, geriletmektedir. Emperyalizm amacına varmak için her türkün özgürlüklerinden yanararak faşist, militarist, gerici ve şovenist güçlerle işbirliği yapmaktadır.

2 Enerji sorununun derinleşmesiyle birlikte, özellikle Yakın ve Ortadoğu'daki petrol kaynaklarının tam denetim alına alma girişimlerine hiz veren ABD emperyalizmi, bir yandan başta Filistinliler olmak üzere tüm Arap halklarının direnişi, öte yandan da İran'da Şah despotizmine karşı halk hareketinin başnya ulaşması sonucunda planlarının bozulduğunu görünce, hedefi ne askeri gücün ortaya koymak varmak yoluunu seçmiştir. Bu yeni askeri stratejinin somut örnekleri ABD'nin her an Ortadoğu'yu göndermeye hazır bir vuruş güç oluşturmasının, Tahran'daki ABD elçiliğinin basılması olayı karşısında zor kullanma tehdidi, CENTO bospheri yeni bir askeri örgütü oluşturma girişimleri ve Afganistan'daki gelişmeleri bahane ederek dünyada gerginlik yanıtma çabaları da en açık şekilde gözlenmektedir.

3 Ancak emperyalizmin saldırganlığı nedeniyle hedefleri sadece Ortadoğu'ya yönelik değildir. Emperyalizm Çin'yi yönetimi ile işbirliği halinde ve güdümlüdeki tüm kitle iletişim araçlarında etkin kullanımla gerpekeri bütünüyle çarpıtan anti-sovyetizm köküleme, dünya kamyonunu soğuk savaşa ve onun doğası uzantısında yer alan sıcak savaglara hazırlamaktadır. ABD bu niyetlerini İran ve Afganistan olaylarından çok önce, genel silahlarını yüzünden somut bir adam olan SALT-2 anıtlarının onarımı savsaldayarak daha sonra da bütünüyle askya alarak en açık biçimde ortaya koymustur. Aynı zamanda varolan nükleer güç dengesini bozarak tehliki bir silahlarla yansına yol açacak yeni nükleer silahları NATO ülkelerine dayatmıştır.

4 Emperyalizmin Yakın ve Ortadoğu'ya yönelik niyet ve hedefleri ülkemizin güvenliği ve halkın esenliği bakımından son derece tehlili gelişmeler neden olabilecek niteliktir. Türkiye, ABD emperyalizmi ve yandaşlarının bögesel ve evresel saldan planlarının dışında değildir. Ülkemizdeki geçen günler, Türkiye'yi bir savaş sahnesi haline getirmek pahasına 1950'li yılın anımatan yeni pazarlıklarla başlamıştır. Bir yandan "Savunma İçin İşbirliği" anıtası ile ülke bir saldan ıssız haline getirilirken, öteyandan yine ABD ve Federal Almanya'nın güdümlünde IMF, AET, OECD ve Dünya Bankası ile anlaşarak ülke ekonomisi bütünüyle çökokuluslu tekellerle yerli işbirlikçilerinin sörnürüsüne bırakılmıştır. Buna rağmen, iperde faşizm

trmandanılmakta ve demokratik hak ve özgürlükleri son kertesine dek kisan yasal ve idari önlemler birbirini izlemek, sendikalın, demokratik örgütlerin ve meslek kuruluşlarının çalışma alanlarına ağır kısıtlamalar getirilmektedir. Faşist cinayetler yoğunlaşmıştır. Sendikalar, demokratik örgütlerin içinde gelen kişiler sadece bâhanelerle tutuklanmaktadır.

Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bu yoldaki çabalarını boş çakmak güçler ülkesinde vardır. Ülkemizdeki barış ve demokrasi güçleri faşizmi ve her çeşit geriligi durduracak güç sahiptir. Bunun için gereken bu güçlerin birlikte olduğunu sağlamasıdır.

Barış Derneği ve aşağıda adları bulunan temsilci ve kişiler, tüm barış ve demokrasi güçlerinin emperyalizme ve faşizme karşı her alanda kalıcı, ekin ve örgütlü bir cephe birliğinin hızla oluşturulması gereğini vurgular.

26-27 Ocak 1980 İstanbul

OTURUMA KATILAN ÜYE VE KONUKLAR

Ahmet Kaçmaz (TİP Genel Başkanı), Ali Tayyan (Tiyatro yönetmeni: Barış Derneği), Ataman Tanrıözbek (Doç. Dr. Hekim, Barış Derneği Ege Bölge Temsilciliği Kurulu üyesi), Arif Üresi (Türkiye Sosyalist İçi Partisi), Ayhan Duman (Aster-İş Genel Başkanı), Altan Kayan (Doç. Dr. İzmir Tabip Odası Başkanı), Ataol Behramoğlu (Yazar, T.Y.S. Genel Sekreteri), Behice Boran (TİP Genel Başkanı), Celal Korkut Yıldırım (Barış Derneği), Cemal Gökcen (Türkiye İçi Partisi), Cemal Kiral (Maden-İş İzmir Genel Merkez Temsilcisi, Barış Derneği Ege Bölge Temsilciliği), Cüneyt Başbuğ (Doktor, Barış Derneği GYK üyesi), Dora Kalkan (Doç. Dr. Barış Derneği), Emel Uygar (TRT TV Yapımci, TRT-DER İstanbul Şubesi Yöneticisi), Enis Coşkun (Barış Derneği Genel Sekreteri), Eyyüp Sıhhati (Yeni Haber-İş Genel Başkanı), Erol Saracıoğlu (Ankara Milletvekili-Barış Derneği İl Anadolu Bölgesi Temsilciler Kurulu üyesi), Faruk Üstün (Gida-İş Sendikası Eğitim Uzmanı), Haci Kabakulak (Dev Maden-Sen Genel Sekreteri), Hasan Fehmi Mavi (TUS-DER Genel Başkanı), Halil Aydintasbaş (Barış Derneği Ege Bölge Temsilciliği Kurulu üyesi), Halit Erdem (T. Maden-İş Sendikası Genel Başkan Vekili), Hülya Tanrıyar (Dr. Müheridin, öğretim yardımıcısı), Hüseyin Baş (Gazeteci, Barış Derneği GYK üyesi), İsmail Hakkı Öztorun (Adana Milletvekili, Barış Derneği), İskan Arızoğlu (Diyarbakır Milletvekili), Jülde Gültazar (TRT Redaktör-spiker, Barış Derneği İl Anadolu Bölge Temsilcisi), Karabey Kalkan (Elektronik Mühendisi, Barış Derneği GYK üyesi), Kemal Süker (Yazar), Mahmut Dikerden (Barış Derneği Genel Başkanı), Mebuse Cinnen (Barış Derneği İnsan Hakları Komisyonu Sekreteri), Mehmet Ali Pestiçi (Zonguldak Senatosu), Mehmet Balut (Tekstil Sendikası Genel Başkanı Vekili), M. Yüksel Keskin (Jeomorfolog).

BAYSEN Genel Sekreteri), M. Tekin Üstün (Öğretmen, TÖB-DER MYK üyesi), Melih Tümer (Prof. Dr. İ.T.L.A. Siyasal Bilimler Fakültesi Dekanı), Metin Özük (Prof. Dr. Barış Derneği GYK üyesi), Müsnir Ceylan (Petrol-İş GYK Sekreteri), Nurettin Yalçın (Makina Yüksek Mühendisi, Makina Mühendisleri Odası İst. Şubesi Başkanı), Nadir Akgül (Yazar, Barış Derneği GYK üyesi), Nejat Flur (T.Maden-İş Sendikası Genel Sekreter Yardımcısı), Nizamettin Barış (TÜM-DER Genel Başkanı), Nedim Tarhan (Adana Milletvekili, KÖY-KOOP Genel Başkanı, Barış Derneği üyesi), Nizamettin Coban (Kütahya Milletvekili, Barış Derneği üyesi), Necati Çebe (Balıkesir Milletvekili, Barış Derneği üyesi), Nişay Dalyancı (Türkiye İşçi Partisi), Orhan Taylan (Ressam, Barış Derneği GYK üyesi), Özcan Kesgec (Sosyal-İş Genel Başkanı), Reha İsvan (Öğretmen, Barış Derneği MYK üyesi), Rasim Öz (Avukat, İstanbul Barosu Başkanı Vekili), Rebi Timmaz (Akademiker-Asistan, Barış Derneği), Sadun Aran (Prof. İktisatçı, İç Anadolu Bölge Temsilcilik Kurulu üyesi), Süleyman Coşkun (Gazeteci, Barış Derneği İç Anadolu Bölgesi Temsilciler Kurulu), Serra Yılmaz (Barış Derneği), Selçuk Çalkan (HÜR-CAM-İŞ Danışmanı), Sezai Berberoğlu (Barış Derneği), Süleyman Üstün (T.Maden-İş Eğitim Dairesi Müdürü), Sinan Kadılar (Türkiye Sosyalist İşçi Partisi), Süleyman Özbike (Barış Derneği), Sedat Özkol (İMO Genel Başkanı), Sükrül Güner (Dr. Türk Tabipler Birliği Merkez Konsey Genel Sekreteri), Türkçaya Ataöv (Prof. Dr. Ankara Üniversitesi SBF öğretim üyesi), Tektaş Akgaoğlu (Yazar, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi), Tahsin Güner (OLEYIS Genel Sekreteri), Tunçer Ergüler (KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı), Üstün Tuna (Barış Derneği), Vehbi Yüksel (Dr. Eczacı, Barış Derneği), Yücel Çubukçu (BANKSEN Genel Sekreteri), Yüksel Sele� (Öğretmen, UÇY Demokratik Örgütler Grubu), Yavuz Sabuncu (Dr. Asistan SBF), Yusuf Ziya Can (Türkçe Sosyalist İşçi Partisi), Yavuz Çırçıcı (Elektrik Yüksek Mühendisi, TİP), Zeynep Eker (Barış Derneği), Zültal Küçük (Barış Derneği GYK üyesi).

1-2

26-27.1.1980 – Genişletilmiş GYK Toplantısının mesajları:.....(GH. 140-142)

- DBK Başkanı Romesh Chandra'ya mesaj: (Chandra'nın Londra'ya sokulmamasını protesto ve dayanışma),
- Büyük Britanya Başbakanı Thatcher'e mesaj: (R.Chandra'nın Londra'ya sokulmamasını protesto),
- FKÖ Türkiye Temsilciliğine mesaj: (Misir ile İsrail arasında 26.1.1980 günü ilişkilerin yeniden kurulmasını protesto): "Türkiyenin barışsever güçleri, 26 Ocak'ta atulan bu yeni adım, Misir halkı için olduğu kadar, tüm bölge halkları için de tehlikeli olduğundan, Camp David Anlaşmasına olduğu kadar, onun yeni bir parçası olan bu girişimin de karşısındadırılar."

- Tutuklu bulunan T.Barış Derneği ve DBK üyesi sendikacılara ve tutuklu bulundukları için bu toplantıya gelemedi konuklara mesaj gönderilmesi için Genel Sekreterin görevlendirilmesi.

1

Ocak 1980 – "Kamboçya Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü" dolayısıyla Gn.Sekr. Enis Coşkun'un basına açıklaması.....(GH. 243)

2

Ocak 1980 – Ankara'da demokratik örgütlerin Ortak Basın Açıklaması: Misir-İsrail ilişkilerinin "normalleştirilme"si adı altında, emperyalizmin ve Arap gericiliğinin Orta-Doğu halklarına karşı düzenlediği komplonun protesto edilmesi.....(GH.243)

1

8-9.3.1980 – İstanbul'da "Silahsızlanma İçin Eğitimde Kitle İletişimi" uluslararası Sempozyumu'nun -T.Barış Derneği'nin aktif girişimleriyle, BM Türkiye Derneği ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun ortak katkılarıyla düzenlenmesi:.....(GH.243-4)

İlleride UNESCO tarafından yapılacak olan "Barış İçin Eğitim" uluslararası Konferansı'na hazırlık çerçevesinde yapılan bu uluslararası Sempozyum'a:

- DBK'nın, uluslararası Gazeteciler Birliği'nin, Fransa, Mali, Polonya, Finlandiya, Kostarika ve İtalya başkonsulatları temsilcilerinin, ve Türkiye'den -sanatçı, öğretim üyesi, eğitimci, gazeteci ve yazarlardan oluşan- geniş bir delegasyonun katılıması,
- T.Barış Derneği Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in açılış konuşması yapması,
- Bu sempozyuma sunulan 18 bildiri'de özellikle: "...dünya barışını tehdit eden soğuk savaş tehlikesi karşısında, kitlelerin barış ve silahsızlanma için eğitiminin önemi ve yöntemleri" üzerinde durulması,
- Bu Sempozyum konusuya ilgili saptamaları, sonuç'u ve önerileri içeren bir Rapor'un Sempozyum'da görüşüllererek onaylanması.

3

3-5.4.1980 – T.Barış Derneği 2. Genel Kurulu

3

3-5.4.1980 – T.Barış Derneği 2. Genel Kurulu'nun İstanbul'da, Beyoğlu Meşrutiyet Cad. Ünyon Fransız Konferans Salonunda toplanması.....(GH. 143,309)

3 Nisan 1980: Birinci Gün

- Genel Kurul toplantısının Gn.Sekr. Tarafından açılışı,
- Saygı duruşu (Atatürk, Kurtuluş Savaşı şehitleri ve yitirilen barış savasçıları için),
- Gn.Bşk. Mahmut Dikerdem'in açış konuşması,
- Önerge: (Konuları konuşmalarının Divan seçiminden önceye alınması) ve kabulü,
- Konuların konuşmaları:
 - o Behice Boran (TİP Gn.Bşk.)
 - o Nedim Tarhan (Köy-Koop Gn.Bşk. ve Adana CHP milletvekili)
 - o Av. Orhan Apaydın (İstanbul Barosu Bşk.)
 - o Dr. Erdal Atabek (T.Tabipler Birliği Bşk.)
 - o Yücel Çubukçu (Bank-Sen Yöneticisi)

- Divan Başkanlığı seçimi:

Başkan : Nedim Tarhan
Başkan Yardımcıları: Yücel Çubukçu ve İlhan Alkan
Sekreter : Halis Aydıntaşbaş ve Ergun Elgin

- MYK Çalışma Raporu'ndan bölümüler okunması:
- MYK'nın, 2. Genel Kurul'a sunduğu ÇALIŞMA RAPORU'ndan (İstanbul, 3-4-5 Nisan 1980):.....(GH. 174-245)

Giriş Bölümü

"Barış Derneği 2. Genel Kurulu yeni bir on yıla girerken yapıyor. Arkamızda barış ve ırkçıları yararına, ...halkların anti-emperyalist savaşının önemli kazanımlar elde ettiği bir on yıl bırakıyoruz. Bu on yılda büyük hiçbir savaş olmadı ve barış daha güvenceli ve sağlam konumlara eritti.

1970'ler, bütünüyle, uluslararası ilişkileri zehirleyen soğuk savaştan

çıkış ve değişik toplumsal sistemlere sahip devletler arasında barış içinde yan yana yaşamın temelini güçlendiren detant politikasına geçiş döneminin oluşturdu. Özellikle Avrupa'da gözlemlenen bu değişim, savaş-sınırın gerçeklerinin tanındığı ve onaylandığı bir dizi ikili ve çok-taraflı anlaşmanın imzalanmasına somutlandı..... Bu olumlu süreç... Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasına pekiştirildi.....

Geride bıraktığımız on yıl, aynı zamanda, anti-emperyalist savaşında büyük gelişmelerle tanık oldu....

Bütün bu olumlu gelişmelerle karşın, 1970'lerde barış güçlerinin tüm hedeflerinin gerçekleştirilemeye söylemekten uzakız....

Kahar barış sağlanmasının yolundaki çabalannın önündeki en büyük engeli ABD emperyalizmi oluşturuyor. ABD emperyalizmi ve NATO'cu militarist güçler 1970'lerin sonunda detant sürecini geri döndürme, silahlılanma yararıtı turmandırma ve soğuk savaş dönemini yeniden yesertme girişimlerine hız verdi. Soğuk savaş yöntemlerini yeniden piyasaya sürmeye başladı.

1980'lerin başında barışa yönelik bu yoğun saldırı uzun süredir planlanıyordu: Global bir dünya savaşının kendisi için de tehlile olduğunu gören ABD emperyalizmi, sosyalist sisteme öngördüğü cahtırmaların bölgesel sınırlar içinde tutma çabalarına girişti. Bu amaçla, dünyanın çeşitli bölgelerindeki askersel varlığını, gerek o bölgelerdeki bağışıklarını güçlendirecek, gerekse kendi askersel varlığını artıracak yoğunlaştırılmaya başladı. (...ABD dayatmasıyla Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirme kararı,... "Pekin yönetiminin hegemonyacılığı, komşularına karşı düşmanca tutum, silahsızlanma savaşmasını engelleme uğraşları, bir dünya savaşının kaçınılmazlığı tezleri; onları, gün geçtikçe daha derin biçimde, dünyadaki savaş kıskırtıcı saflara itiyor.".....)

Dünya barış güçlerinin önünde tarihi önmede bir görev var. Bu görev: detantın kazanımlarının korunması ve özellikle bu yılın başında yoğunluk kazanan, barışa yönelik saldırılarnın yeniliğe uğratılmasıdır.

Silahsızlanma günümüzün en dirimsel sorunlarından biridir. (...Dünya toplam askersel harcamalar 350 milyar Dolan aşmıştır: her gün 1 milyar Dolar silahlanmaya gidiyor...)

...Barış güçleri için görev politik detannın kazanımlarını korumak ve geliştirmek olduğu kadar, bunun askersel detanla tamamlanması yolunda çalışmaktadır.

...Dünyadaki gelişimde inisiyatífını tamamen yitiren ve gelişen ulusal ve toplumsal kurtuluş güçleri karşısında yeniligiden yeniliğe uğrayan emperyalizm, detant sürecini baltalamak ve soğuk savaş dönemini canlandırmak emelleri...besliyor. Bunalmı derinleşen emperyalizm, kur-

tuluşu yeni bir silahlanma arasında görüyor.

Silahlanmanın günümüzde ulaşığı dehset verici boyutlarının sorumlusu askersel-endüstriyel tekellerdir. Son derece yüksek kâr getiren silah sanayii, tekellerin sürekli istahunu çeken bir alandır....

Silahlanmadan çıkış sağlayıcı çevreler, ABD'de ve Batı Avrupa'da politik karar mekanizmalarına dolaylı etkide bulunabilmektedirler. Bu etki, adı geçen ülkelerin dış politikalarının oluşturulmasında poğu kez belirleyici olmaktadır....

Kendi konumlarını ve yaklaşımlarını aklamak için NATO'cu çevreler "Dehset Dengesi" teorileri geliştirmektedirler. Savaşlan bu "denge"nin engellediğini ve sürdürülmesini gelecekteki barış da garanti altına alacağına söylemektedirler....

Batı'dan kaynaklanan bir diğer yanık yaklaşım da, silahlanmanın yeni iş alanları açısından ve ekonomiyi ayakta tuttuğu yolundaki gelişmelerdir. Bu görüşler de bizzat Batı kaynakları tarafından yürütülmüşdür. Hesaplamalar açıkça göstermiştir ki sivil sektörde verilen aynı miktarda para, her zaman daha fazla iş alanı açmasına yol açmaktadır....

Tüm bu gerçeklere rağmen emperyalist güçler, salırgan politikalara devam ediyorlar. Özellikle son dönemde, uluslararası gerilimi artıracı sıcak savaş odaklıları yaratma ve gerici, faşist, ırkçı ve yenisömürgeci rejimleri her bakımından destekleme çabalalarına huz verdiler....

Sovyetler Birliği, uluslararası sorunların çözümünde ve silahsızlanma konularında yapıcı öneriler getirmekte, askersel detantın önünü aplasma çalışmaktadır. Geçen yılın sonrasında tek taraflı ve koşulsuz olarak alınan, Orta Avrupa'da asker ve askeri gereç indirimini karan ve Batı Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmemesi koşulluyla Sovyetler Birliği'nin batısındaki füzelerde indirim yapma önerisi ve bu konuda hemen görüşmelerle oturma isteği de, daha öncekilerde olduğu gibi, karşılıksız kalmıştır.

...Nükleer bir savaş, tam anlamıyla, insanlık için bir yıkım demektir. Ve böyle bir sonu önemek görevi bütün insanlara aittir. Silahsızlanma ve barış konuları sadece diplomatların ve uzmanların ilgi alanlarında sıkışık kalmış değildir.

Barış güçleri emperyalizmin yeni saldırıları karşısında da yükselsal olarak dikkatli ve genel ve tam bir silahsızlanmaya giden yolda elde ettikleri kazanımları korumaktadır. Bu kazanımlar; nütron bombası ve MX gibi yeni kitle kimin silahlarının ve sistemlerinin üretiminin yasaklanması, nükleer denemelerin sona erdirilmesi, tüm emperyalist askeri üslerin sökülmesi, ABD ve NATO tarafından Batı Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmesi kararının kaldırılması, SALT-II anlaşmasının bir

an önce onaylanması, BM Genel Kurulu 10. Özel Oturumu'nda, içinde bir dünya silahsızlanma Konferansının toplantıması olsun, kabul edilmiş önerilerin yaşama geçirilmesi, Cenevre Silahsızlanma Konferansı'ndan ve Viyana görüşmelerinden bir an önce somut sonuçlara varılması, Sovyetler Birliği'nin önerdiği, BM Güvenlik Konseyi'ne üye devletlerin askeri bütçelerinden indirim yapıplar, bu kaynakların gelişimde olan ülkelere aktarılması gibi istemler çevresinde geliştilmeye ve ilettilmeye çalışılmışlardır....(GH.174-179)

- MYK'nın 2. Genel Kurul'a sunduğu Çalışma Raporu'nun diğer bölümleri:

o Dünya'da durum:

Avrupa.....	(GH. 179-181)
Orta Doğu.....	(GH. 181-186)
Asya ve Pasifik bölgesi.....	(GH. 186-192)
Afrika.....	(GH. 192-193)
Latin Amerika ve Karablardır.....	(GH. 193-195)
Barış'a karşı emperyalist "Destabilizasyon" politikası.....	(GH. 195)

o Türkiye'deki gelişmeler

Türkiye'nin dış politikasındaki gelişmeler.....	(GH. 196-200)
Askersel harcamalar ve ekonomik bunalım.....	(GH. 200-202)
Yabancı askeri üsler: Barış ve güvenliğimiz için en büyük tehdit.....	(GH. 202-203)
Savaş kişkırtıcılığı ve faşizm.....	(GH. 203-207)

"Bugün, demokratik hak ve özgürlükler gitgide kısıtlanarak insan hakları ayaklar altına alınarak, özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırıacak faşist bir diktatörlüğün adım hızla atılmaktadır."

Sonuç.....(GH. 207-208)

"...ABD'yle imzalanan Savunma ve İşbirliği Anlaşmasının feshedilmesi,

NATO'dan çıkması, Türkiye'nin yeni askersel paktlara sürüklenesinin önlenmesi, ülkemizdeki ABD ve NATO üslerinin sökülmesi, konsularımızla dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları imzalanması, başlıca bir dış politika izlenmesi, silahlanma harcamalarında kısıntı yapılarak, böylece elde edilecek fonları üretici alanlara yatırılması, demokratik kazanımlar savunulması, faşizm tehdidinin ve demokratik hak ve özgürlükler yönelik tüm girişimlerin gerilemesi, silahlanma yaşının sona erdirilmesi ve özellikle Pershing-2 ve Cruise füzelerinin Avrupa'ya ve ülkemize yerleştirilmesinin önlenmesi, insan haklarına yönelik her türlü saldırının karşı çıkarılması, amacıyla, tüm barışsever gönüllerin ve kişilerin, eylem ve cephe birliği içinde ortak savasımı entelekemeye bir zorunluktur. Bugün böylesi bir eylem birliği doğrultusunda atılan olumlu adımları içtenlikle destekleyen T.Baş Derneği, kurulusundan bugüne dek olduğu gibi, bundan böyle de bu alanda üstine düşen her görevi yerine getirmeye, birlikten yana tüm girişimleri sonuna dek desteklemeye kararlıdır."

o Dünyada barış hareketi ve DBK.....(GH. 208-216)

o Türkiye'de barış hareketi.....(GH. 216-225)

o T.Baş Derneği'nin, 2. Genel Kurul'a dek çalışmaları (GH. 225-245)

- Yuvarlak Masa toplantıları
- Özel Oturumlar

5 Nisan 1980 : Üçüncü Gün

- Komisyon, Yuvarlak Masa ve Özel Oturum raporlarının okunması ve onaylanması,
- Tüzük Değişikliği Komisyonu Raporu'nun okunması; önerilen yeni Tüzük'ün madde madde oylanması ve bütünüyle kabulü

(Düzenleyenin notu: Bu Tüzük, 2. Genel Kurul'dan, T.Baş Derneği faaliyetlerinin durdurduğu 12.9.1980 gününe kadar yürürlükte kalmıştır.)

Giriş Bölümü (Bu Tüzüğe, daha önceki iki Tüzükte yer almayan aşağıdaki Giriş Bölümü eklenmiştir.)

3, 4 ve 5 Nisan 1980'de İstanbul'da toplanan Barış Derneği Genel Kurulu;

çalışmalarında gerek dünya barış hareketinin, gerekse Türkiye barış hareketinin geneliksiz ve belirleyici ilkelerine kararlı bağlılık sonucu, hareketi sağlam ve güvenli adımlarla büyümekte ve gelişmekte olduğunu; hareketi güçlendiren ilkelerin iki sağlam temel üzerinde yükseldiğini; bunlardan birincisinin Türkiye halkın ulusal kurtuluş, bağımsızlık, demokrasi ve barış savasının birikimleri ve gelenekleri ile, bu birikim ve gelenekler temelinde anti-emperyalist savaşa zaferle götüren, Erzurum ve Sivas Kongrelerini ve Türkiye Birinci Büyük Millet Meclisini toplayan, savaşan ateşinde egemenliği kendi iradesinde bulan halkın belliğ ve kararlığı ile tüm koşullarla karşılıklı dostluk ve iyi komşuluk ilişkileri barış ve dayanışma içinde yan yana yaşama iradesi bulunduğu; Barışseverler Cemiyeti'nin, Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi'nin eylemlerinde ve yayınlarında yansyan görüş ve düşüncelerin, hareketin engin geçmişinin değerli armaları olarak kabul edileceğine;

Barış Derneği'nin 3 Nisan 1977 kuruluş Konferansında halkımıza yayınlanan Çağrı'da, 1. Genel Kurul kararlarında ve 26-27 Ocak 1980 tarihinde yapılan Genel Yönetim Kurulu genişletilmiş özel oturumunda kabul edilen Sonuç Bildirgesi'nde ve bu Genel Kurul belgelerinde yer alan görüş ve düşüncelerin hareket'e yön ve güç verdiği;

4 Nisan 1980 : İkinci Gün

- Komisyonlar

hareketi belirleyen ilkelerin ikinci temelinin, Dünya Barış Konseyi'ni temsil ettiği dünya barış haretinin benimsediği gibi savunduğu temel ilkeler olduğuna;

i n a n a r a k ,

Çalışmalarla belirleyici niteliğinde taşıyan ilkelerin:

- Farklı politik sistemlere sahip devletlerin barış içinde yan yana yaşaması,
- Devletlerin toprak bütünlüğünü saygı,
- Uluslararası işlerine karışmama, kendi kaderlerini tayin hakkı,
- Uluslararası sorunların, zora dayalı politikalar yerine, görüşmelerle çözümlenmesi,
- Karşılık saygı ve dostluğa dayalı kültürel bağların ve eşit yarar gözetlenen ticari ilişkilerin kurulması,
- Tüm kitle kırımı silahlının yasaklanması ve silahlanma yarışına son verilmesi; genel, eş zamanlı, denetimli silahsızlanma, askeri ittifaklarının karşılıklı kaldırılması, tüm ülkelerden yabancı askeri üslerin sökülmesi ve yabancı askeri birliklerin çekilmesi,
- Sömürgeciligin ve ırk ayırmının her şevidinin yok edilmesi, emperyalizme ve yeni-sömürgecilige karşı savaşın,
- Faşizmle, neo-faşizmle ve insan hakları ihlaliyle savaşın

o l d u ğ u n u i l ī n n e

Barış haretinin halkların evrensel, demokratik, yığınsal hareketi, barışan, onu isteyen herkesin işi, görevi ve hakkı olduğunu, bu nedenle Barış Derneği'nin, ilkelerini kabul eden herkesi, aynı zamanda yapmakszızın ve dışlamaksızın, hareketin diğer elemanlarıyla tamamen eşit kabu eden geniş perspektifli bir hareket olacağını,

barsa, bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerinde yer alan her kişi ve kuruluşun, politik tercihlerine bakılmaksızın, hareket içinde ya da yanında yer alabileceğini, övgürice, hiçbir kısıtlamaya karşılaşmaksızın, barışla ilgili tüm sorunlarda görüşünü açıklayabileceğini.

k a b u l - i l e ,

Barış Derneği'nin, barıştan yana bir politika izleyen ve barıştan yana çalışmalarla bulunan diğer kuruluşlarla ve güçlerle işbirliğini gözeteceğini ve onlarla genelde eylem ve güç birliğini aracılık bir biçimde sürdüreceğini, barıştan yana eylemlerde bulunan herkesi ve her kuruluşu destekleyeceğini, bü yondo çalışmalar yapılması için özendircisi bir politika izlemeyi ilke sayacağını; hareketin bu genişliğini ve yaygınlığını, yığınların üye kaydedilmesiyle değil, ama yığınların en geniş boyutlarında Derneği eylemlerine çekilmesiyle gerçekleştireceğini, Der-

neğin demokratik bir ygân örgütü olmayıp, demokratik bir kamuoyu örgütü olduğunu

b e l i r t e r e k ,

bu niteliğile Bars Dernegi'nin en geniş ygânları barış için eyleme çekmek; barış içi ugraşanların sürekli olarak bir arada hareket etmelerini, eylem ve güç birliği yapmalarnı sağlamak; hareketin temel amaç ve hedeflerini destekleyen eylemler de tüm örgütlerin ve bangşevlerin en geniş birlikteğini ve birliğini sağlayıp geliştirmek, yıldardan beri sürdürülben bu nitelikte bir politikayı gelecekte de korumak ve sürdürmek bilinc ve kararlılığıyla, aşağıdaki tüzüğü aynen kabul eder.

Derneğin amacı: "Adil ve kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi koşullarının araştırılması, geliştirilmesi, **savunulması** ve tanıtmalı."

Derneğin Organları:

- o Genel Kurul (Barış Savunanlar Kurultayı) – İki yılda bir toplantı (Toplantı ayları sınırlanmamış) / Bileşimi: Tüm üyelerin katılımıyla
- o GYK (Genel Yönetim Kurulu) – Altı ayda bir toplantı / Bileşimi: Doğal üyeleri (Gn.Bşk., Gn.Sekr., Başkanlık Divanı üyeleri, Yan Komisyonları ve bağlı komitelerin çağrıları Başkanları, Sekreterya üyeleri) + 39 GYK üyesi
- o GYK-BD (Genel Yönetim Kurulu BAŞKANLIK DIVANI) – İki ayda bir toplantı / Bileşimi: Gn. Bşk. + Gn. Sekr. + 10-15 Bşk. Yardımcısı + Bölge Koordinatörleri
- o Genel Başkan – Kurultaya seçim
- o Genel Sekreter (Kurultaya seçim) ve Sekretarya (GYK-BD tarafından atanın Gn.Sekr. Yardımcıları)
- o Denetleme Kurulu – Her GYK toplantısından önce toplantı / Bileşimi: 3 asıl üye + 3 yedek üye
- o Onur Kurulu – Altı ayda bir toplantı / Bileşimi: Eski Genel Başkanlar + Onur üyeleri + 15 seçilmiş üye
- o Ş u b e l e r :
- Şube Genel Kurulu – Bileşimi: Şube'ye kayıtlı tüm üyeleri
- Şube Yönetim Kurulu : Bileşimi: 9-15 asıl + bir o kadar yedek üye / enaz ayda bir toplantı
- o Bölge Koordinatörleri – GYK kararıyla kurulma, GYK-BD

tarafından atanma

o Bölge Temsilcilikleri – GYK-BD tarafından kurulma ve atanma
o Yan (Sürekli) Komisyonlar) Gn. Sekr. tarafından görevlendirme
ve bağlı Komiteler) dirilecek bir SEKRETER'in so-
) rumluluğunda

- 2. Genel Kurul Organları seçimleri için aday önerilmesi
- Oy ayrımlı Komisyonu'nun seçimi (Komisyon'a seçilenler: Av. Atila Coşkun, Süleyman Özbüke, Mebuse Cinmen)
- Oylama (154 üye)
- Oy Ayrımlı Komisyonu'nun raporu
- Seçimler sonuçlarının ilanı
- Seçim sonuçları:(GH.309-310)

Genel Başkan : Mahmut Dikerdem
Genel Sekreter : Enis Coşkun
GYK üyeleri : Asıl Üyeler Yedek Üyeler

Kemal Anadol
Orhan Apaydın
Erdal Atabek
Oya Baydar
Yavuz Çizmeci
Gültekin Gazoğlu
Aytuk Göker
Reha İsvan
Mehmet Karaca
Medet Serhat
Nedim Tarhan
Nefise Akçelik
Şefik Asan
Yaşar Arıkan
Sait Aydoğmuş
Hüseyin Baş
Cüneyit Başbuğ
Ataoğlu Behramoğlu
Mehmet Bulut

Karabey Kalkan
Nadir Akgül
Niyazi Dalyancı

Metin Denizmen
Ergün Elgin
Mustafa Gazalçı
Zülal Küçük
Cemal Kiral
Hasan Fehmi Mavi
Metin Öztek
Sedat Özkol
İsmail H.Öztorun
Ali Sirmen
Gencay Şaylan
Uğur Kökden
Ali Taygun
Orhan Taylan
Haluk Tosun
Melih Tümer
Aybars Ungan
Tahsin Ustuoglu
Nurettin Yılmaz
Tektaş Aagoğlu

D e n e t l e m e K u r u l u :

Yücel Çubukçu
Berdan Dere
Birsel Özkar

Mehmet Atay
Dilruba Yenen
Mustafa Özkan

O n u r K u r u l u ü y e l e r i :

Adnan Cemgil
Asım Bezirci
Berse Onger
Doğan Görsev
Ertuğrul Güney
Güner Eliçin
Güney Gönenç
Halit Çelenk
Jülide Güllizir
Kemal Türkler

Ruhi Su
Samiye Yalurum
Sadun Aren
Süleyman Üstün
Vedat Türkali

- 3**
5.4.1980 - GYK Toplantısı (2. Genel Kurul'un hemen ardından) ve Genel Başkan Yardımcılarının seçimi:.....(GH. 144)
- GYK üyeleri arasında seçilen Gn.Bsk. Yardımcıları:
o Orhan Apaydın, Erdal Atabek, Reha İsvan, Mehmet Karaca, Aykut Göker, Gültekin Gazioglu, Yavuz Çizmeci, Tektaş Ağaoğlu, Kemal Anadol, Nedim Tarhan, Oya Baydar, Medet Serhat.
- Bölge Koordinatörlükleri belirlenmesi ve atamaları:
o Ege Bölgesi Koordinatörlüğü - Doç.Dr. Ataman Tangör
İç Anadolu Koordinatörlüğü - (GYK-BD atayacak)

- Hazırlık Komitesi Oturumu'na,
o Avrupa barış hareketleri temsilcileri toplantısına
T.Baş Derneği adına, Mahmut Dikerdem başkanlığında E. Coşkun ve S.Yılmaz'dan oluşan bir heyetin katılımı (GH.264)
- Budapeşte toplantılarında DBK Prezidyumunun, faşizmin Avrupa'da yenilgisinin 35. yıldönümünde, dünya halklarını yeni bir savaş tehdiksesine karşı uyaran "Budapeşte Çağrısı"nı yayınlaması ve imzaya açması.
- 1**
Mayıs 1980 - Hanoi'de Ho Chi Minh'in 90. doğum yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "Barış" konulu Konferansa Gn.Sekr.Yard. Serra Yılmaz'ın katılması.....(GH. 264)
- 1**
9-19.5.1980 - Yunanistan Barış Komitesi tarafından düzenlenen "Barış İçin On Gün" Şenliklerine Kültür Komisyonu üyeleri Oğuz Makal'in ve Yusuf Taktak'ın katılmaları.....(GH. 264)
- 1**
16-18.5.1980 - Paris'te Arap Halklarıyla Dayanışma Komitesi'nce düzenlenen "Lübnan Halkıyla Dayanışma" Uluslararası Konferansına Gazeteci Mustafa Ekmekçi'nin katılması.....(GH. 265)
- 2**
16.5.1980 - İstanbul'da Tepebaşı Gazinosunda "Hitler Ordularının Yenilişinin 35. Yıldönümü - Zafer Gececi" kutlama toplantısı(GH. 266)
- 1**
24-26.5.1980 - Viyana'da toplanan "Barış ve Silahsızlanma Diyalog Toplantısına Gn.Bsk. Yard. Yavuz Çizmeci'nin ve Tektaş Ağaoğlu'nun katılmaları.....(GH. 264)
- 1**
30.5-2.6.1980 - Helsinki'de yapılan "Barış ve Silahsızlanma İçin Parlamenteler Uluslararası Konferansı"na GYK üyesi Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz'ın katılması.....(GH.265,699)
- 1**
21-23.6.1980 - Girit'te yapılan "Akdeniz'de Yabancı Askeri Uslere Karşı Mücadele Konferansı"na GYK yedek üyesi Gazeteci Ni-yazı Dalyancı'nın katılması.....(GH. 265)
- 2**
22.6.1980 - T.Baş Derneği merkezinde "Bölge Barışı Açısından S.I.A."

4. EVRE

"Yumuşama"nın gerilediği dönemde

T. BARIŞ DERNEĞİ GİRİŞİMLERİNİN YAVAŞLATILMASI, DURDURULMASI

- 3**
22.4.1980 - GYK-BD Kararları:.....(GH. 171)
- ABD'yle S.I.A. Anlaşmasının reddi için:
o TBMM üyelerine sunulmak üzere rapor hazırlanması,
o Gn.Bsk. tarafından milletvekillerine mektup gönderilmesi,
o Tüm demokratik örgütler, bu arada sendikalara ve siyasal partilere, S.I.A. Anlaşmasının onaylanmaması için çaba göstermeleri yolunda çağrıda bulunulması.
- Hitler ordularının yenilgisinin 35. yıldönümünü 8 Mayıs'ta kutlamak üzere, Gn.Bsk. Yard. Yavuz Çizmeci Başkanlığından bir komisyonun, hazırlık çalışmaları yürütmesi.
- 1**
6-12.5.1980 - Budapeşte'de:
o DBK'nın "Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Komisyonu" toplantısı'na,
o DBK Prezidium Toplantısı'na,
o "Halkların Dünya Barış Parlamentosu"nun Uluslararası

- Paneli düzenlenmesi; Panel'e katılanlar: Mahmut Dikerdem, H.Hüseyin Çebi, Gündüz Mutluay, Uğur Kökden, Hüseyin Baş.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - İKÖK Kongresine Gn.Sekr. Enis Coşkun'un katılıması ve konuşma yapması.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - KÖGEF Kongresine Gn.Sekr. Yard.Cüneyt Başbuğ'un katılıması ve konuşma yapması.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - TİB Kongresine Gn.Sekr. Enis Coşkun'un katılıması ve konuşma yapması.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - İzmit'te yapılan mitinge katılma.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - GİB-Der Kongresine mesaj gönderilmesi....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - PETKİM-İş Sendikası Kongresine Gn.Bsk.Yard. Kemal Anadol'un katılımı.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - Görsel Sanatçilar Derneği toplantısına Gn.Sekr.Yard. Ali Taygun'un katılıması.....(GH. 266)
- 2**
Haziran 1980 - TMMOB (Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği) tarafından düzenlenen "Çevre Günü" Paneline Gülgün Tunçak'ın "Barış, Çevre ve Çocuk" adlı bir tebliğle katılması.....(GH. 266)
- 1**
30.6.1980 - Selanik Barış Komitesi tarafından düzenlenen "Barış Şenliği"ne Gn.Sekr. Enis Coşkun'un katılması.
- 3**
14.6.1980 - GYK-BD kararları:(GH. 171)
- Yeni (3.) Tütüğe göre Komisyonlar oluşturulması:
o Kadınlar Komisyonu - Sekr. Yüksel Selek
o Gençlik Komisyonu - Sekr. Serdar Türkkan
o İnsan Hakları Komisyonu - Sekr. Mebuse Cinmen
o Y.U.E.D. Komisyonu - Sekr. Rebi İtinmaz

- o Silahsızlanma Komisyonu – Sekr. Serdar Özine
- o Sendikalar Komisyonu – Sekr. Hüsnü Dilli

- Diğer Gn.Sekr. Yardımcılıklarına atamalar:
 - o Cüneyt Başbuğ, Süleyman Özbüke, Celal Yıldırım, Faruk Özkan, Serra Yılmaz, Ali Taygun
- Gelecek oturumun 11 Temmuz'da Kuşadası'nda yapılması

³ 11.7.1980 – GYK-Başkanlık Divanı Toplantısı, Kuşadası:....(GH. 172)

- GYK Genişletilmiş Toplantısına sunulacak belgelerin onay-
- Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü kutlama komisyonu oluşturulması,
- Nâzım Hikmet'in 80. doğum yıldönümünü kutlama komisyonu oluşturulması,
- Talip ÖzTÜRK'ün anısına ödüll konulması önerisi,
- Eylül 1980'de Sofya'da toplanacak "Halkların Dünya Barış Parlamentosu" hazırlık çalışmalarını gözden geçirip gerekli kararları alacak bir Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı'nın 5-7 Eylül'de İstanbul'da yapılması.

³ 11-13.7.1980 – Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu Toplantısı, Kuşadası

11-13.7.1980 – Genişletilmiş GYK toplantısına sunulan Başkanlık Divanı Çalışma Raporu'ndan:.....(GH.263-269)

".....Dünyada emperyalizmin soğuk savaşa alabildiğine tepki etiği bir dönemden geçiyoruz. Dünya bang güçleri, bu geriye dönüşü durdurmak ve detanti yaşamak için büyük özveri isteyen görevlerle karşı karşıya bulunuyor.

Türkçede işbirlikçi tekeli sermaye iktidarı, seğuk savaş koşullarını kendi çarkları ve bunalım için bir can simidi sayıyor. Ağrı ekonomik bunalımı, anti-demokratik bir ortama kaymak ve faşist terörü körkilemek suretiyle, emekçilerin sırına binerek atlatacak istiyor. Bunun için de, demokratyi askaya almak, tekeli sermayenin azgın diktatoryasını gerçekleştirmek istiyor..... ..(GH.264)

yolanna bırakmıştır. Bunu sağlamak üzere emperyalizmin başvurduğu yeni metodları başlatalım:

- NATO, CENTO gibi saldırgan paktlar oluşturmak,
- CIA ve dahildeki işbirlikçi güçler aracılığı ile iç karışıklara, cinayetlere, kitle kurumlanna, hükümet darbelerine başvurularak emperyalizmin hizmetinde hükümetler oluşturmak,
- Dış yardımlar, IMF ve Dünya Bankası kredilerini baskı ve kontrol aracı olarak kullanmaktır.

Bu metodlarla gerçekleştirmek istenen amaç, görünüşte siyasi bağımlılığı olan Üçüncü Dünya ülkelerini, dünya emperyalist sistemi içinde tutacak "ekonomik modeler" uygulamaktır. İlerici ve devrimci güçlerin, bu modellerin uygulanmasını tehlkiye sokacak bellii bir gelişmeye ulaşlığı ülkelerde amacın gerçekleştirmesi ipin sahneye çıkmaktadır.

1976'da Ajantin'de, 1973'de Şili'de ve Uruguay'da, 1971'de Bolivya'da, 1964'de Brezilya'da yapılan hükümet darbeleri sonucu işbaşına getirilen faşist yönetimler ve uygulamaya konulan "ekonomik model"ler pek çok örnekte sadece kapıldır. Bu ve benzeri girişimlerin CIA, Amerikan Dışişleri ve Savunma Bakanlıklar, çokuluşlu şirketler ve yerli işbirlikçilerle gerçekleştirildiği, Amerikan Kongre zabıtaları, resmi beyanlar ve benzeri belgelerle dünya kamuoyu önünde kanutlanmıştır.

Bu tür yönetimler, ekonomik plânda ilk olarak fîatiann serbest bırakılıp ücretlerin dondurulduğu, kamu ekonomik teşebbüslerinin özel sektörde devredilip ekonominin özel kesimin emrine verildiği, döviz kurlarının serbest bırakıldığı, iç pazarnı yabancı mallara ve özel ekonomik sermayeye açıldığı, kâr transferlerinin serbest bırakıldığı bir ekonomik modeli uygulamaya koymaktadır. Sayılan bu politikalar IMF kredilerinin ve ABD dış yardımlarının koşulu olarak saptanmışdır ve resmi belgelerde açık şekilde yer almaktadır.

Görünüşteki siyaset bağımsızlıklarına rağmen Üçüncü dünya ülkelere emperyalizmin tuzajında tutulmasını sağlayan bu "ekonomik model"in uygulanabilmesi faşist tedbirlerle sağlanabilmektedir. Ajantin'de 1976 darbesi ile yönetimde gelen yan-faşist askeri diktatörlük ilk iş olarak fîatiann serbest bırakılıp ücretlerin dondurulan bir kararname yayılmış ve grevleri yasaklamıştır. İktidarnın başını aynı anda yabancı sermayeye yeni kolaylıklar tanyan bir yabancı sermaye yasası çıkarmıştır. Cunta yönetiminin birinci yılı sonunda gerçek ücretler %60 oranında düşmüş bulunmaktadır. Şili'de 1973 darbesi ile iktidara gelen faşist Pinochet yönetimi, ABD yapımı bu "ekonomik model"i aynen

11-13.7.1980 – Genişletilmiş GYK Kuşadası toplantısına sunulan Başkanlık Divanı Çalışma Raporu'nda belirtilen Komisyon çalışmaları:

- Dış İlişkiler.....	Komisyon (GH. 264)
- Asya-Afrika Halklarıyla Dayanışma.....	Komisyon (GH. 265)
- Silahsızlanma ve Yabancı Askeri Üslere Karşı Savas.....	Komisyon (GH. 265)
- Gelişme, Ekonomik Bağımsızlık ve YUED (Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen).....	Komisyon (GH. 265)
- Sosyal Etkinlikler.....	Komisyon (GH. 266)
- Kültür.....	Komisyon (GH. 266)
- Gençler ve Öğrenciler.....	Komisyon (GH. 267)
- Basın, Yayın ve Bilgilendirme.....	Komisyon (GH. 267)
- Kadınlar.....	Komisyon (GH. 268)
- Araştırma, İnceleme, Belgeleme.....	Komisyon (GH. 268)
- İnsan Hakları.....	Komisyon (GH. 268)
- Sendikalar.....	Komisyon (GH. 269)
- AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği).....	Komisyon (GH. 269)

11-13.7.1980 – T.Baş Derneği İNSAN HAKLARI KOMİSYONU'nun, GYK'nun Kuşadasındaki Genişletilmiş Toplantı'na Raporu:.....(GH.269-277)

Baştan, demokrasiden yana en geniş yuvalar, insan haklarının ve barışa bağılıları olan faşizmin ve neo-faşizmin, savaşların, dış politikada saldırganlık ve yayılmasının kaynağının emperyalizm olduğundan hiç kuşku duymamaktadır.

2. Dünya Savaşını izleyen yıllarda sosyalist sistemin güçlenmesi, gerek emperyalist merkezlerde gerek Üçüncü Dünya'da sosyalist hâreketin yaygınlaşması ve yoğunlaşması, anti-emperyalist savaşların sonucu eski sömürge ülkelerinin siyaset bağımsızlığı kavuşması emperyalizmi, yeni metodlar geliştirmeye zorlamıştır. Bu koşullar altında eski metodlar olan askeri müdahale ve işgal yolları bûsbütün terkedilmemekle beraber, yerini büyük ölçüde ekonomik ve siyasi işgal

uygulamaya koymustur. Böylece Allende zamanında kurulan devlet işletmeleri özel sektörde devredilirken aynı dönemde millîleştirilen FIRE STONE, DOW CHEMICAL, ITT gibi çok uluslu şirketlere ait işletmeler geri verilmiştir. ABD emperyalizminin hazırlayıp yerli işbirlikçiler ile beraber sahnelediği bu "ekonomik model"in uygulanabilmesi, adı geçen ülkelerde cinayet, adam kaçırma, kitle kırımı, sendikal ve benzeri demokratik hakların kaldırılması, sansür, "zararlı" sayılan kitapları yazarları ile birlikte editörünün, müretibinin ve satıcısının ağır cezaları çarptırılması gibi faşizmin bütün araçları kullanarak mümkün olmaktadır. Arjantin'de Videla cuntasının bir yıllık terör bilançosu 4 bin ölü, büyük bir kısmını sendikacılardan oluşturduğu 15 bin kayıp, 30 bin sürgün ve mahkûmdur. Şili'de sadece ölü sayısı 30 bindir. Şili gizli polis teşkilatı DINA/CNI her ikiyüzelli yetiskin vatandaş için bir ajan kullanmaktadır.

Bu koşullar altında faşist ve yan-faşist yöneticiler anıca "borç yıldızı kamçıdır." politikası uygulayarak, emperyalist güçlerce sağlanan mali destekle ayakta durabilmektedir. Videala yönetimi iktidarınlın ilk yılında özel ABD bankalarından 500 milyon dolar, Dünya Bankası ve Uluslararası Kalkınma Bankasından 415 milyon dolar kredi alınmış, Ajantin'in faşist darbeden önce 64 milyon Dolar olan "özel çekme hakkı" darbeden sonra 700 milyon Dolar'a çıkarılmıştır.

Şili'de faşist Pinochet yönetimi iktidarınlın ilk üç yılında, %380lik enflasyon hızına ve %25 işsizlik oranına rağmen başta özel ABD bankalar ve IMF olmak üzere emperyalist devlet ve mali kuruluşlarca verilen kredi tutarı iki milyar Dolardır.

Son yıllarda bir yandan ABD ve IMF'nin, dış yardım ve kredileri bir baskı aracı olarak kullanılarak dayatığı "ekonomik model", öte yandan CIA, kontr-gerililer ve MHP işbirliği ile sahnenelenen faşist terör, emperyalizmin Üçüncü Dünya ülkeleri için kurduğu genel modelin Türkiye koşullarında uygulanmaya çalışılmasıdır.

Söz konusu "ekonomik model" iki yıldır dış yardım ve IMF kredileri koşulu olarak Türkiye'ye dayatılmaktak iken nihayet Demirel Hükümetinin aldığı 24 Ocak 1980 karar ile uygulanmaya başlanmıştır. Birbirini izleyen devâliaşyonlar arasında "ekonominin serbest fiat mekanizmasına yöneltirilmesi" ilkesi resmi aylarla savunularak fiyatlar üzerindeki kısıtlıklar kaldırılmış, faiz hadleri serbest bırakılmış, yasalara aykırı olarak çikanan bir Bakanlar Kurulu kararı ile yabancı sermayeye yeni olanaklar tanınmış, ücret kısıtlamaları teşebbüslerine girilmiş, bütün bunların yanında evvelce devletleştirilmiş bulunan madenlerin eski sahiplerine iadesi için bir Bakanlar Kurulu

kararnamesi çıkarılmıştır.

Emperyalizmin önerdiği yukarıda özetlenen "ekonomik model" in politik rejime yansımaları sonucunda ise *Türkiye'nin hızla faşist diktatörüğe götürülmek istediği* anlaşılmaktadır.

Ülkemizde, emperyalizme bağlı işbirlikçi tekeli sermaye uzun zamanдан beri siyaset iktidarı, ekonomiyi ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını, en yüksek birikimi sağlayacak ve buna karşılık demokrasi ve emekten yana muhalefeti baskı altında tutabilecek şekilde yeniden düzenleme isteğindedir.

Bunun için öncelikle tüm ekonomiyi tekel dişi kesimlerin zararına dejiste, baskı ve terörle devrimci sepeği yok etme, tüketimi azaltma, birikimi yoğunlaştırma ve bunu tekellerin elinde merkezileştirme şabasındadır.

FAŞİZME GİDEN YOLDA YASAL-SİYASAL-İDARİ DÜZENLEMELER:

Siyasal alanda BURJUVA DEMOKRASISİNİN tüm kurumları etkisizleştirilmeye, tasfiye edilmeye başlanmıştır. Parlamento uzun zaman ve beri çalışmaz durumdadır. Bir Cumhurbaşkanının seçimi aylarca gerekçeleştirilememiştir.

Siyasal alanda oluşturulan bu ortam içerisinde idarî ve hukuki yanda da faşizan eğilimler sürekli bir şekilde kurumlaşmaktadır.

Demokratik hukuk düzeninin, temel hak ve özgürlüklerin aksaya alınmasının sıkça başvurulan bir yolu olan sükünetin uygulaması, her geçen zamanda daha da artınlara sürdürülmektedir. Demokratik kitle ve meslek örgütleri, demekler faaliyetten alıkonulmuş veya kapatılmışlardır. Birçok gazete ve yayın organı toplatılmış ve yayımı yasaklanmıştır.

Devlet kadroları, siyasal iktidann politikasını yürütebilecek miliitarlar doldurulmaktadır. Yüz binden fazla memur çok kısa bir zamanda yerlerinden sürgün edilmiş çok kısa bir sürede 67 ilin vali ve emniyet müdürleri değiştirilmiştir. Millî Eğitim program ve kadroları önemli ölçüde değiştirilmiş, öğretmen kıymaları hiç bir denetim olmadan görülmüş boyutlara ulaşmıştır. İlkokul, ortaokul ve liselerde Militarizmi körikleyen uygulamalar dersler başlatılmıştır. Eğitim, kültür, sanat ve benzeri etkinlikler peşin baskı ve düzenlemelerle gerici politikalann araci haline getirilmeye başlanmıştır.

Hukuki yapıda yapılan ve yapılmak istenen değişiklikler açık faşizme gidişin göstergelerinden bir kısım olarak söyle sıralanabilirler:

- Anayasada yapılacak değişiklikler; Halk tarafından seçilecek bir

Cumhurbaşkanına, yasama organının tekelindeki yetkiler de içinde olmak üzere diktatörlük gücünün verilmesi, yargı organının bağımsızlığının kaldırılması, yürütme ve yasama organlarının yargısal denetim dışında bırakılması, insan hak ve özgürlüklerinin güvencelerinin yok edilmesi önerilmektedir.

- Sükünetin Yasası ve 12 Mart döneminde çıkarılan 1481 Sayılı "Asayette Müessir Fillerin Önlenmesi Hakkında Yasa"nın devlete, yasama hakkını ortadan kaldırıcı terör uygulama olağanı veren hükümleri yakın dönemde uygulamaya konulmuştur. Devletimizin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ikinci maddesi söyle demektedir: "Her ferdin yaşama hakkı kanun himayesi altındadır. Kanun ölüm cezası ile cezalandırılır, bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezandan dışında hiç kimse kasten öldürürlemez". Oya 1481 sayılı Yasa dayandıran İşçiler Bakanlığında henüz mahkumiyeti dahil sabit olmayan kişiler hakkında sadece iddiaya dayanarak "vur emri" çırıldamakta, Anayasanın herkese tanıldığı yaşama hakkının devlet tarafından saklılığına uğratılmasına olanak verilmektedir.

"Sükünetin Yasası", "Polis Vazife ve Selâhiyet Yasası" ve 19.2.1980 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren "Kamu Güvenliğine ve Kolluk Hizmetlerine İlişkin Yasa"yla kolluk güçlerine, kişilerin üstlerini, anıtları ve eşyalarını yarşıp karan olmadan arama yetkisi verilecek özel hayat gizliliği, konut dokunulmazlığı ve haberleşme hücreleri gepsiz kalınmıştır.

Düşünce ve özgürlükleri üzerinde Türk Ceza Yasası'nın 141. ve 142. maddeleri ile sürdürulen baskular, yasaklama, gözaltı, tutuklama ve yargılamlar yoğunlaştırmıştır.

- Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ile dernek kurma hakkı, düşünce özgürlüğünün en etkin araçlarını oluşturur. Oya Derneği Yasası ve son olarak yürürlüğe giren yukarıda sözünü ettigimiz "Kamu Güvenliği ve Kolluk Hizmetlerine İlişkin Yasa"nın ilgili yasalarda yaptığı değişiklikler, bu haklar da büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştır.

- Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı ortaklaşa hazırladıkları ileri sürülen "Buhra ve Savaş Hali Yasa Tasası" tartışma konusunu edilmektedir. Tasan yasalaşsa, savaş halinde yürütmenin kullandığı olağanüstü örnekler "buhra ve savaş-öncesi halleri"nde kullanılacaktır. Böyle bir halin varlığını ilanı Genelkurmay Başkanı teknifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile olacak, bu durumda kişi hak ve özgürlükleri içine kısıtlanacak, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasaklanacak, basın ve yayın yaşamına sansür konulacak, gerekli görüldüğünde BAZI BÖLGELERDEKİ HALK BOŞALTILIP BAŞKA

YERLERE GÖNDERİLECEK, grevler yasaklanacaktır.

- Yine tasarı halindeki bir başka düzende de, özel sektörün, kendini terorizme karşı koruması gerekipsi ile askersel örgüt olup silahlanması öngörülmüştür. Düşünen özel güvenlik örgütlerinin dıştan gelecek terörist saldırılardan çok direnen ya da grev yapan, "şerinin disiplinini bozduğu" iddia edilen işçiler karşı kullanacağı kuşkusudur. Ayrıca bu yasa tasası, tüm sivil amirlerin, valilerin, kaymakamların ve işletme amirlerinin askersel yetkilere sahip olacaklarını da öngörmektedir.

- Tabii hâkim, yagının bağımsızlığı ilkelerine ve olgağanüstü mahkemeler kurulması yasasına aykırı olarak DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KURULMASI istek ve girişimleri yeniden başlatılmıştır.

- Ceza Mahkemeleri Üssü, Türk Ceza Yasası ve Sükünetin Yasasında yapılmak istenen değişikliklerde de, savunma hakkı kısıtlanmakta, cezalar artırılmakta ve yagının bağımsızlığı ortadan kaldırılmaktadır.

FAŞİST TERİR VE BASKILAR:

Anayasal sistemin emperyalizmin ve tekellerin istekleri doğrultusunda değiştirmek istenmesi ve bir dizi anti-demokratik yasanın çıkarılması ve bir dizi anti-demokratik yasanın çıkarılması ve hâlâ da çıkarılma girişimlerin sürdürülmesi yanında, Ülkemizde faşist terörün tırmanışı ve tüm yurttaşların yaşama haklarını ortadan kaldırıcı boyutlara varmış bulunmaktadır.

Bugün Ülkemizde ortalama günde 15-20 kişi faşist saldırılardan sonucu öldürülüyor, bir o kadar kişi yanalarında ve bu sayılar her geçen gün biraz daha artmaktadır. 1978 yılı içerisinde terör olaylarında hattan kaybedilenlerin sayısı 868 iken, 1979 yılında bu sayı 1123'e yükselmiştir. 1980'nin ilk altı ayık dönemi içinde ise faşist saldırılardan ölenlerin sayısı 1000'i aşmıştır. Son 6 ay içinde öldürülmiş insanların bir önceki yılda öldürülülerin sayısına eşit bir sayıya ulaşmış olusu huzuran faşist tırmanışının en somut göstergesidir.

Faşist saldırılarda öldürülüler arasında çok sayıda işçi ve emekçi yanında, Ülkemizde tanınmış bilim adamları, örneğin Prof.Dr. Cahit Orhan Tütüncü, Prof.Dr. Ümit Doğan, Prof.Dr. Bedri Karafaklıoğlu, Doç.Dr. Orhan Yavuz, Doç.Dr. Bedrettin Cömert, yangı erki mensupları, yargıç Süreyya Yücelge, savcı Doğan Öz, avukatlar, gazeteciler, sanatçılar, öğretmenler, askerler, polisler bulunmaktadır.

Ülkemizde yaşama hakkının hiç bir güvencesi kalmadığının belki de en tipik örneği 23.5.1980 günü gece yarısı polis olarak

tanınan faşistlerce evinin kapısı kırılarak vahşice öldürülün Dr. Sevinç Özgüneş'in durumudur. Bilindiği gibi bu olayda eşi Vedi Özgüneş de ağır yaralanmıştır. Bu olayın en önemli sonucu, faşist güçlerin insanları kendilerini güvence içinde hissetmekleri konutlarında da artuk güvene olmadıkları korkusu yaratmak istediği olduğu anlaşılmaktadır.

Faşist saldırılardan sonucunda yaralanan işçi, emekçi, bilim adamı, hukukçu ise söylemeyecek kadar çoktur.

Faşist saldırılarda yalnızca bireysel terör olayları olarak kalmamaktadır. Özellikle 24. Aralık 1978 de Kahramanmaraş'ta soykırımına varan faşist terörün 105 can aldığı, 65'i ağır olmak üzere 105 kişinin yaralanması ile son bulduğu bilinmektedir. Kitle kırımlanına varan faşist girişimler hâlâ sürmektedir. Özellikle son zamanlarda Kayseri, Çorum, Kırşehir, Trabzon, Sivas gibi illerdeki girişimler, faşist cinayet şebekelerinin bu illeri de "kurtarılmış bölge" haline getirme uğraşlarının önemli örneklerini oluşturmaktadır.

Özeltenen bu faşist saldırılardan, terör olayları olarak kalmamaktadır. Egemen güçlerin bu çabalannı bireysel terör çatıştı yolu sayın bazi "sol" grupçular da yardımcı olmaktadır. Oya faşist cinayetlerin, katliamlar arkasındaki güçler bellidir. Bunlar, "kendilerinden olmayana" yasama hakkı tanımayan MHP ve yan örgütleridir. Nitekim MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, "MHP kendinden olmayana, kendisi gibi düşünmeyene ve kendine hizmet etmeyecek bir kuruma ve kişiye yaşama hakkı tanımak istememektedir." (A.Türkeş 9 İsk. 1978 2. baskı, sahife 22-28) diyerek bunu kuskuza yer vermeyecek biçimde açıklamaktadır.

MHP ve yan örgütlerinin faşist cinayetlerle, kitle kurumları ile olan dolaylı bağları, pek çok katilin MHP ve yan kuruluşlarının üyesi olduğu çeşitli vesilerlerle kanıtlanmış bulunmaktadır. Hatta bir çok davada Sükünetin Mahkemeleri bu yolda Cumhuriyet Başsavcılığına duyuruularla bulunmuşlardır. Ancak baskıya, sömürgeye karşı demokratik haklar için savaşan veren hemen tüm örgütler kapatıldıktan halde, MHP ve yan kuruluşları faaliyetlerini özgürce sürdürmektedirler.

Tırmandırılan faşist teröre paralel olarak mezhep aynılıkları körlüklenmeye, faşist propagandası temel tezi anti-komünizm yoğunlaştırmaktadır.

Ülkemiz 1978 Aralık'ından bu yana Sükünetin altındadır. Birçok ilde Kahramanmaraş olaylarından bu yana Sükünetin sürdürmektedir, önce 13 ilde ilan edilen Sükünetin daha sonra yayalaştırılmıştır.

Sıkıyonetim ilan edilmeyen illerde de sık sık Sıkıyonetim yasaklanan benzer yasaklamalar ve özellikle sokağa çıkma yasağı ilan edilmekte, demokratik haklar kısıtlanmaktadır.

Sıkıyonetimce, İlerici Kadınlar Derneği, İlerici Gençler Derneği, İlerici Liseliler Derneği, Genç-Öncü, Sosyalist Gençler Birliği, DDKD, DEV-GENÇ gibi demokratik kadın ve gençlik örgütleri, İlerici öğretmenlerin örgütü olan TÖB-DER, sağlık emekçilerinin örgütü TÜS-DER, İlerici polislerin örgütü POL-DER gibi demokratik nitelikteki örgütlerin faaliyetlerine son verilmiş, yöneticileri tutuklanmıştır.

İlerici demokrat basın da ağır baskılardır. Politika, Kurtuluş, Rojewelad, Devrimci Gençlik, Bağımsız Türkiye, Savaş Yolu, Liseli Gençlik, Kitle, Yeni Halkçı, Birikim, Birlik Yolu vb. gibi günlük, haftalık, aylık yayın organları kapatılmıştır. Bunların yazı işleri müdürleri, yazarları hakkında açılan davalann sayısını saptayabilmek olağanı bile kalmamıştır.

Gözaltına alma uygulamaları ise insanların tam anılarını ile aykırı bir biçim almıştır. İnsanlar gece yanları evlerinden alınmakta, bilinmeyen yerlere götürülmektedir. Anayasannın açık hükümlüne rağmen gözaltına alınanların yakınlarına hiç bir bilgi verilmemektedir. Gözaltına alınanlar hiç bir yasal engel bulunmadığı halde avukatları ile görüşülmemektedir. Anayasannın 30. maddesi en uzun gözhapsi süresini 7 gün olarak belirtmişken 12 Mart döneminde kabul edilen Sıkıyonetim Yasalarında 14 günlük gözhapsi bulunduğu gereği ile insanlar 15 gün bilinmeye yerlerde tutulmaktadır.

Bu süre içinde, belli yönde ikrarlar elde etmek için ayla gelmeyen işkencelerin uygulanması anlaşılmıştır. Bu konuda doktor raporları bulmaktadır.

Sıkıyonetim ilanından bu yana 45 bin kişi siyasal nedenlerle gözaltına alınmıştır. (Demokrat Gazetesi 4.5.1980) Yine bu süre içinde siyasal nedenlerle tutuklanan ve hükmün görevlilerin sayısının 60.000'i geçtiği sanılmaktadır. Bu sayı Türkiye'de her 750 kişiden birinin cezaevinde bulunduğu göstermektedir. (Günaydın Gazetesi 13.5.1980)

Anayasannın "eziyet ve işkence yasağı"na karşın, gözaltına alınanlara ayla gelmeyecek işkenceler uygulanmaktadır. Gözaltına alınan kişiler çırılıplak soylanmaktadır, taş zemin üstünde yatırlarak üzerlerine soğuk su sıkalıktır, cinsel organlarına, kulak memelerine ve vücutlarının hassas bölgelerine elektrik verilmekte, vücutlarında sigara söndürülmemekte, makatlarına jop sokulmaktadır. Bu işkenceler sonucunda

bir çok kişi yaşamını yitirmiştir. Örneğin; 24 Aralık 1979 günü saat: 11.00'de Ankara'da bildiri dağıtığu gereği ile gözaltına alınan Hüseyin Karakas daha sonra Emniyet Müdürlüğü'nden gelen bir ekibe teslim edilerek Emniyet 2. Şube Müdürlüğü'ne gönderilmiş, aynı günün akşamı Ankara Nüfus Hastanesi beyin cerrahisi bölümünde kaldırılmış, ancak 25 Aralık 1979 günü sabah saatlerinde hastahanede vefat etmiştir.

18 Nisan 1980 tarihinde gözaltına alınan ve nereye götürüldüğü bilinmeyen Yaşar Gündoğdu, birgün sonra coma halinde getirildiği Ankara Nüfus Hastanesinde yaşamını yitirmiştir.

5 Mayıs 1980'de İstanbul'da Osman Mehmet Önsoy göz altına alınmış, İstanbul Emniyet 1. Şube Müdürlüğü'ne götürülmüş, 17 Mayıs 1980 günü Haydarpaşa Askeri Hastanesine sevk edilmiş, yapılan muayenesinde vücutundan muhtelif yerlerinde kesici aletlerle yapılan yaralanın bulunduğu saptanmış ve 22.5.1980 günü vefat etmiştir.

Cezaevlerinin de durumu pek farklı değildir.

Bu konularda iç ve dış basında çeşitli vesilelerle yer alan haberler sonucunda AVRUPA PARLAMENTOSU işkencelerle ilgili soruşturma yapılmasına karar vermiş bulunmaktadır.

Halka yönelik saldırılardan da giderk artmaktadır. İşyerlerinin faaliyete alınmasına karşı direnen TARİŞ işçileri üzerine 22. Ocak 1980 günü sabah polis ve jandarma birlikleri ile baskın düzenlenmiştir. Bu arada TARİŞ Genel Müdürlüğü gazete ilanları ile 3000 işçinin iş akıbetinin fesh edildiğini duyurmuştur. Şubat ayı boyunca devam eden olaylar sonucunda 7 kişi olmuş, 115 kişi yaralanmıştır. Bu olaylar sırasında kolluk kuvvetleri gecenkondu mahallelerini kordon altına almış, evinin başmış ve 2614 kişi gözaltına alınarak stadyumlara kapatılmıştır.

Tarsus'ta karayolu üzerinde gerekli düzenlemenin yapılmaması nedeni ile sık sık vukuu bulan trafik kazalarını protesto amacıyla ile yolların ortasında halka, polis ve askerlerce ateş açılması sonucunda 24 Nisan 1980 günü üç çocuk ölümü üzere on kişi ölmüştür.

14 Haziran 1980 günü İzmir'de İnciraltı Öğrenci Yurdundaki öğrencilerin üzerine kolluk kuvvetlerince ateş açılması sonucunda 5 genç öğrenci yaşamını yitirmiştir. (Cumhuriyet Gazetesi 14.6.1980) Olaydan sonra yapılan araştırmalarla öğrencilerin kaçışına surlanandan vuruldukları saptanmıştır. Daha sonra can güvenliği kaygusu ile yüzlerine maskeler takarak basın toplantısı düzenleyen öğrenciler, olayı önceden planlanmış bir katliam olduğunu, hiç bir ulyan yapılmadan üzerlerine ateş açıldığını ve yaralı arkadaşlarının saatlerce yerde kalarak kan kaybettiklerini açıklamışlardır. (Günaydın Gazetesi 16.6.1980)

Izmir bölgesi Sıkıyonetim Komutanlığı, ise son olarak yayınlanan bilgilendirme bu olayla ilgili olarak (8 asker kişinin) tutuklandığını bildirmiştir.

Halka yönelik baskılann bir başka görüntüsü ise politik amaçlı meşmur kym ve sürgünlerin görülmektedir. Demirel Hükümeti döneminde 56 ilin valisi görevden alınmış, 11 ilin valisi ve 59 ilin emniyet müdürleri değiştirilmiştir. (Politika Gazetesi 20.2.1980) Binlerce öğretmen kymaya uğramıştır.

Anayasa hakan içinde en önemlilerinden biri olan haberleşme özgürlüğünden de söz etmeye olanak kalmamıştır. Mektuplar okunmakta, bazılarının el konulmaktadır, telefonlar sürekli dinlenmektedir. Bizzat Ulaştırma Bakanlığı PTT hizmetlerinde gizliliğin kalmadığı" söyleyebilmektedir. (Milliyet Gazetesi 18.4.1980)

Açıkladığımız bu somut durum, ülkemizde "DEVLET TERÖRÜ" olarak nitelendirilmiştir. Bu tür anti-demokratik uygulamalar ve terör içi sınıfların yılınlarla olan bağlarının kopanması, örgütlenliğinin dağılmasına işaretdir. Halka yönelik tüm saldırılar ve baskılar, FAŞİST DİKTATÖRLÜK özlemlerinin gerçekleştirilebilmesini amaçlamaktadır. Bu saldırıları, baskılan ve terör emperyalizmin disinda düşündürmeye olanak yoktur. Ülkemizdeki faşist hareketin emperyalizmle ilişkisi yeni değildir. Türkiye'deki faşistler daha Hitler zamanından emperyalistler yakını bağlar kurmuşlardır. Türkiye'de Turancılık akımının yayılmaya başlaması ile Almanya'da Nazilerin ikinci gelişmenin aynı olmasının bir rastlantı değildir. O zamanlar Alman emperyalistlerinin Ortadoğu'daki çıkarlarını gerçekleştirmekle kullanılan Türk faşistleri, bugün iperini ABD emperyalistlerine vermişlerdir.

SONUC :

Bu açıklamaların işgânda 12 MART DÖNEMİNDEN DAHA VAHIM GÜNLERİN KAPIDA OLDUĞU YADSINMAZ BİR GERÇEKTİR.

TÜRKİYE'DE FAŞİZMİ DİZE GETİRECEK GÜÇLER VARDIR. Bu noktada üçüncü bir yol yoktur. Ya emperyalizm ve işbirlikçileri ile birlikte halkın coğullugu karşı olmak yada halkla birlikte emperyalizme, faşizme ve tekellere karşı savaşanlarla birlikte olmak söz konusudur.

Bugüne dek savaşanların kanı, can pahasına elde edilen DEMOKRATIC KAZANIMLARI savunmak, FAŞİZM TEHLİKESİNİ geriletmek için TÜM ULAŞAL BARİS VE DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN EN GENİŞ EYLEM VE CEPHE BİRLİĞİNİN SAGLANMASI ZORUNLULUKTUR!

nulu bir ulusal sempozyum düzenlenmesi,

- 10 Kasım'da "Atatürk ve Emperyalizme Karşı Savaşının Barış Açılarından Değerlendirilmesi" konusunda bir Konferans düzenlenmesi,
- 10 Aralık'ta, "BM İnsan Hakları Günü"nde "İnsan Hakları İhlalleri ve Barış Savaşı" konulu bir kapalı salon toplantı düzenlenmesi.

3

(Tarihsiz) - GYK Başkanlık Divanı olağanüstü toplantı (Son toplantı) kararı: (GH. 173)

"Olağanüstü" olarak biraraya gelinmiş ve 5-6-7 Eylül tarihlerindeki Olağanüstü Genel Kurulumuzun yasaklanmasına ilişkin soruların değerlendirilerek etkili basın açıklamasının yapılmasına karar verilmiştir."

"Gerekçeli Hüküm"de, söz konusu basın açıklamasının metnine yer verilmemiştir.)

12.9.1980 - Türkiye'de askersel hükümet devirmesi, Milli Güvenlik Konseyi adını berimseyen askersel junta tarafından Anayasa'nın yürürlükten kaldırılması ve tüm dernekler, sendikalar, meslek odaları vb. anısında T. Barış Derneği faaliyetlerinin de durdurulması.

5. EVRE

*Türkiye'de Askersel Diktatörlük Koşullarında
T.BARIŞ DERNEĞİ YÖNETİCİLERİNN YARGILANMASI*

A) T.Bariş Derneği'nin İlk Yargılanan Yöneticileri:(GH. 2-4)

- Mahmut Ş. DIKERDEM, Emekli Büyükelçi, 1331 (1915) doğumlu,
- C. Reha İSVAN, İst. Milli Eğitim Md. Yardımcılığından emekli İngilizce Öğretmeni, İst. Belediye eski Başkanı Ahmet İsvan eşi, 1341 (1925) doğumlu,
- Orhan A. APAYDIN, Avukat, İstanbul Barosu eski Başkanı, 1926 doğumlu,
- Hasan Fehmi MAVİ, 1947 doğumlu, (Giyabi tutuklu)
- Dr. Erdal ATABEK, T. Tabipler Birliği Başkanı, 1930 doğumlu
- H. Aykut GÖKER, Yüks. Mühendis, TÜTED eski Başkanı, 1938 doğumlu
- C. Tahsin USLUOGLU, İktisatçı, 1950 doğumlu
- Doç. Dr. Haluk U. TOSUN, Ankara Ortadoğu Tekn. Ün. Öğretim görevlisi, 1948 doğumlu
- Şefik ASAN, Öğretmen, Lise Md., 1941 doğumlu
- Yavuz ÇİZMECİ, Yüks. Mühendis, 1949 doğumlu (Giyabi tutuklu)

- Aybars UNGAN, Mühendis, 1941 doğumlu
- Ali E. TAYGUN, Tiyatro Yönetmeni, 1943 doğumlu
- Uğur Ö. KÖKDEN, Yüks. Müh. Yazar, 1934 doğumlu
- Prof. Dr. Y. Metin ÖZEK, İst. Ün. Çapa Tip Fak. Öğretim üyesi, 1930 doğumlu
- M. Niyazi DALYANCI, Gazeteci, 1943 doğumlu
- Ataol BEHRAMOGLU, Şair Uluslararası LOTUS Ödülü sahibi 1942 doğumlu
- Medet SERHAT, Avukat, 1934 doğumlu
- Ali G. SİRMEN, Yazar, 1939 doğumlu
- Doç. Dr. Gencay ŞAYLAN, Ank. Ün. Öğretim Üyesi, 1940 doğumlu
- Ergun ELGİN, Yüks. Mühendis, 1936 doğumlu
- Orhan S. TAYLAN, Ressam, 1944 doğumlu
- Hüseyin BAŞ (Hüseyin N. HACIBAŞIOGLU), Gazeteci, 1929 doğumlu
- Nedim TARHAN, CHP Milletvekili, 1947 doğumlu
- Mustafa GAZALCI, CHP Milletvekili, 1945 doğumlu
- İsmail Hakkı ÖZTORUN, CHP Milletvekili, 1946 doğumlu
- Nurettin YILMAZ, Bağımsız Milletvekili, 1936 doğumlu
- Gün Doğan GORSEV, Yayıncı, Çevirmen, 1931 doğumlu
- Ş Semra (Özdamar) ARIN, Film Sanatçısı, 1956 doğumlu
- K. Kemal ANADOL, CHP Milletvekili, 1941 doğumlu
- Prof. Dr. Melih TÜMER, İTİA (Marmara Üniv.) SBF eski Dekanı, 1340 (1924) doğumlu

B) İlk Yargılama:

27.10.1980 - İstanbul Sıkıyonetim Komutanlığının, emirindeki askeri savcılığa, T.Bariş Derneği yöneticileri hakkında soruşturma açılması emri (No.80/5053)

Kasım 1980 - İfadelerin alınmaya başlaması

Ocak 1981 - Sıkıyonetim Askeri Savcısının T.Bariş Derneği yöneticileri hakkında 1. tutuklatma istemi

6.1.1981 - İst. Sıkıyonetim Komutanlığı 2 Numaralı Sıkıyonetim As-

keri Mahkemesi'nin, Askeri Savcısının tutuklatma istemini red kararı (Yargıcı: Enis Muratoğlu)

19.10.1981 - Sıkıyonetim Askeri Savcısının 2. tutuklatma istemi

20.10.1981 - 2 Numaralı Sıkıyonetim Askeri Mahkemesinin, tutuklatma istemini red kararı (Yargıcı: Hâk.Önyzb. Faik Başaran)

Ekim 1981 - Askeri Savcısının, 2 Numaralı Sıkıyonetim Askeri Mahkemesinin "tutuklatma istemini red" kararına itirazı

23.10.1981 - 3 Numaralı Sıkıyonetim Askeri Mahkemesinin -bilirkişi raporuna gerek görerek- Askeri Savcısının itirazını (ve yeni lenmiş tutuklatma istemini) red kararı (Yargıcı: Kenan Aysan)

Ekim 1981 - Askeri Savcısının, bilirkişi olarak, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof. Duygun Yarsulat'ı daveti

2.11.1981 - Askeri Savcısının 3. tutuklatma istemi

23.2.1982 - 2 Numaralı Sıkıyonetim Askeri Mahkemesinin Üsteğmen yargıcının, T.Bariş Derneği yöneticilerini tutuklama karar

Tutuklananlar (İst. Maltepe Özel Askeri Tutukevinde)..(GH.735)

- Mahmut Dikerdem (25.2.82)	- Gencay Şaylan (26.2.82)
- Metin Özек (25.2.82)	- Ergun Elgin (26.2.82)
- Hüseyin Baş (25.2.82)	- Nedim Tarhan (26.2.82)
- Reha İsvan (26.2.82)	- Mustafa Gazalci (26.2.82)
- Orhan Apaydın (26.2.82)	- Kemal Anadol (26.2.82)
- Erdal Atabek (26.2.82)	- Melih Tümer (26.2.82)
- Aykut Göker (26.2.82)	- Ali Taygun (3.3.82)
- Tahsin Usluoğlu (26.2.82)	- İsmail H.Öztorun (5.3.82)
- Haluk Tosun (26.2.82)	- Ataol Behramoğlu (8.3.82)
- Aybars Ungan (26.2.82)	- Şefik Asan (10.3.82)
- Uğur Kökden (26.2.82)	- Nurettin Yılmaz (17.3.82)
- Niyazi Dalyanç (26.2.82)	- Orhan Taylan (13.4.82)
- Ali Sirmen (26.2.82)	

Giyabi Tutuklular:

- Av. Medet Serhat
- Hasan Fehmi Mavi
- Yavuz Çizmeci

Tutusuzlar:

- Doğan Görsev (1.11.81 tarihinden beri başka bir davada tutuklu)
- Semra (Özdamar) Ann

17.5.1982 - İddianameyle (Esas No.80/3821, Karar No.82/1239) tüm sanıklar için TCK 141/1'e göre "cezalandırma", tutusuz sanıklar G.Doğan Görsev ile Semra (Özdamar) Ann'in tutuklanma istemi

(Düzenleyenin notu: Askeri Savcısı Mustafa Güllü, iddia makamının, davadaki hakikatın arastırılmasına yönelik olması gereken "tarafsız" tavrıni düpədüz terkederek, sanıkları yargınlamaşalarını değil, "cezalandırılma"ları futursuzca istemiştir. -İddianame syf. 90-).

24.6.1982 - İlk Duruşma (2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mühkeməsi'nde)

16.8.1982 - Sanıkların, soru ifadelerini -Mahmut Dikerdem'den itibaren- okumaya başlaması

15.10.1982 - İlk tahliye: Niyazi Dalyancı

17.12.1982 - İkinci tahliye: Mahmut Dikerdem

24.12.1982 - Toplu tahliyeler (Milletvekili sanıklar hariç)

7.1.1983 - Sanık 5 milletvekilinin toplu tahliyesi

Temmuz 1983 - Askeri Savcının "Mütlaaa"nın okunmaya başlanması

18.7.1983 - Sanıkların, savunmalarını-Mahmut Dikerdem'den itibaren- okumaya başlaması

Eylül-Ekim 1983 - Avukatlar Turgut Kazan, Gülcin Çaylıgil, Halit Çelenk ve Metin Özük'in sanıklar adına toplu savunmaları ve Av. Burhan Apaydın'ın ek bireysel savunması.

14.11.1983 - 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mühkemesinin, davanın sonucuna ilişkin kararı (Esas No. 1982/453, Karar No. 1982/302) ve **mahkûmiyet hükmü**:(GH. 732-733)

1) Sanıklar Mahmut Ş.Dikerdem, C.Reha İsvan, Erdal Atabek, H.Aykut Göker, C.Tahsin Usluoğlu, Haluk U.Tosun, Şefik Asan, Aybars Ungan, Ali E.Taygun, Metin Özük, Ataoğlu Behramoğlu, Ali G.Sirmen, Gencay Şaylan, Ergun Elgin, Orhan S.Taylan, Hüseyin Nazım Hacıbaşoğlu (Hüseyin Baş), Nedim Tarhan ve Nurettin Yılmaz'ın sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıf ortadan kaldırımıya veya memleket içinde müesseses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyetlerden olan Barış Komitesi Derneği'nin faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare etmek suçunu işledikleri sabit görüldüğünden, hareketlerine ulyan TCK.nun 141/1-5'inci maddesi gereğince takdiren **beş yıl müddetle ağır hapis cezası ile mahkûmiyetlerine**, TCK.nun 173/3'üncü maddesi gereğince iki yıl sekiz ay müddetle, sanıklar Mahmut Ş.Dikerdem ve C.Reha İsvan'ın Konya'da, sanıklar Erdal Atabek ve H.Aykut Göker'in Niğde'de, C.Tahsin Usluoğlu, Haluk U.Tosun ve Şefik Asan'ın Yozgat'ta, Aybars Ungan, Ali E.Taygun ve Metin Özük'in Kastamonu'da, Ataoğlu Behramoğlu ve Ali G.Sirmen'in Afyon'da, Gencay Şaylan, Ergun Elgin ve Orhan S.Taylan'ın Bilecik'te, Hüseyin Nazım Hacıbaşoğlu (Hüseyin Baş) ve Nedim Tarhan'ın Aydın'da, Nurettin Yılmaz'ın Bolu'da ikametle emniyeti umumiye nezareti altına alınmalarına, TCK.nun 31. maddesi gereğince müebbeden hidamatı ammeden memnuniyetlerine, TCK.nun 33. maddesi gereğince ceza müddetleri zarfında mahkuriyeti kanuniye halinde bulundurulmalarına,

2) Sanıklar Orhan A.Apaydın, Niyazi Dalyancı, İsmail Hakkı

Öztorun, Gün Doğan Görsev ve Melih Tümer'in sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıf ortadan kaldırımıya veya memleket içinde müesseses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyetlerden olan Barış Komitesi Derneği'ne girmek suçunu işledikleri sabit görüldüğünden, hareketlerine ulyan TCK.nun 141/1-5'inci maddesi gereğince takdiren **beş yıl müddetle ağır hapis cezası ile mahkûmiyetlerine**, TCK.nun 173/3'üncü maddesi gereğince bir yıl sekiz ay müddetle, sanık Orhan A.Apaydın'ın Niğde'de, sanık M.Niyazi Dalyancı'nın Afyon'da, sanık İsmail Hakkı Öztorun'un Aydın'da, sanık Gün Doğan Görsev ile sanık Melih Tümer'in Bolu'da ikametle emniyeti umumiye nezareti altına alınmalarına, TCK.nun 31. maddesi gereğince hükümlünan cezaya müsavi bir müddetle hidamatı ammeden memnuniyetlerine

3) Sanıklar Uğur Ö.Kökden, Medet Serhat, Mustafa Gazalçı, Ş.Semra (Özdamar) Ann ve K.Kemal Anadol'un tesbit edilebilen faaliyetleri tanzim sevk ve idare etmeye, keza bu Cemiyete girmeye yeterli derecede görülmediğinden, **bera - atelerine**.

6) Haklarında aynı İddianame ile kamu davası ikame olunan ve halen giyabi tutuklu sanıklar Yavuz Çizmeci ve Hasan Fehmi Mavi'nin bu zamana kadar yapılan bütün aramalara rağmen yakalanmamaları ve dolayısı ile sorgularının içrası mümkün olmadıklarından, yurt dışına kaçtıkları tesbit edildiğinden gaip olmalarına binaen 353 Sayılı Kanun'un 162. maddesi gereğince haklarındaki duruşmanın tutiline,

8) 1630 Sayılı Dernekler Kanunu'nun 45. ve 46. maddeleri gereğince, dava konusu olan Barış Komitesi Derneği'nin temelli olarak kapatılmasına ve bütün para ve mallarının Ha-

zine'ye intikaline,

10) Soruşturma konusu olan suçun ağır cezayı gerektiren bir cürüm olması sebebiyle sanıklar daima kaçacak sayılabildiğinden, keza suç devlet ve hükümet nitifusunu kuran, memleketin emniyet ve asayisini bozan eylemlerden bulunduğuandan, **mahkûmiyetlerine hükmedilen bütün sanıkların 353 Sayılı Kanun'un 71/3'üncü fıkra A bendi, 2. fıkra D bendi, 132. maddeleri gereğince, hükümlü birlikte tutuklamalarına**,

Yargıcılar:

P.Kd.Aib. Ahmet Şen (Başkan)
Hük.Bnb. Atilla Ülkü (Duruşma Yargıcı)
Hük.Kd.Yzb. Tarık Kale (Üye, sanıkların yeniden tutuklanması konusunda muhalif)

14.11.1983 - Sanıkların son duruşmada yeniden tutuklanıp, İstanbul'da Metris Özel Askeri Tutukevi'ne kapatılmaları

Tutuklananlar : (18)

- Mahmut Dikerdem, Reha İsvan, Orhan Apaydın, Erdal Atabek, Metin Özük, Aykut Göker, Tahsin Usluoğlu, Haluk Tosun, Ali Taygun, Niyazi Dalyancı, Ali Sirmen, Gencay Şaylan, Ergun Elgin, Orhan Taylan, Hüseyin Baş, G.Doğan Görsev, Melih Tümer; İsmail Hakkı Öztorun (duruşma sonrası tutuklanması).

Son duruşmada bulunmayan giyabi tutuklular: (5)

- Şefik Asan, Aybars Ungan, Ataoğlu Behramoğlu, Nedim Tarhan, Nurettin Yılmaz.

Nisan 1984 - Mahkumiyete ilişkin dava dosyasının Askeri Yargıtay'a ulaşması.

29.6.1984 – Askeri Yargıtay Başsavcısının -2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince verilmiş olan, 23 kişinin mahkumiyetine ilişkin hüküm karşısında, 8 sanığın mahkumiyetinin onanmasına, 15 sanığın beraatına ilişkin- Tebliğnamesi (Esas No. 84/1739)

21.8.1984 – Askeri Yargıtay 3. Dairesinin davayı görüşmeye başlaması

29.8.1984 – Askeri Yargıtay 3. Dairesinin b o z m a kararını (Esas No. 84/331, Karar No. 84/372) ve Hâk.Alb. Hakkı Erhan'ın muhalefet şerhi

10.10.1984 – İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin davayı yeniden ele aldığı ilk duruşma

31.10.1984 – Sanıkların, Askeri Yargıtayın "bozma" kararına ilişkin görüşlerini dile getirmeye başlaması

8.11.1984 – 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin, bir önceki mahkumiyet kararında direnmesi; 6 sanığın tahliyesine karar vermesi:

Tahliye edilenler: (6)

- Mahmut Dikerdem, Orhan Apaydın, Niyazi Dalyancı, İsmail Hakkı Öztorun, G.Doğan Görsev, Melih Tümer

Tutuklu kalanlar: (12)

- Reha İsvan, Erdal Atabek, Aykut Göker, Tahsin Usluoğlu, Haluk Tosun, Ali Taygun, Metin Özak, Ali Sırmen, Gencay Şayan, Ergun Elgin, Orhan Taylan, Hüseyin Baş.

Giyabi Tutuklular: (5)

- Şefik Asan, Aybars Urgan, Ataoğlu Behramoğlu, Nedim Tarhan, Nurettin Yılmaz.

Mayıs 1985 – Askeri Yargıtay Başsavcısının, 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin mahkumiyet hükmünde direnmeye kararına ilişkin Tebliğnamesi: 19 mahkumiyetin onanması, 4 beraat.

- 22) Jülide GÜLİZAR (GÖKSAN) (TRT Programcısı)
23) Erkan OYAL (TRT Programcısı)

- 24) Garip AYDINDAĞ (Sendikacı)
25) Av. Rasim ÖZ
26) İlhan ALKAN
27) Av. Mustafa ÖZKAN
28) Asum BEZİRCİ (Yazar)
29) M.Birol ÖZKAY (İş adamı)
30) Dr.M.Şükür GÜNER (İst. Tabipler Odası Yöneticisi)
31) Av. Ali ŞEN
32) Doç.Dr. Dora KALKAN (İst. Ün.Çapa Tıp Fak. Öğretim Üyesi)
33) Tezer ERARSLAN (Mühendis)
34) Gündüz GÖZEN
35) Aziz RUTKAY (Tiyatro Yönetmeni)
36) Tarık (Üregül) AKAN (Sinema Sanatçısı)
37) Genco ERKAL (Tiyatro Sanatçısı)
38) Birol BORA
39) Esat A.BALIM (İş adamı)
40) Vedat Türkali (Abdülkadir PİRHASAN) (Yazar)
41) Av. Özgül ERTEN
42) Sadettin ÜLFER
43) Sadık KARAMUSTAFA (Ressam)
44) Mehmet OKÇUOĞLU
45) Nurettin Osman ÇAVDARGİL (Sendikacı)
46) Mustafa Nuri ONAY
47) Ferruh YAVUZ
48) Ahmet YILDIZ (Halkevleri Gn.Bşk., eski MBK Üyesi, eski Senatör)

19.12.1985 – Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun -noksan soruşturma yapılmış olması nedeniyle- "bozma" kararı vermesi, fakat tutuklu sanıkları tahliye etmemesi. (Esas No.85/106 Karar No.85/164)

C) 2. T.Baş Derneği Davası

Ağustos 1982 – Askeri Savcılıkça ifadelerin alınmaya başlanması

25.9.1984 – İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısının İddianamesi (Esas No.82/2279, Karar No.84/306); Savcı: Yılmaz Özüigkeit

2. T.Baş Derneği Davası Sanıkları

TCK 141/1'e göre yargılanmaları isteneleri: (8-15 yıl ağır hapis)

- 1) Erol SARAÇOĞLU (CHP Milletvekili)
- 2) Av. Müşir K. CANPOLAT
- 3) Metin TÜZÜN (CHP Milletvekili)
- 4) Mehmet Ali PESTİLCİ (CHP Senatörü)
- 5) Ertuğrul GÜNEY (CHP Milletvekili)
- 6) Doç.Dr. Ataman TANGÖR (Ege Üniv. Tıp.Fak. Öğretim Üyesi)
- 7) Süleyman COŞKUN (Gazeteci)
- 8) Güner ELİÇİN (Yüks. Mimar)
- 9) Av. Halit ÇELENK
- 10) Yavuz BAYÜLKEN (Yüks. Mühendis)
- 11) Ali Rıza GÜVEN (DİSK Yöneticisi)
- 12) Celal KÜÇÜK (DİSK Yöneticisi)
- 13) Prof. Dr. Sadun AREN
- 14) M.Nusret (Aziz) NESİN

TCK 141/5'e göre yargılanmaları isteneler: (5-8 yıl ağır hapis)

- 15) Gülsen TUNCER (Tiyatro Sanatçısı)
- 16) Av. Turgut KAZAN
- 17) Av. Ali Galip YILDIZ
- 18) Av. Turgan ARINIR
- 19) Av. M. Atilla COŞKUN
- 20) Av. Ayfer COŞKUN
- 21) Av. Nezahat GÜNDÖĞMUŞ

"Hiçbir şey unutulmadı,
Hiçbir şey unutulmayacak"

TÜSTAV

A	GAOĞLU, AKAN, AKBAL, AKÇELİK, AKÇİN, AKGİRAY, AKGÜL,	Tektaş Tariq Oktay Nefise Alev H.Basri Nadir	: 78, 89, 90, 92 : 66, 116 : 27 : 88 : 27 : 17 : 17, 22, 32, 38, 45, 67, 78, 88	Çevirmen Sinema san. Yazar es. Milletvekili Yazar, İktisatçı Şair
ALKAN, ALKAN, ALOVA, ANADOL,	Nimet İlhan Erdal K. Kemal	: 17 : 80, 116 : 38 : 88, 90, 93, 108, 109, 112		
APAYDIN, APAYDIN, APAYDIN,	Bürhan Gürsel Orhan A.	: 111 : 17 : 17, 22, 39, 80, 88, 90, 107, 109, 111, 113, 114	Avukat Avukat ist. Baro Bşk	
ARAL, AREN, ARIKAN, ARIKAN, ARIN,	Cihat Sadun Saadet Yaşar S. Semra (Özdamar)	: 27, 39 : 17, 22, 78, 90, 115 : 17 : 88 : 17, 22, 25, 38, 66, 108, 110, 112	Ressam İktisatçı Gazete. Yazar Sinema san. İst. Baro Yön. Gazete. Yazar	
ARINIR, ARMAN, AROLAT, ASAN,	Turgan Aytaç Osman S. Şefik	: 115 : 17 : 25 : 29, 31, 38, 88, 107, 109, 111, 113, 114	Avukat Sinema san. Gazete. Yazar Lise Md. Sendikacı	
ATA,	Turhan	: 29		

ATABEK,	Erdal	: 17, 22, 25, 38, 45, 73, 80, 88, 90, 107, 109, 111, 113, 114	TTB Bşk. Öğr. Üyesi
ATAÖV,	Türkkaya	: 45, 78	
ATAY,	Mehmet	: 89	
AYDEMİR,	Bedir	: 17, 21, 23, 32, 38, 39, 47, 49, 62, 66, 67, 71, 72	Öğr. Üyesi
AYDINDAĞ,	Garip	: 27, 31, 116	Sendika Yön. Y.Mimar
AYDINTAŞBAS,	Halis	: 70, 77, 80	
AYDOĞMUŞ,	Sait	: 88	Milletvekili
AZIZOĞLU,	İskân	: 77	
B	ALAMİR	Hakan	: 17
BALIM	Esat	: 116	Sinema san. İş Adamı
BARIŞ,	Nizamettin	: 78	TÜM-DER Bşk.
BARUT,	Vahdettin	: 12	Avukat
BAŞ,	Hüseyin	: 17, 22, 32, 38, 44, 45, 46, 77, 88, 93, 108, 109, 111, 113, 114	Gazeteci
BAŞBUG,	Süheyla	: 17	
	Cüneyt	: 17, 21, 23, 38, 73, 77, 88, 93	Hekim
BAYDAR,	Oya	: Bkz. ENGIN, Oya (Baydar)	
BAYKURT,	Fakir	: 17, 22	Yazar
BAYKURT,	İşık	: 17	
BAYÜLKEN,	Yavuz	: 17, 22, 39, 70, 115	MMO Baş.
BEHLÜL,	Solmaz	: 17	
BEHRAMOĞLU	Ataol	: 17, 22, 38, 45, 77, 88, 108, 109, 111, 113, 114	Şair
BERBEROĞLU,	Sezai	: 78	
BERKSOY,	Zeliha	: 27	Tiyat san.
BEZİRCİ,	Asım	: 27, 32, 39, 70, 89, 116	Yazar
BORA,	Birol	: 116	
BORAN,	Behice	: 12, 14, 77, 80	TİP Gn. Bşk.
BOZDOĞAN,	Seyyid	: 27	
BULUT,	Abdülkadir	: 27	Şair

BULUT,	Mehmet	: 77, 88	Sendika Yön.	
C	AN, CAN, CANPOLAT, CEBE, CEMGİL, CEMGİL, CEYHUN, CEYLAN, CHANDRA, CİNMEM, COŞKUN, COŞKUN, COŞKUN,	Mehmet Yaşar Yusuf Ziya Müşir K. Necati Adnan Şirin Demirtaş Münir Romesh Mebuse Atila Ayfer Ayşe Enis	: 29 : 78 : 38, 115 : 54, 78 : 10, 12, 68, 89 : 25 : 27 : 78 : 29, 46, 78 : 77, 88, 93 : 29, 32, 88, 115 : 115 : 29 : 17, 21, 23, 32, 38, 44, 46, 54, 60, 61, 62, 66, 70, 71, 74, 77, 79, 88, 92, 93	Avukat TSİP Avukat Milletvekili Çevirmen PİM Yön. Yazar, Y. Mm. Sendika Yön. Sınav. DBK Başkanı Avukat Avukat Avukat Send. uzm. B.D. Gen. Sek. Gazeteci
COŞKUN,	Süleyman	: 17, 22, 62, 78, 115		

C	AKIR, ÇALIN, CALKAN, CAVDARGİL, ÇAYLIGİL, ÇEBİ, CELENK, ÇELİK, ÇİZMECİ, COBAN, ÇUBUKÇU,	Sümeyra Vahit Selçuk Nurettin Osman Gülpın H. Hüseyin Halit Isa Yavuz Nizamettin Yücel	: 27 : 17 : 78 : 116 : 31, 111 : 93 : 22, 89, 111, 115 : 27, 66 : 73, 78, 88, 90, 91, 92, 107, 110 : 78 : 78, 80, 89	Müz. Y. Mim. Send. uzm. es. Sendikacı İst. Baro Yön. Fotoğraf San. El. Y. Müh. Milletvekili Send. Yön.
D	ALYANCI, DAYI, DAYSAL,	M. Niyazi Nihat Kemal	: 78, 88, 92, 106, 109, 110, 111, 113, 114 : 17 : 29	Gazeteci Send. Yön.

DELİORMAN,	Necati	: 17, 22, 39	Banka Md.
DEMİRCİOĞLU,	Murat	: 27	
DENİZMEN,	Metin	: 38, 47, 89	Bank-Sen Bşk.
DERE,	Berdan	: 32, 39, 89	Send. Uzm.
DİCLELİ,	A. Bilge	: 26, 32, 38, 44, 45, 46, 66, 67	Gazeteci
DİKERDEM,	Mahmut S.	: 17, 21, 23, 24, 25, 29, 31, 32, 38, 39, 45, 46, 47, 49, 52, 61, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 77, 79, 80, 84, 88, 92, 93, 107, 109, 110, 111, 113, 114	Ern. Büyükelçi, B.D. Gen. Bşk.
DİLİ,	Füsun	: 17	
DİLİ,	Hüsnü	: 38, 45, 94	Send. Uzm.
DİNÇER,	Gönlül	: 27, 32	Sen.uz. Y.Müh.
DİNÇER,	Ismail	: 17	
DOĞAN,	Mehmet	: Bkz. TOKYAY, Mehmet Z.	
DOĞAN,	Ramis	: 17, 25	Tüs. Der. Yön.
DURANAK,	Niyazi	: 17	
DÜMEN,	Ayhan	: 17, 77	Aster-İş Bşk.
DÜNYA BARIŞ KONSEYİ		: 39, 44, 49, 60, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 79, 84, 92	
E	CEVİT,	Bülent	: 48, 61, 62, 64, 65
EKER,	Zeynep	: 78	CHP Gn. Bşk. Başkan
EKMEKÇİ,	Mustafa	: 92	Gazeteci
ELGIN,	Ergun	: 80, 89, 108, 109, 111, 113, 114	El. Y. Müh.
ELİÇİN,	Güler	: 17, 22, 89, 115	Y. Mimar
ENGİN,	Aydın	: 17, 22	Gazeteci
ENGİN,	Oya (Baydar)	: 17, 88, 90	Yazar
ERASLAN,	Tezer	: 31, 38, 116	Müh.
ERÇOL,	Savaş	: 27	

ERDEM,	Halit	: 29, 77	Send. Yön.
EREM,	Faruk	: 25	T. Baro B. Bşk.
ERGÜLER,	Tuncer	: 78	Köy-Koop Y.
ERKAL,	Genco	: 27, 116	Tiyatro san.
ERKUL,	Bahçıyar	: 17, 21, 23, 39	Send. Yön.
EROGLU,	Tülin	: 17	
EROL,	Ahmet	: 17	İş. Mif. Der. B.
ERTEN,	Özgül	: 17, 32, 39, 116	Avukat
ERTOSUN	Sedat	: 27	
EŞKAZAN,	Esat	: 17	Öğr.-Üyesi
F ENMEN,	Seniye	: 27	Ressam
FIRUZ,	Nejat	: 32, 39, 78	Send. Yön.
G AZALCI,	Mustafa	: 73, 89, 108, 109, 112	Milletvekili
GAZIOGLU,	Gültəkin	: 88, 90	Tob-Der Bşk.
GERGER,	Halük	: 40	Öğr. Üyesi
GÖKÇE,	Cemal	: 77	TIP
GÖKER,	H. Aykut	: 88, 90, 107, 109, 111, 113, 114	TÜTED Bşk.
GÖKSAN,	Jülide	: Bkz. GÜLİZAR, Jülide (Göksan)	
GÖMÜC,	Erhan	: 17	Gazeteci
GÖNENÇ,	Güney	: 89	Çevirmen
GÖREN,	Cahit	: 27	
GÖRSEV,	G. Doğan	: 17, 38, 89, 108, 110, 112, 113, 114	Yayinci, Çev.
GÖZEN,	Gündüz	: 116	
GÜLER,	Rifat	: 29	Eczacı
GÜLİZAR,	Jülide (Göksan):	: 62, 77, 89, 116	TRT Redaktör
GÜNAY,	Ertuğrul	: 39, 47, 54, 67, 68, 89, 115	Milletvekili
GÜNDÖGMUŞ,	Nazhat	: 115	Avukat
GÜNER,	Sükrü	: 45, 78, 116	TTB Yön.
GÜNER,	Tahir	: 78	Send. Yön.
GÜNYOL,	Vedat	: 17, 22	Yazar
GÜRAN,	Muvakkar	: 12	
GÜREL,	Osman	: 27	
GÜRKAN,	Hasan	: 17, 22, 39	Öğretmen
GÜRSOY,	Erol Z.	: 17	

KESKİN,	M.Yüksel	: 77	Send. Yön.
KESKİNOGLU,	Suat	: 17	
KILIÇ,	Alaattin	: 17	Send. Uzm.
KILIÇ,	Zülfü	: 17, 21, 23, 38, 45, 73, 78, 89	IKD Yön.
KIRAL,	Cemal	: 29, 38, 62, 77, 89,	Send. Yön.
KOCA,	Ali Rıza	: 17, 22, 32, 39	
KONUK YAYINLARI		: 40, 44, 68	
KÖKDEN,	Üğur Ö.	: 17, 32, 89, 93, 108, 112	Yazar, Y.Müh.
KÖKSAL,	Bülent	: 70	
KUMKUMOGLU,	Kemal	: 17,	Avukat
KURTÇA,	Halil	: 17, 22,	Eğitimci
KÜÇÜK,	Celal	: 38, 115,	Send. Yön.
KÜÇÜKYALÇIN,	Altan	: 39	Sinema Uzm.
KÜÇÜKYALÇIN,	Dora	: Bkz. KALKAN, Dora (Küçükyalçın)	
L EVENT,	Abdullah	: 29	
M AKAL,	Oğuz	: 92	
MAVİ,	Hasan Fehmi	: 77, 89, 107, 110	Tüs-Der Bşk.
MİRASYEDİ,	Cavit	: 29	
MUSTAFA,	Yusuf	: 25	
MUTLUAY,	Gündüz	: 93	TIP Yön.
N AZIM,	Hikmet	: 27, 51, 53, 60, 66, 94	
NESİN,	Aziz (Nusret):	: 17, 22, 32, 115	Yazar
Nötron Bombası:		: 24, 32, 37, 39, 44, 46, 48, 51, 53, 54	
O KÇUOĞLU,	Mehmet	: 116	
ONAY,	Mustafa Nuri	: 116	
ONGER,	Beril	: 17, 22, 25, 89	IKD Bşk.
ORAL,	Tan	: 25	Karik. Y.Müh.
ORBİY,	Ergin	: 27	Tiyatro Yön.
ORMANLAR,	Naci	: 12	
OYAL,	E.	: 70	
OYAL,	Erkan	: 27, 116,	TRT Programcı
Ö KDEM,	Ahmet	: 27	
ÖKMEN,	Necdet	: 17	

ÖNGÖREN,	M.Tali	: 40	Öğr. Üyesi
ÖZ,	Rasim	: 17, 78, 116,	İst. Baro Yön.
ÖZBÜKE,	Süleyman	: 29, 78, 88	
ÖZDAMAR,	Semra	: Bkz. ARIN, Ş.Semra (Özdamar)	
ÖZDEMİR,	Coşkun	: 17, 22	Öğr.Üyesi
ÖZEK,	Cetin	: 111	Öğr. Üyesi
ÖZEK,	Y.Metin	: 17, 22, 26, 38, 45, 78, 89, 108, 109, 111, 113, 114	Öğr.Üyesi
ÖZGENTÜRK,	Ali	: 17	Sinema Yön.
ÖZHASIRCI,	Cevat	: 29	Sendikacı
ÖZKAN,	Faruk	: 93	
ÖZKAN,	Mustafa	: 89, 116.	Avukat
ÖZKAY,	Birol	: 27, 32, 39, 89, 116.	İş Adamı
ÖZKAY,	Naran	: 17	
ÖZKOL,	Sedat	: 78, 89,	İMO Bşk.
ÖZMERİC,	Nevzat Kemal	: 12	Y.Mimar
ÖZTİNE,	Serdar	: 94	
ÖZTORUN,	İsmail	: H. 70, 77, 89, 108, 109, 112, 113, 114,	Milletvekili
ÖZTÜRK,	Doğan	: 17	es.Milletvekili
ÖZTÜRK,	F.	: 70	Milletvekili
ÖZTÜRK,	Sırrı	: 17	Yayinci
ÖZTÜRK,	Talip	: 17, 22, 72	Tob-Der Yön.
ÖZTÜRK,	Zeki	: 32	Yayinci
P ESTİLCİ,	Mehmet	: 44, 54, 62, 77, 115	Senatör
PİRHASAN,	Abdulkadir	: Bkz. TÜRKALI, Vedat	
R AN,	Nâzim Hikmet	: Bkz. NAZIM HİKMET	
RUTHAY,	Aziz	: 116	Tiyatro Yön.
S ABUNCU,	Yavuz	: 78	SBF Asistanı
SAÇLI,	Baki	: Temel	İGD Yön.
SARAÇOĞLU,	Erol	: 25, 27	Milletvekili
SATİŞ,	Ayşe	: 17	Öğr. Üyesi
SAVCI,	Bahri	: 39	Sinema Uzm.
SAYAR,	Vecdi	: 17	Öğretmen
SELEK,	Yüksel	: 17, 39, 78, 93	

SERHAT,	Medet	: 17, 88, 90, 108, 110, 112	Avukat
SEVEN,	Bahattin	: 17	İGD Yön. İç Mimar
SEVİNÇSOY,	Reşat	: 12	
SEY,	Yıldız	: 17	
SEZEN,	Melih	: 17	Barolar Br.Yön.
SIHİHATLı,	Eyüp	: 77	Send. Yön.
SİRMEK,	Ali	G: 17, 21, 23, 45, 60, 89, 108, 109, 111, 113, 114. Gazeteci, Av.	
SÖKÜCÜ,	Ahmet	Muhtar: 17, 22	İGD Bşk.
SU,	Ruhi	: 27, 62, 90	Müzisyen
SUNGUR,	Mehmet	Emin: 17	
SÜLKER,	Kemal	: 77	Yazar
S AHİN, S AYLAN,	Mustafa Gençay	: 29 : 89, 108, 109, 111, 113, 114.	Öğr. Üyesi Avukat
SEN,	Ali	: 32, 116.	
SEN GÖL,	Emine	: 27	
SEREFHANOGLU,Müjgan		: 17,	
SOLT,	Fevzi	: 17, 22	Y.Müh.
T AKTAK, T ALU, T ANGÖR, T ANRIYAR, T ARHAN,	Yusuf Erdal Ataman Hulki Nedim	: 27, 92 : 27, 38 : 70, 77, 90, 115. : 77 : 78, 80, 88, 90, 108, 109 111, 113, 114	Ressam Send.Uzm. Öğr.Üyesi Öğr.Üyesi Milletvekili, Köy-Koop Bşk. Yayınçı
TAŞTAN TAYGUN,	Ahmet Ali	E: 27, 38, 61, 77, 89, 93, 108, 109, 111, 113, 114	Tiyatro Yön. Tiyatro San.
TAYGUN, TAYLAN,	Meral Orhan	S: 17, 22, 25, 28, 38, 45, 61, 78, 89, 108, 109, 111 113, 114	Tiyatro Yön. Ressam
TEZGİDER, TINMAZ, TOKYAY,	Gülgün Rebil Mehmet	Z: 17, 22	Akadem.-As. Yazar, Okut.

TOPRAK,	Zafer	: 26	Öğr. Üyesi
TOPRAKOGLU,	Osman	Fuat: 12	Avukat
TOSUN,	Halük	U: 89, 107, 109, 111, 113, 114	Öğr. Üyesi
TUGRUL,	Serra	: Bzk. YILMAZ, Serra (Tuğrul)	
TUNA,	Fevzi	: 17, 22	Sinema Yön.
TUNA,	Üstün	: 78	
TUNCER,	Cavit	: 27	Yayınçı
TUNCER,	Gülşen	: 25, 32, 115.	Tiyatro San.
TUNÇAK,	Gülşün	: 93	
TURANLI,	Gani	: 17, 38	Sinemacı
TÜMER,	Melih	: 28, 31, 40, 70, 78, 89, 108, 109, 112, 113, 114. Dekan	
TÜREL,	Cüneyt	: 17, 66	Tiyatro San.
TÜRKALI,	Vedat	: 90, 116.	Yazar, Sinemacı
TÜRKAY,	Rasim	: 17	
TÜRKCAN,	Serdar	: 29, 93	
TÜRKLER,	Kemal	: 29, 31, 68, 89	Maden-İş Bşk.
TÜZÜN,	Metin	: 17, 38, 40, 45, 115.	Milletvekili
Ü ÇAR, Ü NGAN,	H.Gencer Aybars	: 27 : 89, 108, 109, 111, 113, 114.	Y.Müh.
ÜRGAN,	Mina	: 17,	Öğr. Üyesi
USLUOĞLU,	C.Tahsin	: 89, 107, 109, 111, 113, 114.	Y.Müh.
UYANIK,	Agâh	: 17	Send. uzm.
UYGUR,	Emel	: 17	TRT Programcı
Ü LFER,	Sadettin	: 116	
ÜNAL,	Yavuz	: 68	TİP Yön.
ÜREGÜL,	Tank	: Bzk. AKAN, Tanık (Üregül)	
ÜRESİ,	Arif	: 77	TSİP
ÜSTÜN,	Faruk	: 77	Send. uzm.
ÜSTÜN,	M.Tekin	: 77	Töb-Der Yön.
ÜSTÜN,	Nevzat	: 17, 22.	Şair
ÜSTÜN,	Süleyman	: 39, 73, 78, 90	Send.Eğitimci

V AROL,	Vural	: 27	
Y ALÇI,	Nurettin	: 78	Mak.Müh.Od. İst.Bşk. Yayınçı
YALÇIN,	Mehmet	All: 17	
YALTIRIM,	Samiye	: 90	
YARMAN,	Tolga	: 69	Öğr. Üyesi
YAVUZ,	Ferruh	: 116.	
YENEN,	Dilruba	: 29, 32, 89,	Avukat
YILDIRIM,	Celâl	K: 77	
YILDIZ,	Ahmet	: 25, 116.	Halkev. Bşk. es.Senatör
YILDIZ,	Ali	Galip : 32, 115.	Avukat
YILMAZ,	Levent	: 27	Tiyatro San.
YILMAZ,	Nurettin	: 89, 92, 108, 109, 111, 113, 114.	Milletvekili
YILMAZ,	Serra (Tuğrul)	: 27, 78, 92	Çevirmen
YILMAZ,	Vahide	: 17	
YÜCEL,	Can	: 17	Şair
YÜKSEL,	Şahika	: 17	
YÜKSEL,	Vehbi	: 78	Eczacı
YÜRÜR,	Ahmet	: 17	

İçindekiler (*)

Düzenleyenin ön-apıklaması..... 3

1. EVRE

1950'li Soguk Savaş Yıllarında

T. BARIŞSEVERLER CEMİYETİ

- (27.7.1950) T. Bansseverler Cemiyeti'nin TBMM'ye dilekçesi..... 7
 (27.7.50) T. Bansseverler Cemiyeti'nin Bildiri'si..... (8)
 (29.7.50) T. Bansseverler Cemiyeti'nin yargılanması..... 9
 (18.1.51) T. Bansseverler Cemiyeti'nden yargılananlar..... 12

2. EVRE

1970'li "Yumusama" Yıllarında

T. BARIŞ DERNEĞİ'NİN KURULUŞU

- (1971-1973) Avrupa'daki Türkülerin banşın savunulmasına yönelik girişimler.... 13
 (1974) TBÖK (Türkiye Bans ve Özgürlik Komitesi)..... 13
 (11.8.75) Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanması..... 14
 (1.5.76) 51 yıllık yasaktan sonra İstanbul'da ilk yılınca 1 MAYIS gösterisi..... 14
 (1.9.76) Geçici Komitenin girişimiyle "Dünya Bans Günü" kutlaması..... 14

(*) Burada anılan belgelere ilişkin sayı numaraları, başvurulan kolaylaştırmak amacıyla, siyah puanlı ve parantez arasında gösterilmiştir.

(3.4.77) "Ülkemizde Barış Hareketinin Birliği," Ulusal Konferansı.....	14
(3.4.77) Ulusal Konferansın "Barışsever Halkımıza Çağrı".....	(15)
— T. Barış Derneği'nin ilk barış savasına yaklaşımı.....	(18)
(18.4.77) T. Barış Derneği'nin ilk Tütögü ve Merkez Yönetimi Kurulu.....	22
(Ağust. 77) "Nötron Bombasına Karşı Savagım" Haftası.....	24
(19.77) Dünya Barış Günü Kutlamaları.....	25
(21.1.78) Nazım Hikmet'in 76. yıldönümü kutlamaları.....	27
(9.2.78) Atina'da "Akdeniz'de Barış" Uluslararası Konferansına katılımlar.....	28

3. EVRE

Türkiye'de barış hareketinin yükseliş yaygınlaşması
1. GENEL KURUL'DAN 2. GENEL KURUL'A

(5.3.78) 1. Genel Kurul.....	31
(5.3.78) 1. Genel Kurul Karan No. 1: "Yönelendirici Temel Politik Belge".....	(33)
(5.3.78) 1. Genel Kurul'un diğer kararları.....	37
(5.3.78) 1. Genel Kurul'da kabul edilen 2. Tütök.....	37
(5.3.78) 1. Genel Kurul'da sepişen yöneticiler.....	38
(3.4.78) T. Barış Derneği'nin 1. Kuruluş yıldönümünün uluslararası katılımına kutlanmas.....	39
(1.5.78) Türkiye'de 1978 1 MAYIS'ının anlamı ve özellikleri.....	(40)
(30.6.78) T. Barış Derneği ile SSCB Barış Koruma Komitesi'nin "Ortak Açıklama".....	(48)
(Hazır. 78) M. Dikerdem'in TÜTED 4. Genel Kurul'undaki konuşması.....	(49)
(Temmuz. 78) M. Dikerdem'in Antalya 15. Sanat Şenliği'ndeki konuşması.....	(52)
(Ağust. 78) "Nötron Bombasına Hayır!" Kampanyası.....	54
(1.9.78) Ülke çapında, yığınçal "Dünya Barış Günü" kutlamaları.....	55
(1.9.78) "1 EYLÜL" BROŞÜRÜ'den.....	(55)
(10.12.78) MYK Çalışma Raporu'ndan (K. Maraş olayları öncesinde durum sıfatname).....	(63)
(17.1.79) M. Dikerdem'in Başbakan Ecevit'e mektubu (K. Maraş olaylarından ve sıkışıklığın sona erdirilmesi konusunda).....	(64)
(Şubat. 79) DBK'nın Başkent-Berlin'deki Özel Kurultayı'na katılım.....	66
(29.4.79) "Dünya Barış Açışından Vietnam" Ulusal Konferansı.....	68
(3.6.1979) GYK Toplantısının "Basına ve Kamuoyuna Açıklama".....	(69)
(30.6.79) T. Barış Derneği'nin İzmir'de düzenlediği Sessiz Yürüyüş.....	70
(1.9.79) Sıkışıklığın altında ülke çapında, yığınçal "Dünya Barış Günü" kutlamaları.....	71
(27.11.79) Ülke çapında "Yeni ABD Füzelerine Hayır!" Kampanyası.....	72
(26.1.80) Geniş katılımlı GYK Toplantısı.....	74
(26.1.80) Geniş katılımlı GYK Toplantısı'na MYK Raporu.....	(74)
(26.1.80) Geniş katılımlı GYK Toplantısı "Sonuç Bildirgesi".....	(75)
(26.1.80) Geniş katılımlı GYK Toplantısı'na kablolarlar.....	77
(8.3.80) İstanbul'da "Silahsızlanma..." Uluslararası Sempozyumu.....	79
(3.4.80) 2. Genel Kurul.....	79

(3.4.80) 2. Genel Kurul'a sunulan MYK Raporu'ndan.....	(80)
(3.4.80) 2. Genel Kurul'da kabul edilen 3. Tütök Giriş Bölümü.....	(85)
(3.4.80) 2. Genel Kurul'da seçilen yöneticiler.....	88

4. EVRE

"Yumusama"nın gerilediği dönemde
T. BARIŞ DERNEĞİ GİRİŞİMLERİNİN YAVAŞLATILMASI, DURDURULMASI

(6.5.80) DBK'nın Budapeşte toplantılarına katılım.....	91
(11.7.80) Genişletilmiş GYK Toplantısı, Kuşadası.....	94
(11.7.80) Genişletilmiş GYK Toplantısı'na Rapor'dan.....	(94)
(11.7.80) Genişletilmiş GYK Toplantısına İnsan Hakları Komisyonu'nun Raporu.....	(95)
(12 EYLÜL'e doğru) 5-6-7 Eylül'de yapılacak Olağanüstü Genel Kurul'un yasaklanması.....	105
(12.9.80) T. Barış Derneği faaliyetlerinin durdurulması.....	105

5. EVRE

Türkiye'de Askersel Diktatörlük Koşullarında

T. BARIŞ DERNEĞİ YÖNETİCİLERİNİN YARGILANMASI

A) İlk yargılanan yöneticilerin kimlikleri.....	107
B) İlk yargılama.....	108
C) İkinci T. Barış Derneği Davası ve yargılamalar.....	115
Özel adlar dizini.....	118

TÜSTAV